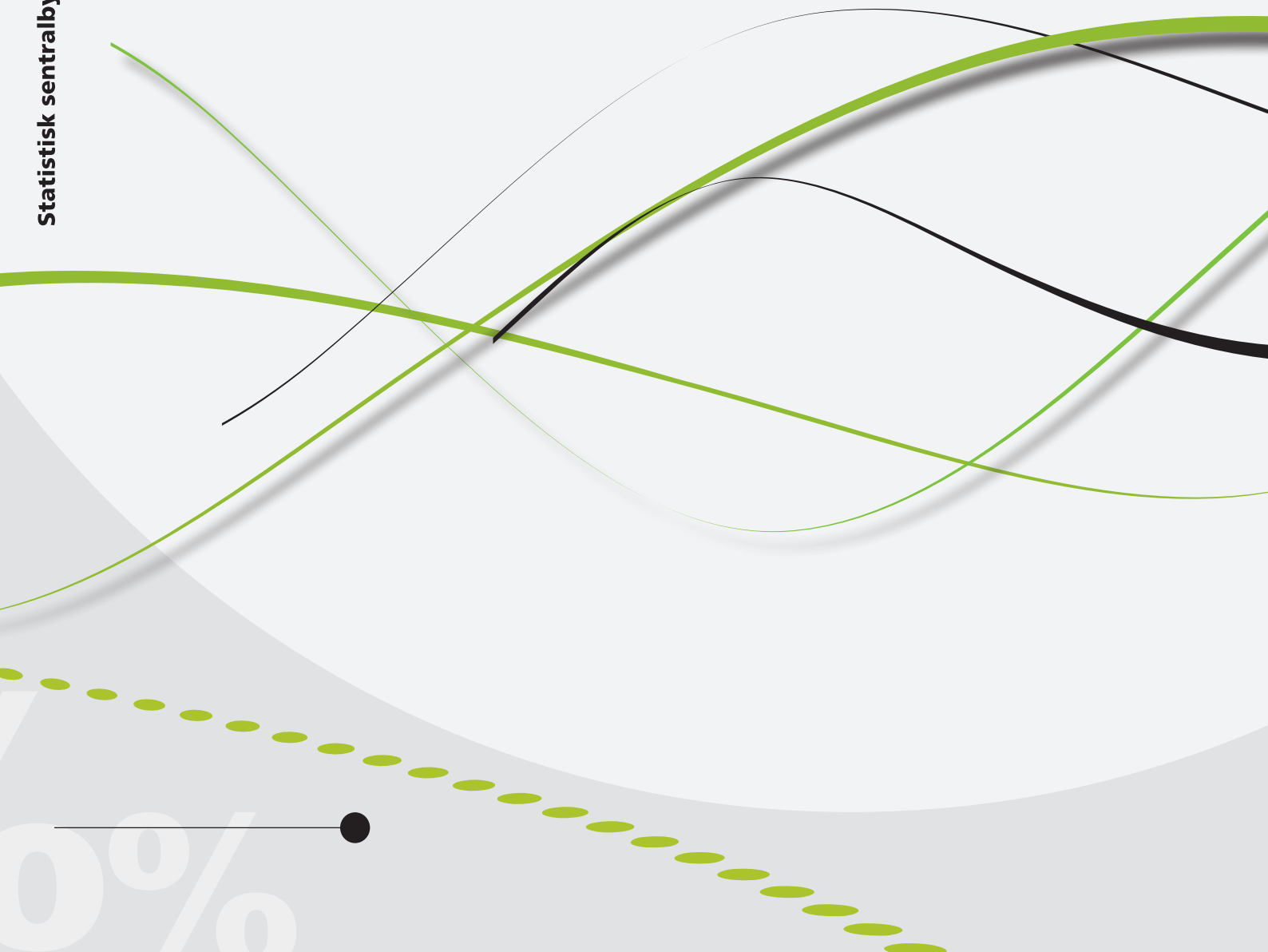

Sølve Mikal Nerland, Håvard Thoen og Pål Nordby
Syssetling i statsforvaltningen

Sølve Mikal Nerland, Håvard Thoen og Pål Nordby
Syssetting i statsforvaltningen

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal	Oppgave mangler	...
Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler foreløpig	...
Publisert april 2013	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
ISBN 978-82-537-8661-2 (trykt)	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-8662-9 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 0806-2056	Foreløpig tall	*
Emne: Sysselsetting	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Desimaltegn	,

Forord

Rapporten gir en nærmere beskrivelse av sysselsettingen i sektoren stats- og trygdeforvaltningen.

Arbeidet med rapporten ble finansiert av StatRes-prosjektet i SSB (<http://www.ssb.no/statres/>), som er delfinansiert av Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet.

Rapporten er også tilgjengelig på SSBs nettsider <http://www.ssb.no/>.

Publikasjonen er utarbeidet ved Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk. Håvard Thoen har hatt hovedansvaret for analysen av tilganger og avganger (kapittel 3.6), mens Sølve Mikal Nerland har hatt hovedansvaret for resten av rapporten. Pål Nordby har bearbeidet tall fra Statistikkbanken til tabellene og figurene i kapittel 3.1 – 3.5 og i vedlegg B.

Statistisk sentralbyrå, 9. april 2013.

Hans Henrik Scheel

Sammendrag

Formålet med rapporten er å gi et bredt bilde av sysselsettingen i statsforvaltningen.

I 2011 var det om lag 234 000 *avtalte årsverk eksklusive lange fravær* i statlig forvaltning. Vi har da tatt hensyn til at mange arbeider deltid og at en del er fraværende på grunn av sykdom og foreldrepermisjon. Sett bort i fra personer i førstegangstjeneste og sivilarbeidere, har antallet årsverk i denne sektoren økt med om lag 19 800 fra 2006 til 2011. Målt i *sysselsatte personer*, utgjorde statsforvaltningen 10 prosent av sysselsatte i alt, og 30 prosent av offentlig sektor i 2011.

Det klart største tjenesteområdet i statsforvaltningen er Spesialisthelsetjenesten (sykehusene), med 39 prosent av årsverkene i 2011. Deretter følger Universiteter og høyskoler med 14 prosent, Forsvaret med 8 prosent (10 prosent hvis man inkluderer førstegangstjeneste), Politi og påtale med 6 prosent, og NAV med 5 prosent. Fordelingen av årsverkene mellom tjenesteområdene har vært svært stabil i perioden 2006-2011.

Kvinner stod for 55 prosent av årsverkene i statsforvaltningen i 2011. Det var Spesialisthelsetjenesten med en kvinneandel på 74 prosent som bidro til at kvinneandelen i staten samlet ble over 50 prosent. Kvinneandelen var lavest i Forsvaret og Kystverket med henholdsvis 14 og 15 prosent.

Andelen med mer enn fire års universitets- eller høyskoleutdanning, var høyest innen Kirken (78 prosent), det vil i praksis si presteskapet. Høye andeler finner vi også innen Miljøvernforvaltning (61 prosent) og Innvandringsforvaltningen (60 prosent). De som hadde lavest andel med så lang utdanning var Kriminalomsorgen (4 prosent), Statlig barnevern (6 prosent) og Toll- og avgiftsetaten (7 prosent). Ansatte med kun grunnskoleutdanning stod for 7 prosent av årsverkene.

Oslo var med 25 prosent det fylket som hadde flest av de statlige årsverkene. Deretter fulgte Hordaland med 10 prosent og Sør-Trøndelag med 8 prosent. Men om vi måler sysselsatte i statsforvaltningen i prosent av sysselsatte i alt i det enkelte fylke, hadde Troms høyest andel statsansatte med 18 prosent, fulgt av Oslo med 15 prosent.

Innvandrere stod for 8,7 prosent av årsverkene i staten i 2011, mot 8,4 prosent året før. 48 prosent av innvandrers årsverkene i statsforvaltningen hadde i 2011 landbakgrunn fra *Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS*, mens 52 prosent kom fra *EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand*.

Av de sysselsatte personene i statsforvaltningen i 2010, sett bort i fra førstegangstjeneste og sivilarbeidere, hadde 88 prosent sitt hovedarbeidsforhold i sektoren også året etter. Det var 33 800 nytilsatte og 27 900 avganger, som gir en økning i nivået fra 2010 til 2011 på 5 900 personer. Personer under 35 år stod for 56 prosent av tilgangene og 43 prosent av avgangene.

Statens vegvesen og Jernbaneverket var tjenesteområdene med størst netto vekst fra 2010 til 2011, på henholdsvis 9 prosent hver. Innvandringsforvaltning og Skatteetaten er tjenesteområdene med størst nedgang, med henholdsvis 6 prosent og 2 prosent.

Størst prosentvis endring i arbeidstokken fra 2010 til 2011 (summen av antallet tilgang og avgang) hadde det Statlige barnevernet med 39 prosent, deretter kom Universitets- og høyskolene med 37 prosent. Minst endring i arbeidstokken hadde Skatte- og Tolletaten, begge med rundt 12 prosent

Abstract

The purpose of the report is to give a broad description of the employment in central government.

The number of *contracted man-years adjusted for long term leaves* in central government was about 234 000 in 2011. This is adjusted for part-time work and excludes man-years lost due to doctor-certified sickness absence or parental leave. From 2006 to 2011 the number of man-years in central government, excluding conscripts, increased with about 19 800. Measured as *employed persons*, central government had 10 per cent of all employed persons and 30 per cent of public sector in 2011.

The clearly largest division in central government was the Specialist health service (the hospitals), with 39 per cent of the man-years in 2011. Then follow the Universities and colleges with 14 per cent, the Norwegian armed forces with 8 per cent (10 per cent if conscripts are included), the Police and prosecution with 6 per cent, and the Norwegian labour and welfare service with 5 per cent. The distribution of the man-years between the divisions has been stable in the period 2006-2011.

Women stood for 55 per cent of the man-years in central government in 2011. It was the Specialist health service, with 74 per cent women, that causes the central government in total to have more than 50 per cent women. The percentage women were lowest in the Norwegian armed forces and the Norwegian coastal administration, with respectively 14 and 15 per cent women.

The per cent of the man-years with more than four years of tertiary education was highest in the Church (78 per cent) which mainly consists of priests, followed by the Environmental protection (61 per cent) and the Immigration administration (60 per cent). The lowest share with such a long education was in the Correctional service (4 per cent), the National child welfare (6 per cent) and the Norwegian customs and excise (7 per cent). Employees with only basic school level of education stood for 7 per cent of the man-years in central government in 2011.

25 per cent of the man-years in central government were located in the county Oslo, followed by Hordaland with 10 per cent, and Sør-Trøndelag with 8 per cent. Comparisons within counties however, show that the highest share of all employed persons working in central government was in Troms, with 18 per cent, followed by Oslo with 15 per cent.

Immigrants stood for 8.7 per cent of the man-years in central government in 2011, compared to 8.4 per cent the previous year. 48 per cent of the man-years employed by immigrants in central government, had background (region of birth) from "*Asia, Africa, Latin America, Oceania except Australia and New Zealand, and Europe except the EU/EEA*", while 52 per cent came from "*The EU/EEA, USA, Canada, Australia and New Zealand*".

Of the employed persons in central government in 2010, excluding conscripts, 88 per cent had their main-position in central government also the following year. There were 33 800 new employees and 27 900 resignations, which means that the level number of employed persons in central government increased with 5 900 from 2010 to 2011. Persons under 35 years of age stood for 56 per cent of the inflow and 43 per cent of the outflow.

The Norwegian public roads administration and the Norwegian national rail administration were the divisions with the highest net growth from 2010 to 2011, with respectively 9 per cent each. The Immigration administration and the Norwegian tax administration were the divisions with the highest net decline, with respectively 6 per cent and 2 per cent.

The highest percentage change in the staff from 2010 to 2011 (the sum of inflow and outflow) had the National child welfare with 39 per cent, followed by the Universities and colleges with 37 per cent. The lowest percentage change in the staff had the National tax administration and the Norwegian customs and excise, both with about 12 per cent.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Bakgrunn og formål	7
2. Kort om data	8
2.1. Populasjon	8
2.2. Sysselsettingsbegreper	8
2.3. Datagrunnlag.....	9
3. Analyse	10
3.1. Hovedtall for statsforvaltningen totalt	10
3.2. Tjenesteområder og virksomheter i statsforvaltningen	15
3.3. Forskjeller mellom tjenesteområdene i statsforvaltningen	22
3.4. Sykefraværsprosent i departementsområdene	26
3.5. Sammenlikning med andre sektorer	27
3.6. Tilganger og avganger	37
4. Sammenheng med annen statistikk i SSB	46
4.1. Ulike populasjoner og begreper i registerbasert sysselsettingsstatistikk	46
4.2. Arbeidskraftundersøkelsen.....	49
4.3. Nasjonalregnskapet.....	49
5. Sammenheng med statistikk utenfor SSB	51
5.1. Statens sentrale tjenestemannsregister	51
5.2. Årsmeldinger og statistikker i den enkelte etat	51
6. Oppsummering	52
6.1. Nivå tall for statsforvaltningen	52
6.2. Strømningstall for statsforvaltningen	53
Referanser	55
Vedlegg A. Mer om årsverksbegreper og måling	56
Vedlegg B. Vedleggstabeller	60
Figurregister	67
Tabellregister	68

1. Bakgrunn og formål

Formålet med rapporten er å gi en nærmere beskrivelse av sysselsettingen i sektoren stats- og trygdeforvaltningen (heretter kalt statsforvaltningen). Statistisk sentralbyrå publiserer flere løpende registerbaserte sysselsettingsstatistikker som gir tall for denne sektoren, først og fremst i StatRes (<http://www.ssb.no/statres/>), Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken (<http://www.ssb.no/regsys/>) og Nasjonalregnskapet (<http://www.ssb.no/regnskap/>). Hver av disse statistikkene publiserer løpende et sett av tabeller med en tilhørende artikkel i Dagens statistikk, og dokumentasjon i Om statistikken. Denne rapporten skal gi en mer inngående og helhetlig beskrivelse av sysselsettingen i denne sektoren. Analysene er basert på registerbasert sysselsettingsstatistikk, med begreper og avgrensninger i henhold til statistikken i StatRes, men rapporten redegjør også for sammenhenger med andre statistikker.

Analysedelen følger noen hovedtilnærminger. Den innledes med noen hovedtall for sektoren totalt. Deretter ser vi på hvilke typer virksomheter statsforvaltningen består av i form av tjenesteområder og virksomheter. Så beskrives i hvilken grad det er forskjeller mellom disse tjenesteområdenes ansatte. Dernest sammenliknes statsforvaltningen med privat sektor og kommuneforvaltningen. Til slutt gis en beskrivelse av strømmer av ansatte inn og ut av statsforvaltningen (tilganger og avganger).

Rapporten vil ikke gi en komparativ analyse av statsforvaltningen i Norge sammenliknet med andre land. Sektorkodene som SSB bruker, følger en internasjonal standard, men det varierer til dels mye mellom land hvordan arbeidsdelingen er mellom sentral og lokal forvaltning, og i forhold til offentlig eide foretak/forretningsdrift og privat sektor. For å kunne fortolke sektortall på tvers av landegrensler, trenger man derfor mye kunnskap om landenes styresett og organisering av offentlig sektor. OECD utgir årlig rapporten ”*Government at a glance*” som ser på sysselsetting i offentlig sektor i ulike land (http://www.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance-2011_gov_glance-2011-en).

Datagrunnlaget i analysen er basert på grunnfilen for de registerbaserte sysselsettingsstatistikkene (http://www.ssb.no/emner/06/90/notat_201008/notat_201008.pdf) og spesialfiler som er avledet fra denne grunnfilen. I tillegg er noen tall til sammenlikningen mellom sektorer hentet fra statistikker om sykefravær og innvanderandeler. Sammenhenger mellom registerbasert sysselsettingsstatistikk og annen type statistikk om statsforvaltningen, f.eks. Nasjonalregnskapet, redegjøres det for i kapittel 4.

Rapporten er disponert som følger. Først redegjøres det kort om datagrunnlaget (populasjon, begreper og kilder). Deretter kommer de beskrivende analysene. Til slutt redegjøres det for sammenhenger med annen statistikk i og utenfor SSB, før hovedresultater oppsummeres. Vedlegg A gir en nærmere drøftning av årsverksbegreper og måling av dette, mens vedlegg B gir vedleggstabeller som supplerer tabellene i analysen.

2. Kort om data

2.1. Populasjon

Følgende hoveddimensjoner må vurderes ved avgrensning av sysselsettingsstatistikk om en sektor:

1. Sektorkoder
2. Type arbeidsforhold
3. Aldersgrupper
4. Bosettingsstatuser
5. Produsentperspektiv eller ”sørge-for”-perspektiv

Den første dimensjonen er sektor. Statsforvaltningen er definert som virksomheter med *sektorkode 110 (stats- og trygdeforvaltningen)*¹ i Enhetsregisteret i Brønnøysund og Virksomhets- og foretaksregisteret i SSB. I noen av analysene gis også tall for andre sektorgrupper til sammenlikning.

Den andre dimensjonen er hvilke jobber som telles. I årsverkstall inngår både *hovedarbeidsforhold* og *bijobber*. For sysselsatte med flere arbeidsforhold i statsforvaltningen i referanseuken, beregnes da årsverk for hvert arbeidsforhold og knyttes til hver av virksomhetene hvor personen er ansatt. I noen av analysene gis i stedet tall over antall arbeidsforhold i form av hovedarbeidsforhold eller alle arbeidsforhold dvs. også bijobber.

Den tredje dimensjon er arbeidstakernes alder. I alle analysene her inngår *personer 15 år eller eldre*.

Den fjerde dimensjonen er bosettingsstatus. Her inngår *både bosatte og ikke-bosatte i følge registreringer i Folkeregisteret*. Personer som kommer fra land utenfor Norden og forventes å oppholde seg i minst seks måneder i Norge, skal registreres bosatt i Det sentrale folkeregisteret. Personer som oppholder seg i Norge under seks måneder, eller reiser jevnlig inn i landet for å arbeide, skal registreres ikke-bosatt (korttidsopphold).

Til slutt finnes det to ulike perspektiver på hva som skal inngå av arbeidskraftsinnsats. Alle sysselsettingstall i StatRes og i denne rapporten beskriver ressursinnsatsen med utgangspunkt i et såkalt ”*produsentperspektiv*”, dvs. målt i antall sysselsatte eller årsverk blant de statlige virksomhetenes *egne ansatte*, til forskjell fra et såkalt ”*sørge-for*”-perspektiv som kan inkludere arbeidskraftsinnsats statlige virksomheter kjøper inn i form av støttefunksjoner eller sluttprodukter.

Kapittel 4.1 redegjør nærmere for ulike måter å avgrense populasjoner på, og praksis i annen statistikk.

2.2. Sysselsettingsbegreper

I denne rapporten gis det i hovedsak statistikk basert på begrepet *avtalte årsverk eksklusive lange fravær*, som er et hovedbegrep for ressursinnsats i StatRes. Ved å måle sysselsetting i årsverk, får man korrigert for hvor lang arbeidstid de ansatte har. Ved å trekke fra lange fravær (legemeldt sykefravær og foreldrepermisjon) kommer man nærmere en måling av utførte årsverk, og det blir bedre konsistens mot lønnskostnadene i StatRes siden lønnsutgiftene ved slike fravær i hovedsak refunderes av NAV.

Begrepet *avtalte årsverk eksklusive lange fravær* er definert som summen av antall heltidsjobber (arbeidsforhold) og deltidsjobber omregnet til heltidsjobber ekskl.

¹ Standard for institusjonelle sektorer
(<http://www4.ssb.no/stabas/ClassificationFrames.asp?ID=4424101&Language=nb>).

årsverk tapt på grunn av legemeldt sykefravær og foreldrepermisjon (<http://www.ssb.no/metadata/definisjoner/variabler/main.html#U>).

I noen av analysene gis det også statistikk for begrepene *hovedarbeidsforhold* og/eller *alle jobber*. Enheten er da jobber istedenfor årsverk, og det korrigeres ikke for verken arbeidstid eller fravær.

I kapittel 4.1 redegjøres det nærmere for sysselsettingsbegrepene som brukes i registerbaserte sysselsettingsstatistikker. I vedlegg A gis en mer utførlig og prinsipiell diskusjon av ulike årsverksbegreper og måling av dette, ment for de som er spesielt interesserte i årsverksstatistikk.

2.3. Datagrunnlag

Datagrunnlaget i analysen er i hovedsak basert på grunnfilen for registerbasert sysselsettingsstatistikk, kalt *reg_total* (http://www.ssb.no/emner/06/90/notat_201008/notat_201008.pdf), og spesialfilen *sysskostra* som er avledet fra den samme grunnfilen.² I tillegg gjengis noen tall fra statistikker om sykefravær og innvandrereandeler i bedrifter, til sammenlikning av sektorer.

Sammenhenger mellom registerbaserte sysselsettingsstatistikker og annen statistikk om statsforvaltningen, f.eks. Nasjonalregnskapet, redegjøres det nærmere for i kapittel 4.

² Årsverkstall er hentet fra filen *sysskostra*, mens tall om hovedarbeidsforhold/alle jobber og strømmer, er fra *reg_total*.

3. Analyse

Analysen innledes med noen hovedtall for statsforvaltningen totalt. Deretter ser vi på hvilke typer tjenesteområder og virksomheter sektoren består av. Så vil vi beskrive i hvilken grad det er forskjeller mellom disse tjenesteområdenes ansatte. Deretter sammenliknes statsforvaltningen med andre sektorer. Til slutt gis en analyse av strømmer inn og ut av statsforvaltningen (tilganger og avganger).

Statsbygg og Forsvarsbygg inngår her i statsforvaltningen hele analyseperioden, selv om de hadde en annen (feil) sektor i Enhetsregisteret før 2010. Forsvarsbygg mangler ca. 400 årsverk i 2010. Det vil utgjøre en feilkilde i analyser av endringstall og strømmingstall 2010-2011 for denne enheten, men betyr mindre for mer aggregerte tall og fordelinger.

Lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner er det mangelfulle data om i hele tids-serien. I følge Utenriksdepartementets nettside, er det ca. 900 lokalt ansatte.

3.1. Hovedtall for statsforvaltningen totalt

Tabell 3.1 viser at det var om lag 234 000 *avtalte årsverk eksklusive lange fravær* i statsforvaltningen i 2011. Det er om lag 5 100 flere årsverk enn året før. Siden personer i førstegangstjeneste og sivilarbeidere ble inkludert i StatRes-statistikken først fra 2009, har vi også laget en tidsserie tilbake til 2006 uten disse to gruppene, som viser en økning på om lag 19 800 flere årsverk fra 2006 til 2011.

Tabell 3.1. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær for statsforvaltningen totalt. 2006-2011

Statsforvaltningen	2006	2007	2008	2009	2010 ¹	2011
Ekskl. førstegangstjeneste og sivilarbeidere	206 647	209 570	211 590	218 157	221 270	226 426
Inkl. førstegangstjeneste og sivilarbeidere ²	-	-	-	225 800	228 900	234 000

¹ I 2010 er årsverkstallene i denne tabellen justert opp med 400 flere årsverk i forhold til det som er publisert i statistikkbanken. Dette for å korrigere for en feil ved innrapporteringen fra Forsvarsbygg i 2010.

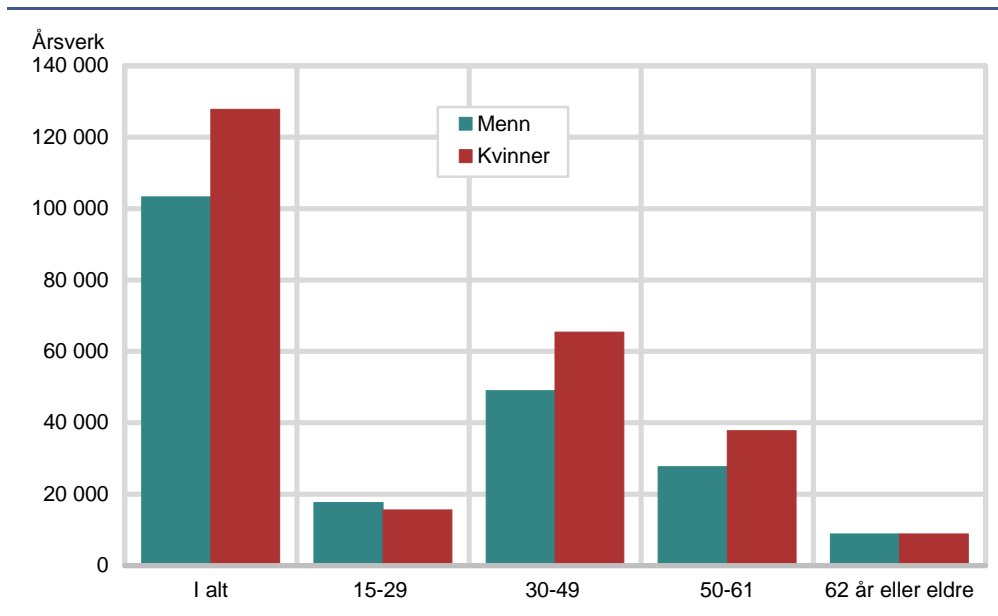
² Førstegangstjeneste er i denne tabellen justert opp med hhv. 2 400 i 2009, 3 100 i 2010 og 2 900 i 2011, i forhold til tallene som er publisert i statistikkbanken, for å korrigere for en feil i datainnsamlingen. Det korrekte nivået på førstegangstjeneste i 2009 var 7 500 årsverk, og her antas det at dette holdt seg stabilt i 2010 og 2011.

I resten av analysen tar vi utgangspunkt i årgangene som inkluderer førstegangstjeneste og sivilarbeidere (2009-2011), men uten de korreksjonene som er gjort i tabell 3.1 (se tabellnotene). Disse manglene vil ha relativt liten betydning når årsverkstall for sektoren totalt og tjenesteområdene fordeles prosentvis etter kjennetegn ved personene og jobbene/bedriften. Lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner mangler alle årene 2006-2011 og vil slik sett ikke forstyrre analysene her.

Kjønn og alder

Figur 3.1 viser de absolutte årsverkstallene i statsforvaltningen totalt i 2011, etter kjønn og alder. Kvinner står for en betydelig større andel av årsverkene enn menn i statsforvaltningen totalt og i aldersgruppene 30-49 og 50-61 år, mens menn utgjør den største gruppen i alderen 15-29. I den eldste aldersgruppen, 62 år eller eldre, står kvinner og menn for en like stor del av årsverkene.

Figur 3.1. Avtalte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og alder. 2011

Prosenttallene i tabell 3.2 viser at kvinner stod for 55 prosent av årsverkene i statsforvaltningen i 2011. Kvinneandelen var lavest i alderen 15-29 år hvor kvinner stod for 47 prosent, og høyest i alderen 50-61 år hvor kvinner stod for 58 prosent av årsverkene. Fra 2010 til 2011 økte kvinneandelen med 0,1 prosentpoeng for statsforvaltningen totalt, Endringen var størst i aldersgruppen 30-49 år (0,3 prosentpoeng høyere kvinneandel) og i aldersgruppen 15-29 år (0,2 prosentpoeng lavere kvinneandel).

I samme tabell (tabell 3.2) er årsverkene også fordelt etter alder. 51 prosent av årsverkene kvinner stod for i 2011, var i alderen 30 – 49 år, mens 47 prosent av mennenes årsverk var i denne aldersgruppen. Blant mennene var 17 prosent av årsverkene i den yngste aldersgruppen (15 – 29 år), mot 12 prosent blant kvinnene i samme aldersgruppe. For begge kjønn samlet, var 28 prosent av årsverkene i alderen 50 – 61 år i 2011, mens 8 prosent av årsverkene var i den eldste gruppen (62 år eller eldre).

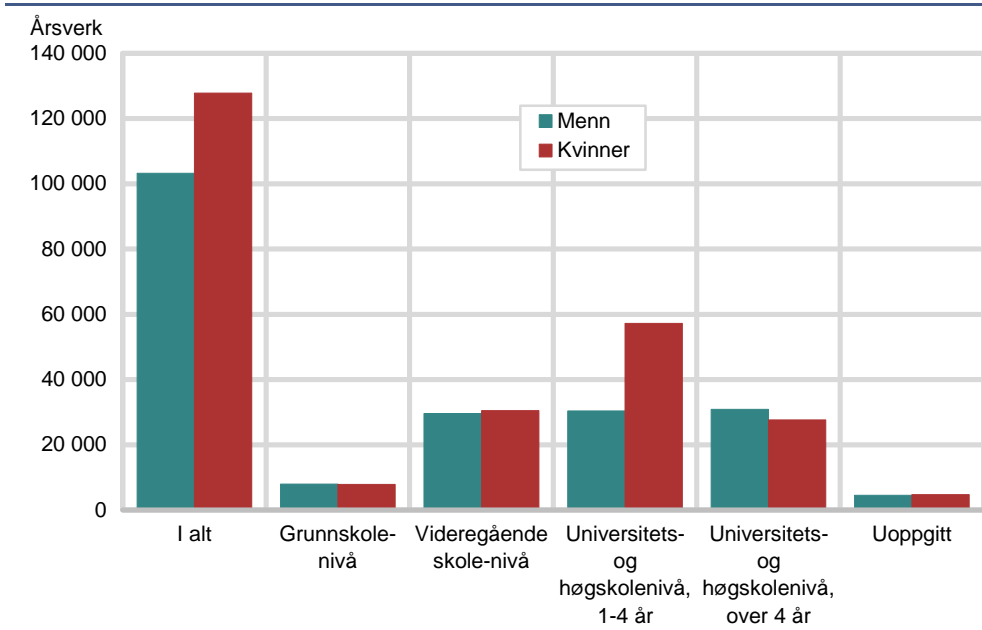
Tabell 3.2. Avtalte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og alder. 2010 – 2011

Alder	2010			2011		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
— Absolutte tall —						
I alt	225 393	100 974	124 419	231 118	103 306	127 812
15 – 29	32 288	17 074	15 214	33 371	17 713	15 658
30 – 49	113 057	48 746	64 311	114 404	48 983	65 421
50 – 61	63 743	27 031	36 712	65 538	27 722	37 816
62 år eller eldre	16 305	8 123	8 182	17 805	8 887	8 918
— Prosent —						
I alt	100	100	100	100	100	100
15 – 29	14,3	16,9	12,2	14,4	17,1	12,3
30 – 49	50,2	48,3	51,7	49,5	47,4	51,2
50 – 61	28,3	26,8	29,5	28,4	26,8	29,6
62 år eller eldre	7,2	8,0	6,6	7,7	8,6	7,0
— Prosent —						
I alt	100	44,8	55,2	100	44,7	55,3
15 – 29	100	52,9	47,1	100	53,1	46,9
30 – 49	100	43,1	56,9	100	42,8	57,2
50 – 61	100	42,4	57,6	100	42,3	57,7
62 år eller eldre	100	49,8	50,2	100	49,9	50,1

Utdanningsnivå

Figur 3.2 viser de absolutte årsverkstillene i statsforvaltningen, etter kjønn og utdanningsnivå. Kvinner med kort høyere utdanning, utgjør den klart største gruppen med om lag 57 200 årsverk i 2011. Dette henger i stor grad sammen med at helseforetakene (sykehusene) er det største tjenesteområdet i staten. SSB mangler utdanningsopplysninger om ca. 4 prosent av årsverkene i statsforvaltningen. Dette er i hovedsak sysselsatte på kortidsopphold (ikke-bosatte) og innvandrere som innvandret etter 1999 og ikke har tatt utdanning i Norge.³

Figur 3.2. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og utdanningsnivå. 2011

Tabell 3.3. Avtalte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og utdanningsnivå. 2010 – 2011

Utdanningsnivå	2010			2011		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Absolutte tall						
I alt	225 393	100 974	124 419	231 118	103 306	127 812
Grunnskolenivå	15 996	8 133	7 863	15 832	7 966	7 865
Videregående skole	59 051	28 496	30 555	60 037	29 559	30 478
Universitets- og høghskolenivå, 1-4 år	85 647	29 814	55 833	87 545	30 339	57 206
Universitets- og høghskolenivå, over 4 år	56 114	30 244	25 870	58 475	30 890	27 585
Uoppgitt	8 585	4 287	4 299	9 230	4 552	4 678
Prosent						
I alt	100	100	100	100	100	100
Grunnskolenivå	7,1	8,1	6,3	6,9	7,7	6,2
Videregående skole	26,2	28,2	24,6	26,0	28,6	23,8
Universitets- og høghskolenivå, 1-4 år	38,0	29,5	44,9	37,9	29,4	44,8
Universitets- og høghskolenivå, over 4 år	24,9	30,0	20,8	25,3	29,9	21,6
Uoppgitt	3,8	4,2	3,5	4,0	4,4	3,7
Prosent						
I alt	100	44,8	55,2	100	44,7	55,3
Grunnskolenivå	100	50,8	49,2	100	50,3	49,7
Videregående skole	100	48,3	51,7	100	49,2	50,8
Universitets- og høghskolenivå, 1-4 år	100	34,8	65,2	100	34,7	65,3
Universitets- og høghskolenivå, over 4 år	100	53,9	46,1	100	52,8	47,2
Uoppgitt	100	49,9	50,1	100	49,3	50,7

³ SSB gjennomfører i 2011 en spørreundersøkelse for å samle inn utdanningsdata fra innvandrere som innvandret etter 1999.

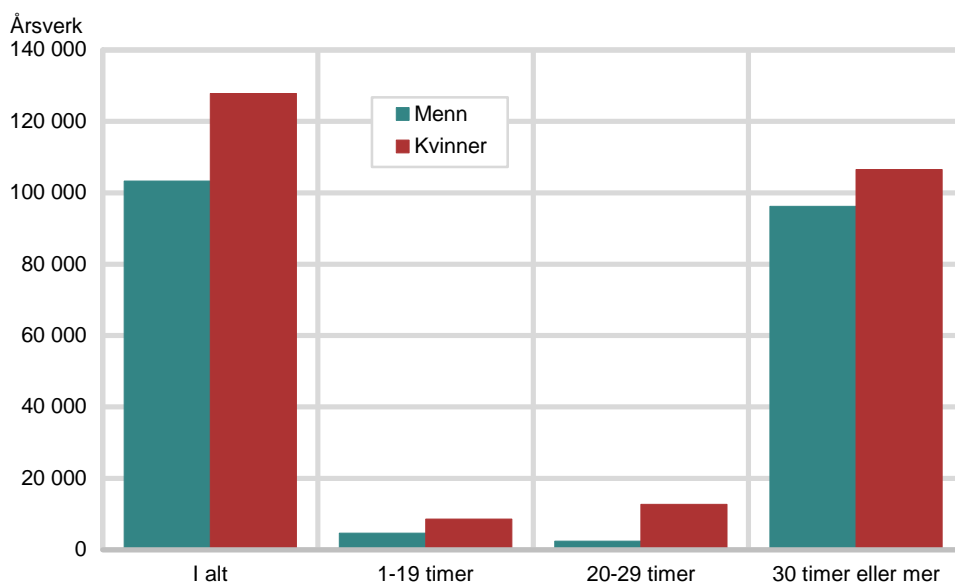
Prosenttallene i tabell 3.3 viser at ansatte med over 4 års utdanning på universitets- eller høgskolenivå stod for 25 prosent av årsverkene i statsforvaltningen i 2011. Andelen med så lang utdanning var høyere blant mennene (30 prosent) enn blant kvinnene (22 prosent). 7 prosent av årsverkene i statsforvaltningen hadde grunnskoleutdanning i 2011, og denne andelen var litt høyere blant mennene (7,7 prosent) enn kvinnene (6,2 prosent).

Samme tabell (tabell 3.3) viser også hvordan utdanningsnivågruppene fordeler seg etter kjønn. Kvinneandelen var i 2011 lavest blant årsverkene som hadde over 4 års universitets- eller høgskoleutdanning (47 prosent kvinner), og høyest blant årsverk med 1 – 4 års universitets- eller høgskoleutdanning (65 prosent kvinner).

Arbeidstid

Figur 3.3 viser de absolutte årsverkstallene i statsforvaltningen i 2011, etter kjønn og avtalt arbeidstid. Heltidsjobber står for størstedelen av årsverkene. Deltid er mer utbredt blant kvinner enn menn. Her ser vi ikke på hvilken arbeidstid personene har, men arbeidstid i arbeidsforholdene (hoved- eller bjobber).

Figur 3.3. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og avtalt arbeidstid pr uke i arbeidsforholdet. 2011

Tabell 3.4. Avtalte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og avtalt arbeidstid pr uke i arbeidsforholdet. 2010 – 2011

Timer	2010			2011		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Absolutte tall						
I alt	225 393	100 974	124 419	231 118	103 306	127 812
1 – 19 timer	12 918	4 357	8 561	13 207	4 631	8 577
20 – 29 timer	14 691	2 087	12 603	15 178	2 433	12 745
30 timer eller mer .	197 785	94 530	103 255	202 733	96 242	106 491
Prosent						
I alt	100	100	100	100	100	100
1 – 19 timer	5,7	4,3	6,9	5,7	4,5	6,7
20 – 29 timer	6,5	2,1	10,1	6,6	2,4	10,0
30 timer eller mer .	87,8	93,6	83,0	87,7	93,2	83,3
Prosent						
I alt	100	44,8	55,2	100	44,7	55,3
1 – 19 timer	100	33,7	66,3	100	35,1	64,9
20 – 29 timer	100	14,2	85,8	100	16,0	84,0
30 timer eller mer .	100	47,8	52,2	100	47,5	52,5

Prosenttallene i tabell 3.4 viser at arbeidsforhold med 30 timer eller mer i avtalt arbeidstid per uke stod for 88 prosent av årsverkene i statsforvaltningen i 2011.

Denne andelen var høyere blant mennene (93 prosent) enn blant kvinnene (83 prosent). 10 prosent av årsverkene kvinner stod for i 2011, hadde en arbeidstid på 20-29 timer per uke, mot 2 prosent av mennenes årsverk. 7 prosent av kvinnenes årsverk hadde en arbeidstid på 1-19 timer per uke, mens 5 prosent av mennenes årsverk hadde denne arbeidstiden.

I samme tabell (tabell 3.4) ser vi også hvordan årsverkene i de ulike arbeidstidsintervallene fordeler seg etter kjønn. Mens kvinner stod for 55 prosent av årsverkene i statsforvaltningen totalt, stod de for 65 prosent av årsverkene i det korteste arbeidstidsintervallet (1 – 19 timer per uke), 84 prosent av årsverkene i det midterste arbeidstidsintervallet (20 – 29 timer per uke) og 53 prosent av årsverkene blant arbeidsforhold med 30 timer eller mer i avtalt arbeidstid per uke.

Innvandrerandel

Tabell 3.5 viser årsverk i statsforvaltningen, etter innvandringskategori og todelt landbakgrunn. Med innvandrere menes her personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og som på et tidspunkt har innvandret til Norge. Sysselsatte på korttidsopphold (ikke-bosatte personer) inngår her i befolkningen utenom innvandrere. I statsforvaltningen totalt stod innvandrere for 8,7 prosent av årsverkene i 2011, mot 8,4 prosent året før. Dette utgjør en økning på om lag 1 070 årsverk.

Tabell 3.5. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter innvandringskategori¹ og landbakgrunn for innvandrere. 2010 – 2011

Landbakgrunn for innvandrere	2010			2011		
	I alt	Inn- vandrerere	Den øvrige befolkning	I alt	Inn- vandrerere	Den øvrige befolkning
Absolutte tall						
I alt	225 393	19 001	206 392	231 118	20 068	211 051
Befolkningen utenom innvandrere	206 392	0	206 392	211 051	0	211 051
EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	9 856	9 856	0	10 348	10 348	0
Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS	9 144	9 144	0	9 720	9 720	0
Prosent						
I alt	100	100	100	100	100	100
Befolkningen utenom innvandrere	91,6	0	100	91,3	0	100
EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	4,4	51,9	0	4,5	51,6	0
Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS	4,1	48,1	0	4,2	48,4	0
Prosent						
I alt	100	8,4	91,6	100	8,7	91,3

¹ Sysselsatte på korttidsopphold i Norge (ikke-bosatte) inngår her i gruppen *Befolkningen utenom innvandrere*.

Om lag halvparten av innvandrerårsverkene i statsforvaltningen har i 2011 landbakgrunn fra *Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS* (48 prosent), mens den andre halvparten kommer fra *EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand* (52 prosent). Denne prosentvise fordelingen av innvandrerårsverkene på de to landgruppene, var uendret sammenlignet med 2010.

Som vi skal komme tilbake til i kapittel 3.5.1 om sektorsammenlikninger, var både innvandrerandelen og økningen i 2011 høyere innen privat sektor enn i statsforvaltningen.

Arbeidssted

En siste dimensjon vi skal se nærmere på i denne analysen av hovedtall om statsforvaltningen, er hvordan årsverkene i sektoren fordeler seg etter arbeidsstedsfylke. Tabell 3.6 viser at 25 prosent av årsverkene i statsforvaltningen hadde sitt arbeidssted i Oslo i 2011. Deretter følger Hordaland med 10 prosent og Sør-Trøndelag med 8 prosent. Statistikkbanktabell 09207 gir tilsvarende fordeling etter arbeidsstedskommune (http://www.ssb.no/stafo_statres/).

I kapittel 3.5.1 om sektorsammenlikninger, vil vi ta utgangspunkt i en annen måte å beregne prosenter på, nemlig i form av sysselsatte i statsforvaltningen i prosent av sysselsatte i alt innenfor det enkelte arbeidsstedsfylke. Med denne regnemåten kommer Troms ut med høyest andel statsforvaltning i 2011 med 18 prosent. Oslo kom som nummer to med 15 prosent, mens Rogaland hadde lavest andel statsansatte med 7 prosent.

Tabell 3.6. Avtatte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter arbeidsstedsfylke. 2009 – 2011

Arbeidsstedsfylke	2009	2010	2011
	Antall		
I alt	223 368	225 393	231 118
	Prosent		
I alt	100	100	100
Østfold	3,7	3,8	3,8
Akershus ¹	8,4	7,6	7,8
Oslo ¹	24,3	24,9	24,6
Hedmark	3,7	3,8	3,8
Oppland	2,8	2,8	2,9
Buskerud	3,7	3,5	3,5
Vestfold	3,4	3,4	3,4
Telemark	2,4	2,4	2,4
Aust-Agder	1,5	1,5	1,5
Vest-Agder	2,6	2,6	2,7
Rogaland	5,8	5,7	5,8
Hordaland	9,9	9,8	9,9
Sogn og Fjordane	1,7	1,7	1,7
Møre og Romsdal	3,4	3,4	3,4
Sør-Trøndelag	8,0	8,0	8,0
Nord-Trøndelag	2,0	2,0	2,0
Nordland	5,2	5,2	5,3
Troms Romsa	5,3	5,4	5,4
Finnmark Finnmark	1,8	1,9	1,8
Ikke fastlands-Norge	0,4	0,4	0,3
Uoppgitt fylke	0,0	0,0	0,0

¹ I 2009 er tallet for Akershus om lag 1300 årsverk for høyt, og tallet for Oslo tilsvarende for lavt. Det skyldes at en arbeidsgiver rapporterte ansatte på en bedrift i Asker som skulle vært rapportert på en bedrift i Oslo.

3.2. Tjenesteområder og virksomheter i statsforvaltningen

Tallene i dette kapittelet er hentet fra statistikken *StatRes-Statsforvaltningen* (http://www.ssb.no/stafo_statres/) hvor ressursinnsatsen (årsverk og kroner) fordeles etter fem hovedområder som igjen er delt inn i 30 delområder, og derunder ca. 235 virksomheter. Med virksomheter menes her i de fleste tilfeller foretak i Enhetsregisteret i Brønnøysund.⁴ Områdeinndelingen er inspirert av COFOG-standarden (*Classification of the Functions of Government*)⁵ i den forstand at virksomhetene er blitt plassert på ett hovedformål. Inndelingen avviker noe fra COFOG-standarden ved å basere seg på litt grovere grupper og andre betegnelser.

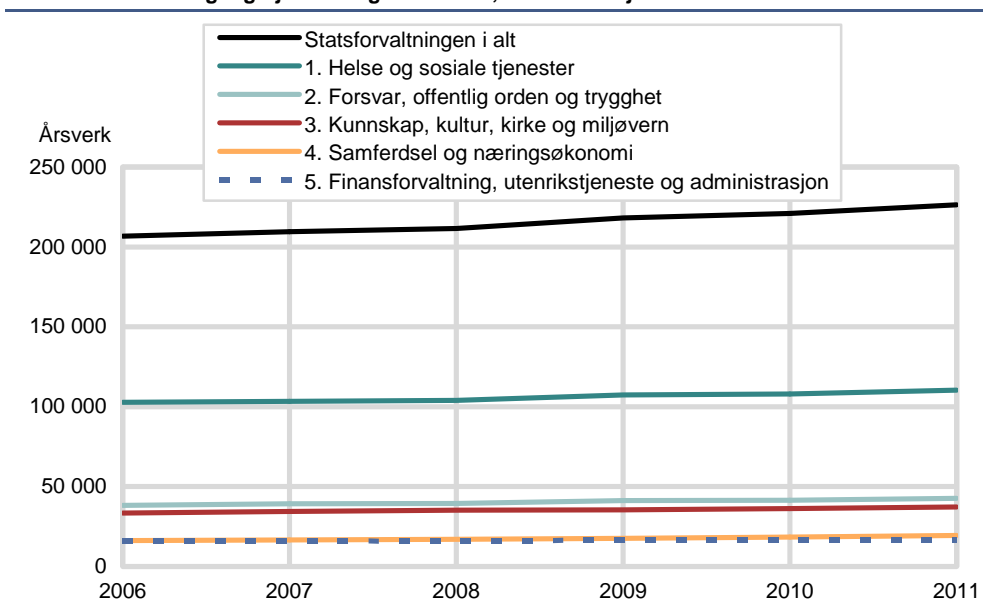
⁴ De minste foretakene er her slått sammen i restkategorier innen delområdene kalt "Annet i". Det er også noen andre spesielle tilfeller hvor flere foretak presenteres samlet, bl.a. innenfor etater som har en flerleddet organisasjonsstruktur. Skillet mellom barnevern og den resterende delen av BUFetat, er basert på næringskoden til bedriftene.

⁵ Standard for COFOG-koder (<http://www4.ssb.no/stabas/ClassificationFrames.asp?ID=4528101&Language=nb>).

Nedenfor ser vi først på de fem hovedområdene (figur 3.4) og på de 30 delområdene (tabell 3.7). Deretter ser vi på det enkelte hovedområde og deres delområder og virksomheter (tabell 3.8-3.12).

Figur 3.4 viser at *Helse og sosiale tjenester* er det klart største hovedtjenesteområdet målt i antall årsverk. Dette hovedområdet står for 49 prosent av årsverkene i statsforvaltningen 2006 – 2011 når førstegangstjeneste og sivilarbeidere er holdt utenfor. Deretter følger *Forsvaret, offentlig orden og trygghet* med 19 prosent, *Kunnskap, kultur, kirke og miljøvern* med 16 prosent, *Samferdsel og næringsøkonomi* med 8-9 prosent, og *Finansforvaltning, utenriksjeneste og administrasjon* med 8 prosent. Den prosentvise fordelingen på hovedområdene er svært stabil over tid i analyseperioden. De nøyaktige absoluttallene og prosenttallene finnes i vedlegg B1.

Figur 3.4. Avtalte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt utenom førstegangstjeneste og sivilarbeid, etter hovedtjenesteområde. 2006-2011

Tabell 3.7. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter delområde. 2006 – 2011. Prosent¹

Hovedtjenesteområde	Utenom førstegangstjeneste og sivilarbeidere						Inkludert førstegangstj. og sivilarbeidere		
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Statsforvaltningen i alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1,1 Spesialisthelsetjenesten	:	:	39,2	39,0	38,9	38,9			
1,2 Helsetjenester ellers	0,9	1,0	1,0	1,3	1,3	1,3			
1,3 NAV	5,6	5,6	5,8	5,7	5,5	5,3			
1,4 Statlig barnevern	:	:	1,8	1,8	1,8	1,9			
1,5 Innvandringsregulering	0,4	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6			
1,6 Sosiale tjenester ellers	:	:	0,8	0,8	0,7	0,7			
2,1 Forsvaret	8,1	8,2	8,2	8,3	8,2	8,3	10,4	10,0	10,3
2,2 Forsvar ellers	1,1	1,1	1,1	1,1	0,9	1,1			
2,3 Politi- og påtale	6,0	6,0	6,0	6,1	6,1	6,0			
2,4 Domstoler og andre konfliktl. ...	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9			
2,5 Kriminalomsorg	1,8	1,8	1,9	1,9	2,0	1,9			
2,6 Off. orden og trygghet ellers ...	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
3,1 Universiteter og høyskoler	13,4	13,5	13,7	13,4	13,6	13,5			
3,2 Andre kunnskapsinstitusjoner	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0			
3,3 Kultur	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7			
3,4 Kirke	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7			
3,5 Miljøvern	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5			
4,1 Statens vegvesen	2,1	2,2	2,2	2,3	2,5	2,6			
4,2 Jernbaneverket	1,4	1,3	1,4	1,4	1,5	1,6			
4,3 Kystverket	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5			
4,4 Samferdsel ellers	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3			
4,5 Olje og energi	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5			
4,6 Fiskeri, landbruk og mat	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8			
4,7 Næringsøkonomi ellers	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4			
5,1 Skatteetaten	2,8	2,7	2,5	2,6	2,6	2,5			
5,2 Toll- og avgiftsetaten	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8			
5,3 Finansforvaltning ellers	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9			
5,4 Utenriks tjenesten	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8			
5,5 Fylkesmannsembetene	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
5,6 Sektorovergripende adm.	1,4	1,4	1,5	1,6	1,6	1,6			

¹ Spesialisthelsetjenesten, Statlig barnevern og Sosiale tjenester ellers, er prikket i 2006 og 2007, men inngår i årsverkstallet for hovedområdet Helse og sosiale tjenester og i tallet for statsforvaltningen totalt. Det skyldes at barnevernet og familievernet i BUFetat ikke kan skilles fra hverandre i årsverkstallene for 2008, og at SSB ikke publiserer registerbaserte årsverkstall for spesialisthelsetjenesten før 2008.

I tabell 3.7 ser vi nærmere på nivået under hovedområdene, nemlig de 30 delområdene hvor 1 siffer i navnet angir hvilket hovedområde de tilhører. Det klart største delområdet er Spesialisthelsetjenesten, som i 2011 stod for 39 prosent av årsverkene i statsforvaltningen når førstegangstjeneste og sivilarbeidere holdes utenfor. Deretter følger Universiteter og høyskoler med 14 prosent, Forsvaret med 8 prosent (10 prosent når førstegangstjeneste og sivilarbeidere inkluderes), Politi og påtale med 6 prosent, og NAV med 5 prosent. Den prosentvise fordelingen mellom delområdene er svært stabil over tid.

I tabellene 3.8 – 3.12 nedenfor går vi enda et nivå lavere og ser hvordan årsverkene i hvert hovedområde fordeler seg på delområder og underliggende virksomheter. Disse tabellene kommenteres ikke nærmere. Hva som menes med virksomheter her, ble det redegjort for innledningsvis i dette kapittelet.

Tabell 3.8. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i hovedtjenesteområdet "Helse og sosiale tjenester", etter delområde og virksomheter, 2006 – 2011¹

Tjenesteområde	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Helse og sosial tjenester i alt	102 760	103 293	103 984	107 366	107 917	110 305
Spesialisthelsetjenesten i alt	:	:	83 000	85 104	85 861	88 144
Helse Sør-Øst RHF	:	:	400	866	905	880
Helse Øst RHF	:	:	:	:	:	:
Sunnaas Sykehus HF	:	:	537	548	491	475
Aker Universitetssykehus HF	:	:	2 287	:	:	:
Akershus Universitetssykehus HF	:	:	3 838	3 939	3 912	5 424
Sykehuset Asker og Bærum HF	:	:	1 877	:	:	:
Sykehuset Innlandet HF	:	:	6 045	5 939	6 212	6 385
Sykehuset Østfold HF	:	:	3 742	3 699	3 852	3 898
Ullevål Universitetssykehus HF	:	:	6 926	:	:	:
Vestre Viken HF	:	:	:	5 656	5 658	5 695
Oslo Universitetssykehus HF	:	:	:	16 203	15 834	14 817
Helse Sør RHF	:	:	:	:	:	:
Blefjell Sykehus HF	:	:	905	:	:	:
Sykehuset Buskerud HF	:	:	2 424	:	:	:
Rikshospitalet HF (2005-)	:	:	6 072	:	:	:
Sørlandet Sykehus HF	:	:	4 017	4 171	4 314	4 439
Sykehuset i Vestfold HF	:	:	2 204	2 322	2 329	2 395
Sykehuset Telemark HF	:	:	2 135	2 579	2 641	2 643
Psykiatrien i Vestfold HF	:	:	921	950	981	935
Ringerike Sykehus HF	:	:	750	:	:	:
Helse Vest RHF	:	:	38	49	51	50
Helse Stavanger HF	:	:	3 960	4 243	4 118	4 543
Helse Fonna HF	:	:	2 337	2 353	2 386	2 455
Helse Bergen HF	:	:	7 312	7 193	7 336	7 698
Helse Førde HF	:	:	1 939	1 976	1 905	1 945
Helse Midt-Norge RHF	:	:	284	295	284	301
St Olavs Hospital HF	:	:	5 913	6 005	5 995	6 130
Helse Sunnmøre HF	:	:	2 124	2 169	2 182	:
Helse Nordmøre og Romsdal HF	:	:	1 771	1 732	1 729	:
Helse Møre og Romsdal HF	:	:	:	:	:	3 967
Helse Nord Trøndelag HF	:	:	1 937	1 847	1 934	1 985
Rusbehandling Midt-Norge HF	:	:	151	183	215	228
Helse Nord RHF	:	:	185	185	207	229
Helse Finnmark HF	:	:	1 264	1 295	1 353	1 347
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	:	:	4 985	4 992	5 167	5 257
Hålogalandssykehuset HF	:	:	:	:	:	:
Nordlandssykehuset HF	:	:	2 636	2 614	2 736	2 835
Helgelandssykehuset HF	:	:	1 084	1 102	1 134 1186	:
Helsetjenester ellers i alt	1 895	1 992	2 131	2 743	2 860	3 041
Helse- og omsorgsdepartementet	195	196	195	197	199	189
Helsedirektoratet	446	499	475	553	570	668
Helseøkonomiforvaltningen	:	:	:	480	542	510
Nasjonalt folkehelseinstitutt	654	663	753	742	755	848
Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten	84	97	123	127	127	134
Statens helsetilsyn	80	82	80	82	94	103
Statens legemiddelverk	182	183	197	229	232	215
Statens strålevern	84	90	99	106	107	113
Annet i helsetjenester ellers	170	182	209	228	234	261
NAV i alt	11 626	11 814	12 282	12 540	12 170	11 931
Statlig barnevern i alt	:	:	3 762	3 990	4 038	4 264
Region Nord	:	:	547	603	599	632
Region Midt-Noreg	:	:	443	465	471	541
Region Vest	:	:	1 040	977	954	986
Region Sør	:	:	786	872	921	1 020
Region Aust	:	:	946	1 074	1 093	1 085
Innvandringsregulering i alt	:	876	1 172	1 313	1 372	1 284
Utlendingsdirektoratet	:	724	988	1 032	1 051	969
Utlendingsnemnda	:	152	184	281	321	314
Sosiale tjenester ellers i alt	:	:	1 637	1 676	1 617	1 641
Arbeidsdepartementet	275	271	269	292	186	181
Barne- likestillings- og inkluderingsdepartem.	142	158	167	151	194	186
Fylkesnemndene for sosiale saker	71	75	85	83	91	103
BUFetat utenom barnevern	:	:	463	460	459	479
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	112	101	181	170	188	190
Statens pensjonskasse	293	305	342	381	375	370
Annet i sosiale tjenester ellers	129	122	130	139	124	132

¹ Spesialisthelsetjenesten, Statlig barnevern og Sosiale tjenester ellers er prikket i 2006 og 2007, men inngår i årsverkstallet for hovedområdet Helse og sosiale tjenester og i tallet for statsforvaltningen totalt. Det skyldes at barnevernet og familievernet i BUFetat ikke kan skilles fra hverandre i årsverkstallene før 2008, og at SSB ikke publiserer registerbaserte årsverkstall for spesialisthelsetjenesten før 2008.

Tabell 3.9. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i hovedtjenesteområdet "Forsvar, offentlig orden og trygghet", etter delområde og virksomheter. 2006 – 2011

Tjenesteområde	Utenom førstegangstjeneste og sivilarbeidere						Inkl. førstegangstj. og sivilarbeidere ¹		
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Forsvar, offentlig orden og trygghet i alt	38 250	39 225	39 558	41 180	41 387	42 725	46 391	45 910	47 366
Forsvaret i alt	16 788	17 271	17 271	18 145	18 124	18 718	23 216	22 552	23 359
Forsvar ellers i alt	2 282	2 339	2 390	2 380	2 064	2 485			
Forsvarets forskningsinstitutt	621	648	671	703	704	689			
Forsvarsdepartementet	310	315	313	312	310	323			
Forsvarsbygg ²	1 234	1 252	1 279	1 234	930	1 341			
Nasjonal sikkerhetsmyndighet	117	124	127	131	120	131			
Politi og påtale i alt	12 351	12 505	12 610	13 266	13 493	13 681			
Oslo politidistrikt	2 641	2 533	2 287	2 456	2 393	2 488			
Østfold politidistrikt	472	463	499	523	543	536			
Follo politidistrikt	286	287	277	299	300	280			
Romerike politidistrikt	521	543	498	546	592	578			
Hedmark politidistrikt	346	348	358	371	369	371			
Gudbrandsdal politidistrikt	135	137	133	136	143	142			
Vestoppland politidistrikt	194	196	196	192	209	192			
Nordre Buskerud politidistrikt	154	156	175	170	166	183			
Søndre Buskerud politidistrikt	361	395	378	391	396	412			
Asker og Bærum politidistrikt	324	352	329	338	314	321			
Vestfold politidistrikt	454	451	445	449	440	454			
Telemark politidistrikt	384	392	393	393	373	381			
Agder politidistrikt	560	562	590	573	578	551			
Rogaland politidistrikt	597	588	591	634	653	664			
Haugaland og Sunnhordland politidistr	228	222	232	234	241	235			
Hordaland politidistrikt	866	873	847	869	885	857			
Sogn og Fjordane politidistrikt	183	183	179	175	186	179			
Sunnmøre politidistrikt	203	206	210	214	213	219			
Nordmøre og Romsdal politidistrikt	225	218	233	227	226	224			
Sør-Trøndelag politidistrikt	525	515	525	565	568	568			
Nord-Trøndelag politidistrikt	264	271	271	288	274	257			
Helgeland politidistrikt	165	172	166	177	185	187			
Salten politidistrikt	171	164	168	174	172	177			
Midtre Hålogaland politidistrikt	242	233	238	251	255	262			
Troms politidistrikt	256	260	274	289	287	295			
Vestfinnmark politidistrikt	110	114	121	120	127	125			
Østfinnmark politidistrikt	156	147	147	146	146	148			
Andre enheter i politi og påtale	1 328	1 524	1 850	2 067	2 258	2 395			
Domstoler og andrekonfliktløsningsorganer i alt ..	1 987	2 021	1 935	1 967	1 975	2 048			
Kriminalomsorgen i alt	3 650	3 820	4 089	4 155	4 390	4 368			
Offentlig orden og trygghet ellers i alt	1 192	1 269	1 263	1 268	1 340	1 375	1 408	1 435	1 426
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	563	555	550	567	555	547			
Justis- og politidepartementet	302	308	308	295	351	364			
Hovedredningssentralene	40	40	43	41	44	42			
Direktoratet for nødkommunikasjon	:	:	:	:	:	56			
Annet i offentlig orden og trygghet ellers	287	366	362	365	391	366	505	486	417

¹ Årsverkstallet på førstegangstjeneste (Forsvaret) er 2 - 3 000 for lavt i årene 2009-2011 (se tabell 3.1).

² Forsvarsbygg mangler ca. 400 årsverk i 2010.

Tabell 3.10. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i hovedtjenesteområdet "Kunnskap, kultur, kirke og miljøvern", etter delområde og virksomheter. 2006 – 2011

Tjenesteområde	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kunnskap, kultur, kirke og miljøvern i alt	33 495	34 468	35 178	35 428	36 293	37 179
Universiteter og høyskoler i alt	27 611	28 391	28 969	29 340	30 026	30 652
Sámi Allaskuvla - Samisk høyskole	75	86	90	99	101	97
Høgskolen i Finnmark	246	242	237	241	248	239
Høgskolen i Tromsø (Slått sammen Med UiTø fra 2 009)	353	347	:	:	:	:
Høgskolen i Harstad	106	115	127	123	117	116
Høgskolen i Narvik	163	172	169	165	177	193
Høgskolen i Bodø	452	461	512	514	533	:
Universitetet i Nordland	:	:	:	:	:	555
Høgskolen i Nesna	127	125	123	109	110	106
Høgskolen i Nord-Trøndelag	357	381	365	376	371	393
Høgskolen i Sør-Trøndelag	700	675	704	676	711	719
Høgskolen i Molde	178	165	168	170	183	186
Høgskolen i Ålesund	162	169	170	180	183	195
Høgskolen i Volda	251	257	286	285	304	301
Høgskolen i Sogn og Fjordane	262	269	250	266	273	280
Høgskolen i Bergen	620	634	686	646	665	682
Høgskolen Stord/Haugesund	244	265	257	278	281	283
Universitetet i Stavanger (fra 2005)	865	937	1 003	1 049	1 065	1 081
Høgskolen i Agder	820	:	:	:	:	:
Universitetet i Agder (fra 2007)	:	860	904	918	959	976
Høgskolen i Telemark	518	526	531	526	544	572
Høgskolen i Vestfold	362	366	411	439	475	469
Høgskolen i Buskerud	250	262	277	280	291	294
Høgskolen i Gjøvik	187	204	206	219	247	248
Høgskolen i Lillehammer	242	253	276	281	295	318
Høgskolen i Hedmark	427	465	484	443	452	466
Høgskolen i Østfold	443	467	450	453	465	490
Høgskolen i Akershus	257	272	265	285	304	:
Høgskolen i Oslo	1 124	1 167	1 243	1 246	1 311	:
Høgskolen i Oslo og Akershus	:	:	:	:	:	1 624
Kunsthøgskolen i Bergen	62	71	75	76	82	94
Kunsthøgskolen i Oslo	186	181	172	182	181	193
Norges idrettshøgskole	191	211	197	211	219	230
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (fra 2005)	105	101	113	114	111	127
Norges musikkhøgskole	156	163	169	173	157	161
Norges veterinærhøgskole	413	411	398	411	424	424
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	4 578	4 558	4 683	4 962	5 104	5 314
Universitetet i Tromsø (slått sammen med HiTø fra 2009)	1 898	2 026	2 391	2 431	2 453	2 500
Universitetet i Oslo	5 884	5 972	5 975	5 804	5 965	5 948
Universitetet i Bergen	3 096	3 236	3 268	3 330	3 288	3 369
Universitetet for miljø- og Biovitenskap (fra 2005)	914	951	950	998	1 000	1 020
Norges Handelshøyskole	337	368	384	383	379	392
Andre kunnskapsinstitusjoner i alt	1 940	1 992	2 038	2 028	2 134	2 205
Kompetansesentra	742	733	752	714	712	721
Kunnskapsdepartementet	296	296	304	298	320	302
Norges forskningsråd	354	402	418	438	437	478
Utdanningsdirektoratet	236	245	237	246	275	281
Vox - Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet	90	83	87	83	76	85
Annet i andre kunnskapsinstitusjoner	222	233	240	249	313	338
Kultur i alt	1 521	1 567	1 605	1 465	1 459	1 546
ABM-utvikling	57	61	66	68	49	:
Norsk kulturråd	:	:	:	:	:	98
Arkivverket	236	224	231	255	261	274
Kulturdepartementet	136	138	146	142	130	135
Lotteri- og stiftelsestilsynet	59	52	60	63	65	63
Medietilsynet	36	40	45	46	47	47
Nasjonalbiblioteket	316	303	313	344	367	379
Riksantikvaren	132	128	145	149	139	153
Rikskonsertene	63	73	64	68	65	66
Riksteatret	95	108	135	89	90	113
Norsk Filminstitutt	:	:	:	:	:	95
Annet i kultur	391	440	400	241	246	123
Kirke i alt	1 642	1 653	1 659	1 600	1 633	1 698
Agder og Telemark bispedømme	147	140	147	145	144	154
Bjergvin bispedømme	195	198	187	185	189	190
Borg bispedømme	137	134	155	146	142	153
Hamar bispedømme	132	126	126	125	132	135
Møre bispedømme	89	93	92	91	86	91
Nidaros bispedømme	143	146	134	132	139	141
Nord-Hålogaland bispedømme	97	109	100	91	93	104
Oslo bispedømme	189	196	197	185	187	199
Stavanger bispedømme	112	114	118	114	112	115
Sør-Hålogaland bispedømme	102	99	95	93	103	97
Tunsberg bispedømme	137	137	142	130	133	138
Annet i kirke	162	161	166	162	173	181

Tabell 3.10 (forts. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i hovedtjenesteområdet "Kunnskap, kultur, kirke og miljøvern", etter delområde og virksomheter. 2006 – 2011

Tjenesteområde	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Miljøvern i alt	781	865	907	995	1 042	1 078
Direktoratet for naturforvaltning	210	247	242	290	303	324
Klima- og forurensningsdirektoratet	231	244	274	303	316	334
Miljøverndepartementet	216	212	234	239	255	270
Norsk polarinstitutt	124	162	157	164	167	151

Tabell 3.11. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i hovedtjenesteområdet "Samferdsel og næringsøkonomi", etter delområde og virksomheter. 2006 – 2011

Tjenesteområde	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Samferdsel og næringsøkonomi i alt	16 315	16 561	16 983	17 605	18 435	19 371
Statens Vegvesen	4 331	4 527	4 700	5 075	5 418	5 900
Jernbaneverket	2 822	2 802	2 865	3 023	3 285	3 555
Kystverket	921	935	938	913	985	1 033
Samferdsel ellers i alt	656	650	667	670	687	695
Luffartstilsynet	166	151	161	166	169	163
Samferdselsdepartementet	118	130	130	137	127	131
Sjøfartsdirektoratet	306	298	296	276	293	298
Statens jernbanetilsyn	26	22	30	33	37	37
Annet i samferdsel ellers	40	49	50	58	60	65
Olje og energi i alt	887	883	940	1 003	1 012	1 034
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	427	435	454	512	520	534
Olje- og energidepartementet	133	127	133	148	155	153
Oljedirektoratet	182	179	203	195	190	198
Petroleumstilsynet	145	142	150	148	147	149
Fiskeri, landbruk og mat i alt	3 910	3 916	3 918	3 938	3 985	4 023
Bioforsk	408	391	397	395	400	404
Fiskeri- og kystdepartementet	107	103	102	104	110	106
Fiskeridirektoratet	400	405	411	429	424	439
Havforskningsinstituttet	611	628	645	627	644	661
Landbruks- og matdepartementet	152	149	154	149	146	137
Norsk institutt for skog og landskap	212	205	220	220	229	212
Veterinærinstituttet	292	321	320	333	311	330
Statens landbruksforvaltning	175	178	182	170	173	181
Mattilsynet	1 317	1 285	1 231	1 263	1 299	1 293
Nasjonalt Institutt for ernærings- og sjømatforskning	107	115	126	117	117	123
Annet i fiskeri, landbruk og mat	129	136	130	133	133	138
Næringsøkonomi ellers i alt	2 788	2 848	2 955	2 982	3 064	3 130
Arbeidstilsynet	404	439	479	494	508	532
Datattilsynet	29	31	34	32	37	37
Forbrukerrådet	126	126	118	119	118	126
Justervesenet	79	73	81	78	83	90
Konkurransetilsynet	97	76	92	91	99	104
Finanstilsynet	188	195	210	222	248	261
Meteorologisk institutt	412	435	426	418	422	426
Norges geologiske undersøkelse	207	207	209	206	205	214
Nærings- og handelsdepartementet	181	187	195	194	191	191
Patentstyret	231	246	239	234	229	239
Post- og teletilsynet	161	144	141	138	132	134
Brønnøysundregistrene	401	413	455	471	501	497
Annet i næringsøkonomi ellers	272	276	276	284	292	280

Tabell 3.12. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i hovedtjenesteområdet "Finansforvaltning, utenriktjeneste og administrasjon", etter delområde og virksomheter. 2006 – 2011

Tjenesteområde	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Finansforvaltning, utenriktjeneste og administrasjon i alt	15 827	16 023	15 887	16 578	16 838	16 898
Skatteetaten i alt	5 728	5 621	5 291	5 618	5 727	5 621
Toll- og avgiftsetaten i alt	1 567	1 604	1 643	1 669	1 703	1 742
Finansforvaltning ellers i alt	1 905	1 971	1 904	1 933	1 914	1 964
Finansdepartementet	256	282	281	291	292	280
Statens pensjonsfond – Utland	0	0	0	0	0	0
Folketrygdfondet (inkl. Statens pensjonsfond-Norge)	22	26	28	39	41	46
Statens innkrevingsentral	309	297	298	320	320	334
Direktoratet for økonomistyring	261	304	327	336	344	328
Statistisk sentralbyrå ¹	1 057	1 062	970	947	917	977
Utenriktjenesten i alt	1 694	1 732	1 698	1 750	1 812	1 813
Utenriksdepartementet ²	1 405	1 434	1 412	1 444	1 514	1 511
Direktoratet for utviklingssamarbeid	209	218	208	220	209	216
Annet i utenriktjenesten	80	80	78	86	89	86
Fylkesmannsembetene i alt	2 028	2 063	2 156	2 186	2 199	2 232
Fylkesmannen i Aust-Agder	74	77	73	76	80	77
Fylkesmannen i Buskerud	108	111	103	108	114	111
Fylkesmannen i Finnmark	80	82	89	86	89	97
Fylkesmannen i Hedmark	109	108	111	107	109	111
Fylkesmannen i Hordaland	151	155	168	172	162	171
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	104	120	117	115	120	126
Fylkesmannen i Nordland	109	110	122	137	139	138
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	124	124	133	113	113	113
Fylkesmannen i Oppland	105	114	120	116	118	126
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	217	219	231	242	238	245
Fylkesmannen i Rogaland	134	139	159	156	157	155
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	104	101	109	111	105	115
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	130	133	132	132	127	127
Fylkesmannen i Telemark	84	83	84	93	94	87
Fylkesmannen i Troms	98	90	95	107	115	107
Fylkesmannen i Vest-Agder	104	99	98	101	102	104
Fylkesmannen i Vestfold	91	98	97	100	100	107
Fylkesmannen i Østfold	102	100	115	113	115	114
Sektorovergripende administrasjon i alt	2 905	3 032	3 195	3 423	3 483	3 526
Kongehuset	132	132	151	148	142	136
Departementenes servicesenter (DSS)	438	465	494	482	500	501
Direktoratet for forvaltning og IKT	:	:	113	164	207	206
Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet	186	184	169	168	193	198
Sysselmannen på Svalbard	31	30	30	31	36	35
Kommunal- og regionaldepartementet	162	163	179	174	180	175
Riksrevisjonen	432	445	449	483	476	481
Sametinget	114	114	128	138	145	150
Statsbygg	649	676	725	837	824	868
Statsministerens kontor	154	156	160	166	150	160
Stortinget	536	536	538	563	557	548
Annet i sektorovergripende administrasjon	71	131	59	70	74	70

¹ Statistisk sentralbyrå har litt for mange årsverk før 2008, fordi alle intervjuerne var rapportert inn som heltidsarbeidende.

² Lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner er det mangelfulle data om i hele tidsserien. I følge Utenriksdepartementets nettside, er det ca. 900 lokalt ansatte.

3.3. Forskjeller mellom tjenesteområdene i statsforvaltningen

Dette kapitlet beskriver forskjeller mellom tjenesteområdene i 2011 ved å fordele årsverkene i områdene etter kjennetegn ved personene og jobbene/bedriftene. Tabellene presenterer prosenttall, siden det gir best overblikk over forskjeller mellom områdene. De absolutte tallene er i vedlegg B2.

Vi vil innledningsvis minne om to mangler ved data i den årgangen som skal analyseres her (2011):

- For Utenriksdepartementet mangler data om lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner i hele tidsserien, og dette berører også de tilhørende gruppene "Utenriktjenesten", "Finansforvaltning, utenriktjeneste og administrasjon" og sektoren totalt. I følge Utenriksdepartementets nettside, er det ca. 900 lokalt ansatte.
- Årsverkstallet på førstegangstjeneste (Forsvaret) er 2-3 000 for lavt 2009-2011 (se tabell 3.1).

Kjønn og alder

Tabell 3.13 viser hvordan årsverkene i hvert tjenesteområde fordeler seg etter alder og kjønn. Kvinner stod for 55 prosent av årsverkene i statsforvaltningen totalt i 2011. Kvinneandelen var lavest innen Forsvaret inkludert førstegangstjeneste med 14 prosent, og Kystverket med 15 prosent. Det var høyest kvinneandel i Spesialisthelsetjenesten med 74 prosent, og i gruppene "Helsetjenester ellers" og NAV med 68 prosent.

Når det gjelder aldersfordelingen, stod ansatte i alderen 50-61 år for 28 prosent av årsverkene i statsforvaltningen. Høyest andel i denne aldersgruppen var det innenfor Kirken med 41 prosent, Jernbaneverket med 40 prosent, og Kystverket med 39 prosent. Andelen var lavest innenfor områdene Innvandringsregulering og Forsvaret inkl. førstegangstjeneste, med 16 prosent.

Tabell 3.13. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og alder. 2011. Prosent

Tjenesteområde	Alder i alt			15-29 år			30-49 år			50-61 år			62 år eller eldre		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
Statsforvaltningen i alt	100	44,7	55,3	14,4	7,7	6,8	49,5	21,2	28,3	28,4	12,0	16,4	7,7	3,8	3,6
Spesialisthelsetjenesten	100	26,4	73,6	13,0	3,0	10,0	50,9	14,5	36,4	29,8	7,0	22,7	6,3	1,9	4,2
Helsetjenester ellers	100	32,1	67,9	6,0	1,7	4,3	56,4	17,4	39,0	28,8	9,3	19,5	8,8	3,8	4,4
NAV	100	32,2	67,8	6,1	1,5	4,5	51,3	15,9	35,4	33,3	10,9	22,4	9,4	3,8	4,8
Statlig barnevern	100	33,6	66,4	8,3	2,8	5,4	59,4	20,6	38,8	28,6	8,9	19,6	3,8	1,2	2,1
Innvandring	100	34,3	65,7	15,3	4,1	11,1	66,0	23,1	42,9	15,7	6,0	9,7	2,9	1,0	1,5
Sosiale tjenester ellers	100	36,7	63,3	6,7	2,1	4,5	54,2	20,5	33,6	28,1	9,1	19,0	11,0	4,9	6,3
Forsvaret	100	86,2	13,8	44,8	39,9	4,9	36,4	31,1	5,3	15,7	13,0	2,7	3,1	2,2	0,6
Forsvar ellers	100	67,4	32,6	6,7	3,8	2,8	52,6	35,6	17,0	31,7	21,2	10,5	9,1	6,8	2,7
Politi og Påtale	100	60,0	40,0	10,7	6,2	4,5	60,0	35,3	24,6	25,9	16,8	9,2	3,4	1,7	1,7
Domstoler og andre konflikt-															
løsningsorgan	100	40,3	59,6	5,8	2,4	3,4	43,2	14,4	28,8	33,6	13,4	20,2	17,4	10,2	6,7
Kriminalomsorgen	100	58,0	42,0	19,2	10,3	8,9	56,6	32,1	24,6	20,9	13,7	7,2	3,3	1,9	1,1
Offentlig orden og trygghet ellers	100	52,0	48,0	12,3	6,3	6,0	48,5	22,0	26,5	29,8	17,7	12,1	9,3	6,0	3,2
Universiteter og høyskoler	100	50,3	49,7	12,7	6,8	5,9	46,7	22,3	24,4	27,6	13,6	13,9	13,1	7,6	5,3
Andre kunnskapsinstitusjoner	100	34,7	65,3	6,0	2,1	3,9	48,8	16,6	32,2	33,2	11,4	21,8	12,0	4,7	6,9
Kultur	100	46,5	53,5	6,5	3,4	3,0	49,7	22,1	27,6	31,7	14,9	16,8	12,1	6,0	5,5
Kirke	100	68,8	31,2	3,2	1,5	1,6	38,5	22,7	15,8	41,3	30,2	11,1	17,0	14,3	2,8
Miljøvern	100	51,0	49,1	7,2	2,4	4,8	54,0	25,1	28,8	29,8	17,6	12,2	9,0	5,8	3,0
Statens Vegvesen	100	64,7	35,3	7,7	4,4	3,3	46,2	27,3	18,9	33,1	22,3	10,8	13,0	10,8	2,0
Jernbaneverket	100	80,6	19,4	15,3	12,1	3,2	39,6	28,6	11,0	40,0	35,3	4,7	5,1	4,6	0,5
Kystverket	100	84,7	15,3	3,8	2,8	0,9	48,8	40,1	8,7	39,4	34,8	4,5	8,0	6,9	1,3
Samferdsel ellers	100	62,4	37,6	5,9	2,9	3,0	54,0	30,2	23,7	28,9	20,1	8,8	11,2	9,1	1,6
Olje og Energi	100	59,4	40,6	9,9	4,5	5,3	47,0	24,6	22,4	32,0	21,8	10,3	11,1	8,4	2,6
Fiskeri, landbruk og mat	100	49,2	50,8	5,9	2,2	3,7	53,0	22,3	30,6	31,9	18,3	13,6	9,2	6,4	2,6
Næringsøkonomi ellers	100	51,5	48,5	8,1	3,7	4,4	55,5	27,2	28,4	27,3	14,6	12,7	9,2	6,1	2,9
Skatteetaten	100	40,1	59,8	4,3	1,7	2,6	50,9	19,6	31,2	34,8	14,0	20,8	10,1	4,8	4,9
Toll- og avgiftsetaten	100	54,8	45,1	12,3	6,6	5,7	54,5	27,7	26,8	29,2	18,4	10,8	4,0	2,2	2,0
Finansforvaltning ellers	100	46,0	54,0	8,8	4,0	4,9	52,1	25,2	27,0	30,0	12,3	17,7	9,0	4,6	3,7
Utenriktjenesten	100	48,3	51,7	5,1	2,3	2,8	51,5	24,4	27,1	29,4	13,7	15,7	14,1	7,9	6,1
Fylkesmanns-embetene	100	41,4	58,6	6,8	2,3	4,5	45,4	16,9	28,4	34,2	15,0	19,3	13,6	7,3	6,5
Sektorovergripende administrasjon	100	53,1	46,9	9,0	4,8	4,2	52,3	27,0	25,3	29,7	15,9	13,8	9,0	5,4	3,3

Utdanningsnivå

I tabell 3.14 ser vi nærmere på hvordan årsverkene i tjenesteområdene fordeler seg etter utdanningsnivå og kjønn. Ansatte med over fire års utdanning på universitets- eller høyskolenivå stod for 25 prosent av årsverkene i statsforvaltningen totalt. Andelen med så lang utdanning var høyest innenfor Kirken, med 78 prosent, Miljøvern med 61 prosent, og Innvandringsregulering med 60 prosent. Lavest var denne andelen innenfor Kriminalomsorgen med 4 prosent, Statlig barnevern med 6 prosent, og Toll- og avgiftsetaten med 7 prosent.

Ansatte med kun grunnskoleutdanning stod for 7 prosent av årsverkene i statsforvaltningen totalt i 2011. Høyest var denne andelen innenfor områdene Jernbanelognet og Forsvaret inkludert førstegangstjeneste, med 18 prosent. Lavest andel av årsverkene med grunnskoleutdanning var det innenfor Kirken (1 prosent) og Miljøvern (2 prosent).

Tabell 3.14. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og utdanningsnivå. 2011. Prosent

Tjenesteområde	Alle utdanningsnivå			Grunnskolenivå			Videregående skole-nivå			Universitets- og høgskolenivå, 1-4 år			Universitets- og høgskolenivå, over 4 år			Uoppgitt		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
Statsforvaltningen i alt	100	44,7	55,3	6,9	3,4	3,4	26,0	12,8	13,2	37,9	13,1	24,8	25,3	13,4	11,9	4,0	2,0	2,0
Spesialisthelse-tjenesten	100	26,4	73,6	6,0	1,6	4,4	21,3	5,9	15,4	50,9	9,0	41,9	18,2	8,5	9,6	3,6	1,4	2,2
Helsetjenester ellers	100	32,1	67,9	3,8	0,8	3,0	15,4	3,1	12,3	28,9	8,3	20,7	48,1	18,5	29,6	3,7	1,4	2,2
NAV	100	32,2	67,8	5,7	1,5	4,1	33,6	9,9	23,7	43,2	14,1	29,1	15,2	5,9	9,3	2,4	0,7	1,7
Statlig barnevern	100	33,6	66,4	9,2	3,2	5,9	23,1	7,8	15,3	59,0	19,3	39,8	6,2	2,1	4,1	2,5	1,1	1,3
Innvandring	100	34,3	65,7	3,4	1,1	2,4	10,6	2,8	7,8	21,1	8,9	12,1	60,3	20,1	40,2	4,6	1,4	3,1
Sosiale tjenester ellers	100	36,7	63,3	4,0	1,1	2,9	15,5	3,5	12,1	33,0	12,5	20,5	44,6	18,5	26,1	2,9	1,2	1,7
Forsvaret	100	86,2	13,8	18,3	16,0	2,3	47,5	41,0	6,5	21,5	18,1	3,5	11,9	10,5	1,4	0,7	0,6	0,2
Forsvar ellers	100	67,4	32,6	9,9	4,5	5,4	35,4	21,9	13,4	19,4	13,8	5,6	33,3	25,9	7,4	1,9	1,2	0,8
Politi og Påtale	100	60,0	40,0	5,9	2,7	3,2	33,6	19,0	14,7	49,0	32,6	16,4	10,5	5,2	5,2	1,1	0,5	0,6
Domstoler og andre konfliktløsningsorganer	100	40,3	59,6	4,6	0,7	3,9	32,1	4,8	27,2	16,4	6,3	10,1	45,8	27,9	17,9	1,0	0,5	0,5
Kriminalomsorgen	100	58,0	42,0	9,0	5,1	3,8	60,3	38,1	22,3	25,2	12,2	13,0	4,3	1,9	2,4	1,3	0,6	0,6
Offentlig orden og trygghet ellers	100	52,0	48,0	6,2	3,6	2,6	25,6	14,0	11,6	21,6	11,9	9,7	44,9	21,6	23,3	1,8	1,0	0,8
Universiteter og høyskoler	100	50,3	49,7	3,1	1,3	1,9	11,2	4,6	6,5	21,0	9,1	11,9	52,6	28,1	24,5	12,1	7,2	4,9
Andre kunnskapsinstitusjoner	100	34,7	65,3	3,0	0,9	2,2	11,3	3,1	8,2	32,2	10,4	21,8	50,3	19,0	31,3	3,1	1,3	1,8
Kultur	100	46,5	53,5	6,3	3,3	3,0	18,1	8,9	9,3	37,1	15,5	21,6	34,7	17,4	17,4	3,7	1,6	2,2
Kirke	100	68,8	31,2	0,8	0,2	0,5	5,9	2,7	3,3	11,6	6,0	5,5	78,3	57,8	20,6	3,4	2,1	1,3
Miljøvern	100	51,0	49,1	1,7	0,9	0,7	11,6	6,0	5,6	19,4	10,8	8,5	61,4	30,7	30,7	6,0	2,5	3,5
Statens Vegvesen	100	64,7	35,3	4,9	2,3	2,6	36,9	23,6	13,3	34,3	23,4	10,9	21,6	14,0	7,6	2,3	1,4	0,9
Jernbanelognet	100	80,6	19,4	18,2	15,9	2,3	53,2	45,1	8,2	16,5	11,4	5,2	11,1	7,5	3,6	1,0	0,8	0,2
Kystverket	100	84,7	15,3	5,5	4,5	1,1	56,3	51,2	5,1	25,8	21,1	4,7	11,0	7,3	3,8	1,3	0,7	0,6
Samferdsel ellers	100	62,4	37,6	3,2	1,3	1,9	28,9	18,4	10,6	30,8	20,0	10,8	34,1	21,0	13,1	2,7	1,7	1,2
Olje og Energi	100	59,4	40,6	4,1	1,8	2,2	13,9	7,0	7,0	24,6	14,2	10,3	54,8	35,0	19,8	2,6	1,3	1,4
Fiskeri, landbruk og mat	100	49,2	50,8	4,2	2,0	2,2	22,1	10,6	11,6	19,1	8,7	10,4	49,6	25,2	24,4	5,0	2,7	2,3
Næringsøkonomi ellers	100	51,5	48,5	4,8	1,8	3,0	20,6	8,2	12,4	28,8	15,3	13,5	41,0	23,5	17,5	4,8	2,8	2,0
Skatteetaten	100	40,1	59,8	4,1	0,5	3,7	21,3	4,8	16,5	52,8	24,3	28,5	20,1	10,2	9,9	1,7	0,4	1,2
Toll- og avgiftsetaten	100	54,8	45,1	4,7	1,4	3,3	65,2	37,9	27,3	21,6	11,8	9,9	6,9	3,1	3,9	1,5	0,7	0,8
Finansforvaltning ellers	100	46,0	54,0	4,0	0,7	3,3	26,4	7,7	18,7	31,9	15,1	16,8	34,9	21,2	13,7	2,8	1,3	1,5
Utenriktjenesten	100	48,3	51,7	2,4	0,9	1,5	13,9	5,4	8,5	26,3	11,4	14,9	53,1	28,8	24,3	4,4	1,8	2,6
Fylkesmannsembetene	100	41,4	58,6	3,5	0,7	2,9	16,2	3,6	12,6	30,9	11,8	19,0	47,5	24,6	22,9	1,9	0,8	1,2
Sektorovergripende administrasjon	100	53,1	46,9	8,0	4,0	3,9	28,7	17,2	11,4	31,5	15,9	15,5	28,6	14,2	14,4	3,3	1,8	1,6

Arbeidstid

Tabell 3.15 viser hvordan årsverkene i statsforvaltningen fordeler seg etter kjønn og avtalt arbeidstid per uke i arbeidsforholdet. Vær oppmerksom på at vi her ikke ser på hvor lang arbeidstid personene har, men arbeidstiden i arbeidsforholdene (hoved- eller bijobber). Tabellen viser at arbeidsforhold med 30 timer eller mer i avtalt arbeidstid per uke, stod for 88 prosent av årsverkene i statsforvaltningen i 2011. Denne andelen var høyest innen områdene Jernbanelognet og Samferdsel ellers, med 98 prosent, og lavest innen Spesialisthelse-tjenesten (79 prosent) og Statlig barnevern (80 prosent).

Som vist i kapittel 3.1, var andelen av årsverkene i statsforvaltningen totalt som kom fra arbeidsforhold med 30 timer eller mer i avtalt arbeidstid per uke, høyere blant mennene (93 prosent) enn kvinnene (83 prosent). 10 prosent av årsverkene kvinner stod for i 2011, hadde en avtalt tid i arbeidsforholdet på 20 – 29 timer per uke, mens bare 2 prosent av mennenes årsverk falt i dette arbeidstidsintervallet. 7 prosent av kvinnenes årsverk hadde en avtalt tid på 1 – 19 timer per uke, mot 5 prosent av mennenes årsverk. Samme kapittel viste også hvordan årsverkene i de ulike arbeidstidsintervallene fordeler seg etter kjønn. Mens kvinner stod for 55 prosent av årsverkene i statsforvaltningen totalt, stod de for 65 prosent av årsverkene i det korteste arbeidstidsintervallet (1 – 19 timer per uke), 84 prosent av årsverkene i det midterste intervallet (20 – 29 timer per uke) og 53 prosent av årsverkene blant arbeidsforhold med 30 timer eller mer i avtalt arbeidstid.

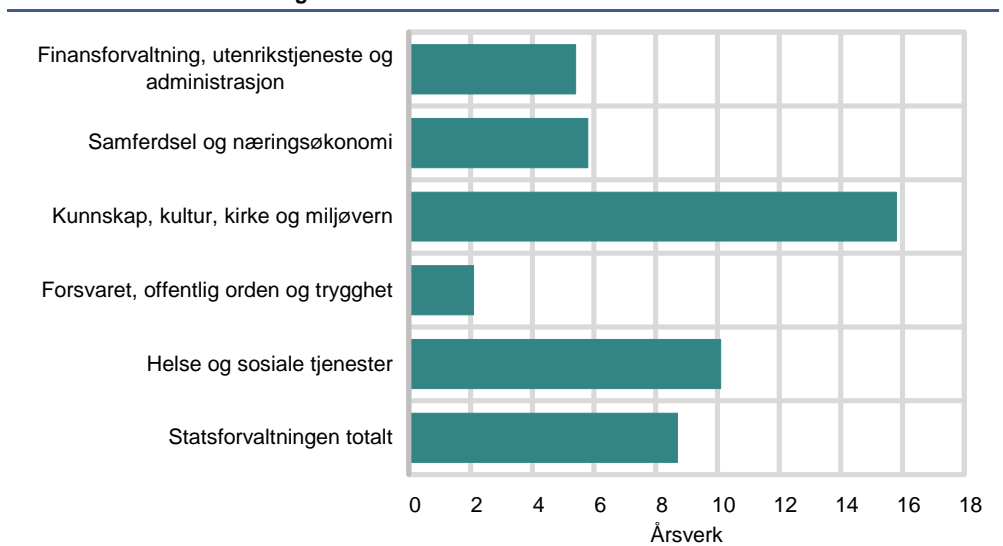
Tabell 3.15. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og avtalt arbeidstid i arbeidsforholdet. 2011. Prosent

Tjenesteområde	Alle arbeidsintervaller			1-19 timer			20-29 timer			30 timer eller mer		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Statsforvaltningen i alt	100	44,7	55,3	5,7	2,0	3,7	6,6	1,1	5,5	87,7	41,6	46,1
Spesialisthelsetjenesten	100	26,4	73,6	7,5	1,6	5,9	13,5	1,4	12,1	79,1	23,4	55,6
Helsetjenester ellers	100	32,1	67,9	3,3	1,2	2,1	2,5	0,7	1,8	94,2	30,3	63,9
NAV	100	32,2	67,8	3,4	0,9	2,4	2,8	0,5	2,3	93,8	30,7	63,1
Statlig barnevern	100	33,6	66,4	10,1	4,3	5,7	9,6	3,9	5,7	80,3	25,3	55,0
Innvandring	100	34,3	65,7	1,8	0,5	1,3	1,6	0,3	1,2	96,6	33,4	63,1
Sosiale tjenester ellers	100	36,7	63,3	3,7	1,0	2,7	2,0	0,4	1,6	94,3	35,3	58,9
Forsvaret	100	86,2	13,8	1,9	1,5	0,4	0,7	0,5	0,2	97,4	84,2	13,2
Forsvar ellers	100	67,4	32,6	2,4	1,0	1,4	1,7	0,6	1,0	95,9	65,8	30,1
Politi og Påtale	100	60,0	40,0	2,3	0,8	1,6	1,6	0,4	1,2	96,1	58,8	37,3
Domstoler og andre konfliktløsningsorganer	100	40,3	59,6	4,9	2,3	2,5	2,6	1,2	1,5	92,4	36,8	55,6
Kriminalomsorgen	100	58,0	42,0	4,9	2,6	2,3	3,7	1,6	2,1	91,4	53,8	37,6
Offentlig orden og trygghet ellers	100	52,0	48,0	3,8	1,5	2,2	2,2	0,9	1,3	94,0	49,6	44,4
Universiteter og høyskoler	100	50,3	49,7	11,0	5,7	5,3	3,0	1,2	1,8	86,1	43,5	42,6
Andre kunnskapsinstitusjoner	100	34,7	65,3	4,4	1,3	3,1	3,0	0,5	2,5	92,6	33,0	59,6
Kultur	100	46,5	53,5	3,9	1,4	2,5	2,5	1,0	1,5	93,6	44,1	49,5
Kirke	100	68,8	31,2	4,8	2,7	2,2	1,8	1,0	0,7	93,4	65,1	28,3
Miljøvern	100	51,0	49,1	2,0	1,3	0,7	1,8	0,8	0,8	96,3	48,9	47,4
Statens Vegvesen	100	64,7	35,3	2,0	1,1	0,9	1,7	0,8	0,9	96,4	62,8	33,5
Jernbaneverket	100	80,6	19,4	1,0	0,7	0,3	1,0	0,4	0,6	98,1	79,5	18,6
Kystverket	100	84,7	15,3	2,3	1,6	0,7	0,8	0,4	0,4	96,9	82,7	14,2
Samferdsel ellers	100	62,4	37,6	1,2	0,7	0,4	0,6	0,3	0,3	98,3	61,4	36,8
Olje og Energi	100	59,4	40,6	1,7	1,1	0,7	1,8	0,7	1,3	96,5	57,7	38,8
Fiskeri, landbruk og mat	100	49,2	50,8	3,1	1,4	1,6	2,3	0,7	1,5	94,7	47,1	47,6
Næringsøkonomi ellers	100	51,5	48,5	2,4	1,2	1,2	2,0	0,6	1,4	95,6	49,7	45,9
Skatteetaten	100	40,1	59,8	1,8	0,3	1,5	2,6	0,5	2,1	95,6	39,4	56,3
Toll- og avgiftsetaten	100	54,8	45,1	1,3	0,3	1,0	1,5	0,5	1,0	97,2	54,1	43,2
Finansforvaltning ellers	100	46,0	54,0	3,9	1,6	2,3	2,4	0,8	1,5	93,7	43,5	50,1
Utenriktjenesten	100	48,3	51,7	1,5	0,5	1,0	2,0	0,7	1,4	96,5	47,2	49,4
Fylkesmannsembetene	100	41,4	58,6	4,3	1,9	2,4	2,8	0,8	1,9	92,9	38,7	54,3
Sektorovergripende administrasjon	100	53,1	46,9	2,2	1,0	1,1	1,6	0,5	1,1	96,2	51,5	44,7

Innvandrерandel

Figur 3.5 viser at innvandrерandelen av alle årsverk var høyest innen hovedtjenesteområdet *Kunnskap, kultur, kirke og miljøvern* med 15,8 prosent i 2011, og lavest innen *Forsvaret, offentlig orden og trygghet* inkludert førstegangstjeneste med 2,1 prosent. Med innvandrere menes her personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og som på et tidspunkt har innvandret til Norge. Sysselsatte på korttidsopphold (ikke-bosatte personer) inngår her i befolkningen utenom innvandrere.

Figur 3.5. Innvandrерandel av alle årsverk i det enkelte hovedtjenesteområde i statsforvaltningen 2011

Prosenttallene i tabell 3.16 viser at innvandrere stod for 8,7 prosent av årsverkene i statsforvaltningen totalt i 2011, mot 8,4 prosent året før. Dette utgjør en økning på om lag 1 070 årsverk.

Om lag halvparten av innvandrersårsverkene i statsforvaltningen i 2011 har landbakgrunn fra *Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS* (48 prosent), mens den andre halvparten kommer fra *EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand* (52 prosent). Denne prosentvise fordelingen av innvandrersårsverkene på de to landgruppene, var den samme også året før.

Som vi skal komme tilbake til i kapittel 3.5.1 om sektorsammenlikninger, var både innvandrersandelen og økningen i 2011 høyere innen privat sektor enn i statsforvaltningen.

Tabell 3.16. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, innvandringskategori¹ og landbakgrunn for innvandrere. 2011. Prosent

Landbakgrunn	Statsforvaltningen	Helse og sosiale tjenester	Forsvaret, offentlig orden og trygghet	Kunnskap, kultur, kirke og miljøvern	Samferdsel og næringsøkonomi	Finansforvaltning, utenriks- tjeneste og administrasjon
Hele befolkningen						
I alt	100	100	100	100	100	100
Innvandrere						
I alt	8,7	10,1	2,1	15,8	5,8	5,4
EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	4,5	5,1	0,8	9,1	3,4	2,1
Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS ...	4,2	5,1	1,3	6,7	2,4	3,2
Den øvrige befolkning						
I alt	91,3	89,9	97,9	84,2	94,2	94,6

¹ Sysselsatte på korttidsopphold i Norge (ikke-bosatte) inngår her i gruppen *Befolkningen utenom innvandrere*.

3.4. Sykefraværspresent i departementsområdene

Tabell 3.17 viser sykefraværsværk for arbeidstakere med legemeldt sykefravær i prosent av avtalte dagsverk (dvs. sykefraværspresent), etter kjønn og departementsområder i 4. kvartal 2011. Dette er en gjengivelse av tall som SSB lager på oppdrag fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet.

Tabellen viser at sykefraværspresenten for departementsområdene i alt er på 4,4 prosent i 4. kvartal 2011, og den er betydelig høyere blant kvinner (6,1 prosent) enn blant menn (2,9 prosent). Til sammenlikning var sykefraværspresenten for alle arbeidstakere 5,4 prosent for begge kjønn, 4,1 prosent for menn og 7,1 for kvinner. Sykefraværspresenten i departementsområdene totalt er altså om lag ett prosentpoeng lavere enn sykefraværspresenten for arbeidstakere totalt i 4. kvartal 2011, og det gjelder begge kjønn.

Høyest sykefraværspresent av departementsområdene hadde kvinner i departementsområdet for Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (8,2 prosent), og dette er også det departementsområdet som hadde høyest sykefraværspresent for menn (6,4 prosent) og begge kjønn (7,6 prosent). Lavest sykefravær for begge kjønn samlet, var det i Regjeringsadvokatsemetet (2,5 prosent).

Tabell 3.17. Sykefraværspersent¹, etter departementsområde og kjønn. 4. kvartal 2011

Departementsområde	Begge kjønn	Menn	Kvinner
I alt	4,4	2,9	6,1
Statsministerens kontor u/ politikere og uoppgitt	3,6	3,6	3,5
Statsministerens kontor	2,7	3,1	2,3
Utenriksdepartementet	3,3	2,2	4,1
Justis- og politidepartementet	4,9	3,4	6,9
Fiskeri- og kystdepartementet	3,9	3,5	4,8
Landbruks- og matdepartementet	4,7	3,3	5,8
Samferdselsdepartementet	3,7	2,9	5,7
Miljøverndepartementet	3,5	1,8	5,0
Finansdepartementet	4,5	2,9	5,7
Forsvarsdepartementet	3,1	2,4	6,5
Nærings- og handelsdepartementet	3,7	2,3	5,3
Olje- og energidepartementet	2,9	2,2	3,9
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	7,6	6,4	8,2
Kommunal- og regionaldepartementet	4,9	2,4	6,6
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	4,7	3,6	6,0
Kunnskapsdepartementet	3,8	2,2	5,4
Kulturdepartementet	4,0	2,4	5,3
Helse- og omsorgsdepartementet **	4,6	2,4	5,6
Arbeidsdepartementet	6,2	4,4	7,1
Riksrevisjonen	4,5	3,5	5,2
Regjeringsadvokatembetet	2,5	0,8	4,2

¹ Sykefraværstid for arbeidstakere med legemeldt sykefravær i prosent av avtalte dagsverk.

² Helseforetakene inngår ikke her.

3.5. Sammenlikning med andre sektorer

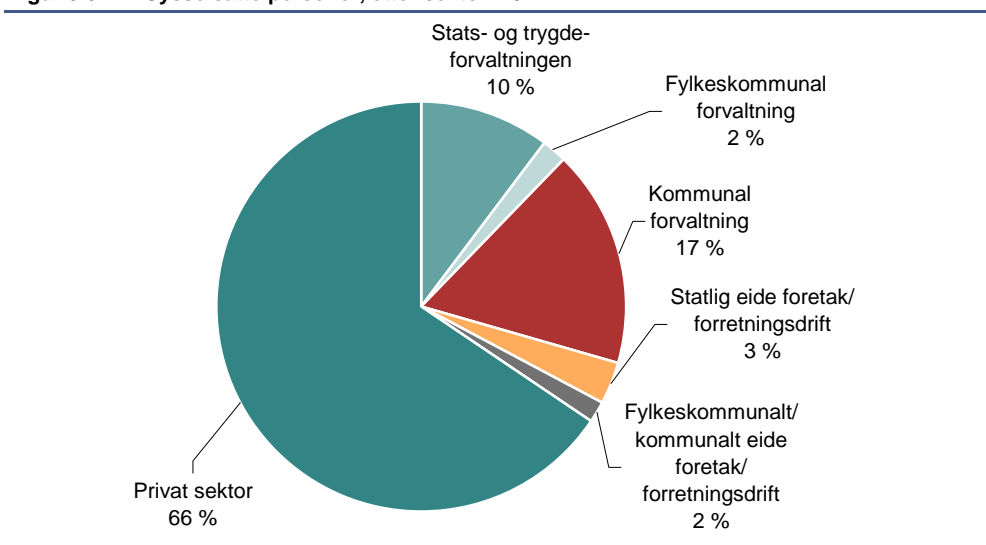
Hva kjennetegner statsforvaltningen sammenliknet med andre sektorer? Dette kapitlet beskriver først statsforvaltningens størrelse og sammensetning sammenliknet med andre sektorer i 2011. Deretter skal vi se nærmere på indikatorer for innvandrerdeler i bedrifter i ulike sektorer.

Hovedtall

Vi vil innledningsvis minne om to mangler ved data i den årgangen som skal analyseres her (2011):

- For Utenriksdepartementet (statsforvaltningen) mangler data om lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner. I følge Utenriksdepartementets nettside, er det ca. 900 lokalt ansatte.
- Tallet på førstegangstjeneste (statsforvaltningen) er 2-3 000 for lavt 2009-2011 (se tabell 3.1).

Figur 3.6. Sysselsatte personer, etter sektor. 2011

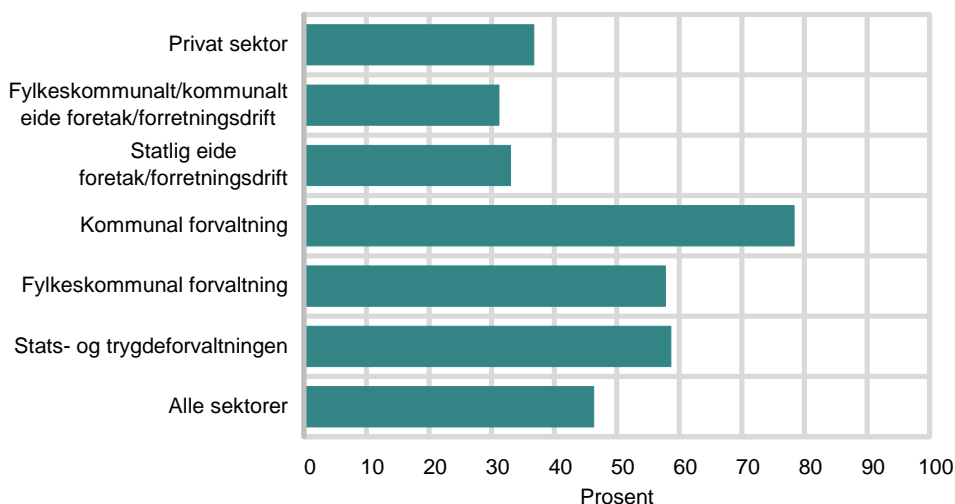
Figur 3.6 viser sysselsatte personer (hovedarbeidsforhold) etter sektor. Slik som ellers i rapporten, inngår her alle sysselsatte 15 år eller eldre, både bosatte og ikke-bosatte. Sysselsatte i statsforvaltningen utgjør da 10 prosent av alle sysselsatte i

2011. Til sammenlikning utgjør offentlig forvaltning totalt 29 prosent av de sysselsatte, og offentlig sektor 35 prosent. De resterende 65 prosentene er i privat sektor. Med offentlig sektor utenom forvaltningen, menes hhv. *statlig eide foretak/forretningsdrift*⁶ og *fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift*⁷. De absolutte tallene finnes i vedlegg B3.

Kjønn

Figur 3.7 viser at andelen kvinner blant sysselsatte personer i statsforvaltningen totalt, var 59 prosent i 2011. Det er samme andel som året før. Til sammenlikning var kvinneandelen 78 prosent innenfor kommunal forvaltning, 58 prosent i fylkeskommunal forvaltning og 37 prosent i privat sektor i 2011.

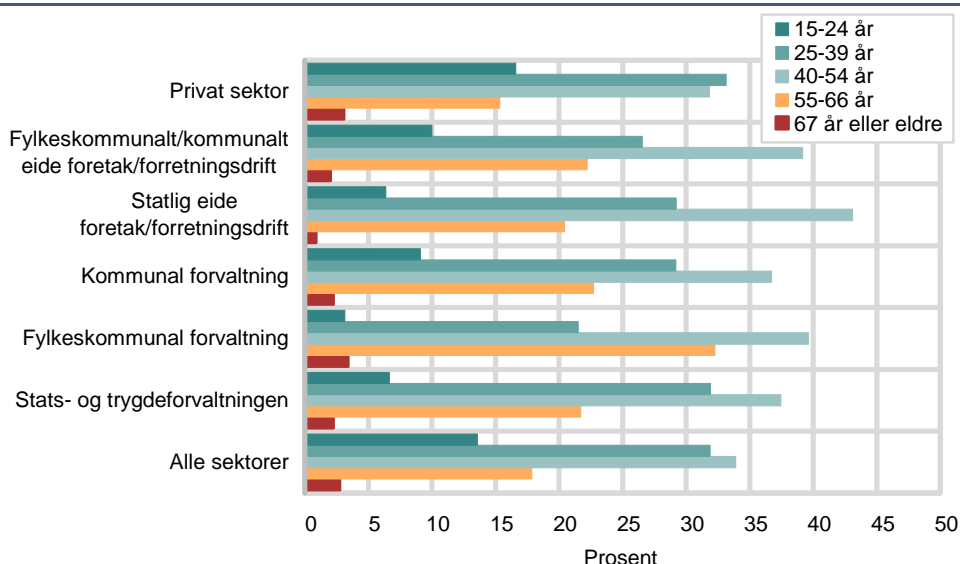
Figur 3.7. Sysselsatte kvinner i prosent av alle sysselsatte i den enkelte sektorgruppe. 2011

Alder

Figur 3.8 viser aldersfordelingen blant sysselsatte personer i den enkelte sektorgruppe i 2011.

Figur 3.8. Aldersfordeling blant sysselsatte personer i den enkelte sektorgruppe i 2011. Prosent

⁶ Statlig eide foretak/forretningsdrift omfatter sektorene 150 (Norges Bank), 190 (Statlige låneinstitutter), 610 (Statens forretningsdrift), 630 (Statlig eide foretak) og 635 (Statsforetak).

⁷ Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift omfatter sektorene 660 (Kommunal forretningsdrift) og 680 (Selvstendige kommuneforetak).

Kjønn og alder

Tabell 3.18 viser at kvinneandelen i sektorene varierer etter alder. I statsforvaltningen var kvinneandelen lavest i den yngste og den eldste aldersgruppen, med henholdsvis 39 prosent kvinner i aldersgruppen 15 – 24 år og 47 prosent i alderen 67 år eller eldre. I de tre andre aldersgruppene (25-39, 40-54 og 55-66 år) var kvinneandelen på 59 – 61 prosent i 2011.

Tabell 3.18. Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og alder. 2011. Prosent

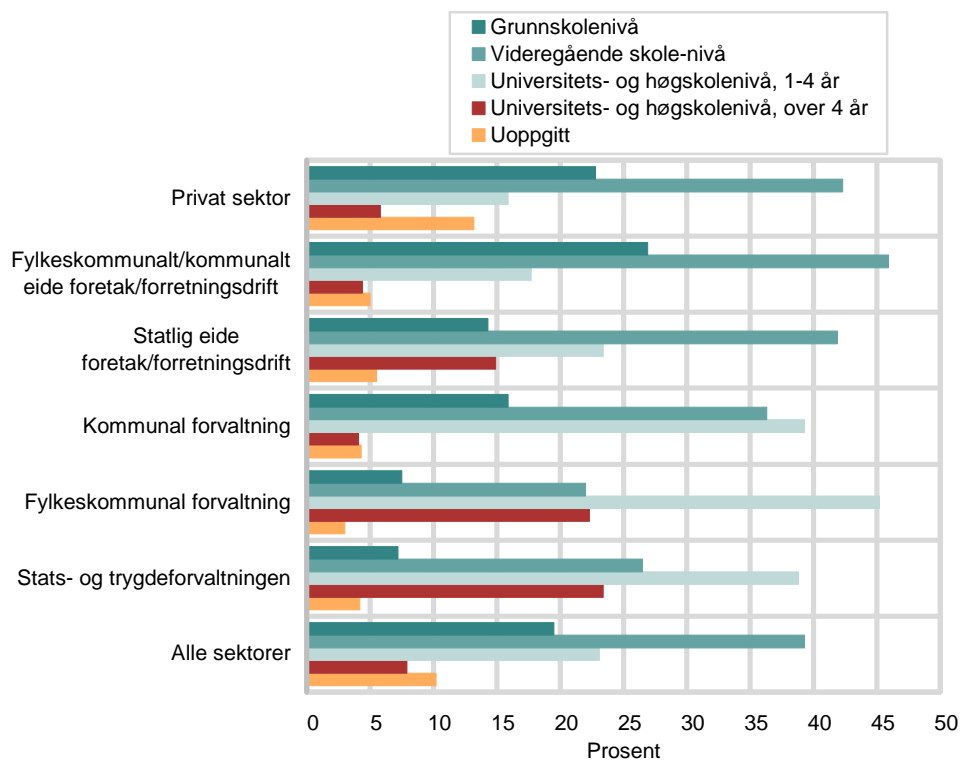
Alder og sektor	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Alle aldre			
Alle sektorer	100	53,7	46,3
Stats- og trygdeforvaltningen	100	41,4	58,6
Fylkeskommunal forvaltning	100	42,2	57,8
Kommunal forvaltning	100	21,6	78,4
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	67,0	33,0
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	68,8	31,2
Privat sektor	100	63,3	36,7
15-24 år			
Alle sektorer	100	51,1	48,9
Stats- og trygdeforvaltningen	100	60,7	39,3
Fylkeskommunal forvaltning	100	56,4	43,6
Kommunal forvaltning	100	23,0	77,0
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	65,3	34,7
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	66,5	33,5
Privat sektor	100	54,0	46,0
25-39 år			
Alle sektorer	100	54,0	46,0
Stats- og trygdeforvaltningen	100	39,2	60,8
Fylkeskommunal forvaltning	100	36,2	63,8
Kommunal forvaltning	100	20,6	79,4
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	65,6	34,4
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	64,1	35,9
Privat sektor	100	63,6	36,4
40-54 år			
Alle sektorer	100	53,3	46,7
Stats- og trygdeforvaltningen	100	39,4	60,6
Fylkeskommunal forvaltning	100	38,4	61,6
Kommunal forvaltning	100	20,2	79,8
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	65,7	34,3
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	68,3	31,7
Privat sektor	100	65,1	34,9
55-66 år			
Alle sektorer	100	54,0	46,0
Stats- og trygdeforvaltningen	100	40,8	59,2
Fylkeskommunal forvaltning	100	48,6	51,4
Kommunal forvaltning	100	24,0	76,0
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	71,8	28,2
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	75,4	24,6
Privat sektor	100	67,0	33,0
67 år og eldre			
Alle sektorer	100	64,4	35,6
Stats- og trygdeforvaltningen	100	52,9	47,1
Fylkeskommunal forvaltning	100	51,6	48,4
Kommunal forvaltning	100	30,2	69,8
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	76,1	23,9
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	82,5	17,5
Privat sektor	100	72,2	27,8

Utdanningsnivå

Neste dimensjon vi skal se på, er høyeste fullførte utdanningsnivå blant sysselsatte i de ulike sektorgruppene.

Gruppen med uoppgitt utdanningsnivå er i hovedsak sysselsatte på kortidsopphold (ikke-bosatte) og innvandrere som innvandret etter 1999 og ikke har tatt utdanning i Norge.

Figur 3.9. Utdanningsnivå blant sysselsatte personer i den enkelte sektorgruppe i 2011. Prosent

Utdanningsnivå og kjønn

Tabell 3.19 viser at kvinneandelen i statsforvaltningen i 2011 var høyest blant ansatte med 1-4 års universitets- eller høgskoleutdanning, med 69 prosent, mens kvinneandelen var lavest blant ansatte med over 4 års universitets- eller høgskoleutdanning (50 prosent).

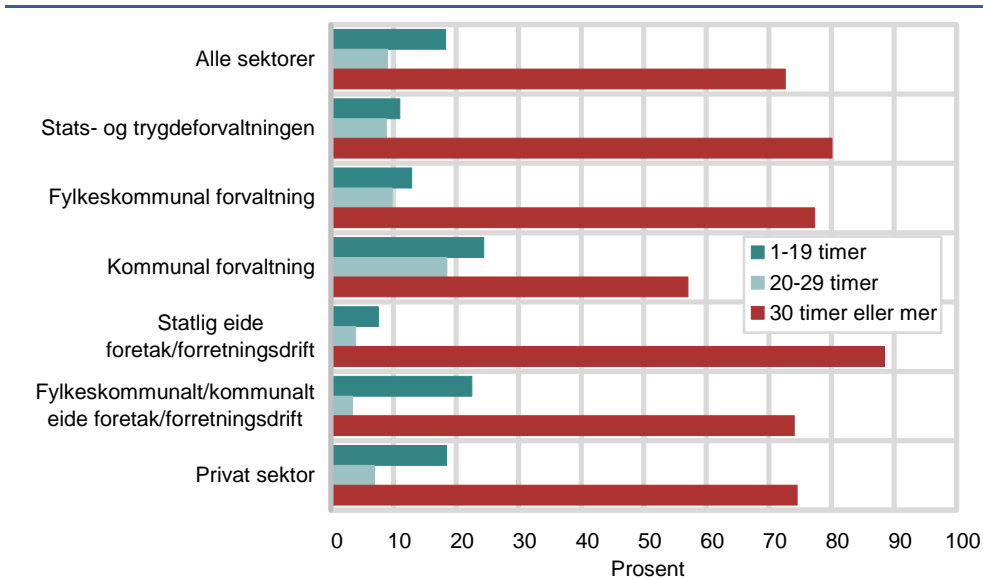
Tabell 3.19. Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og utdanningsnivå. 2011. Prosent

Alder og sektor	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Alle nivå			
Alle sektorer	100	53,7	46,3
Stats- og trygdeforvaltningen	100	41,4	58,6
Fylkeskommunal forvaltning	100	42,2	57,8
Kommunal forvaltning	100	21,6	78,4
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	67,0	33,0
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	68,8	31,2
Privat sektor	100	63,3	36,7
Grunnskolenivå			
Alle sektorer	100	55,2	44,8
Stats- og trygdeforvaltningen	100	46,2	53,8
Fylkeskommunal forvaltning	100	32,3	67,7
Kommunal forvaltning	100	21,2	78,8
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	64,3	35,7
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	66,1	33,9
Privat sektor	100	61,4	38,6
Videregående skole-nivå			
Alle sektorer	100	56,4	43,6
Stats- og trygdeforvaltningen	100	45,8	54,2
Fylkeskommunal forvaltning	100	34,2	65,8
Kommunal forvaltning	100	20,0	80,0
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	68,2	31,8
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	74,2	25,8
Privat sektor	100	64,8	35,2
Universitets- og høghskolenivå, 1-4 år			
Alle sektorer	100	40,7	59,3
Stats- og trygdeforvaltningen	100	31,4	68,6
Fylkeskommunal forvaltning	100	45,5	54,5
Kommunal forvaltning	100	21,2	78,8
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	65,4	34,6
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	58,6	41,4
Privat sektor	100	54,2	45,8
Universitets- og høghskolenivå, over 4 år			
Universitets- og høghskolenivå, over 4 år	100	58,9	41,1
Stats- og trygdeforvaltningen	100	50,5	49,5
Fylkeskommunal forvaltning	100	48,2	51,8
Kommunal forvaltning	100	40,3	59,7
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	68,0	32,0
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	70,9	29,1
Privat sektor	100	67,3	32,7
Uoppgitt			
Alle sektorer	100	65,8	34,2
Stats- og trygdeforvaltningen	100	45,9	54,1
Fylkeskommunal forvaltning	100	32,0	68,0
Kommunal forvaltning	100	22,4	77,6
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	69,1	30,9
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	68,9	31,1
Privat sektor	100	70,7	29,3

Arbeidstid

Figur 3.10 viser avtalt arbeidstid pr uke i hovedarbeidsforholdet blant sysselsatte personer i den enkelte sektorgruppe i 2011.

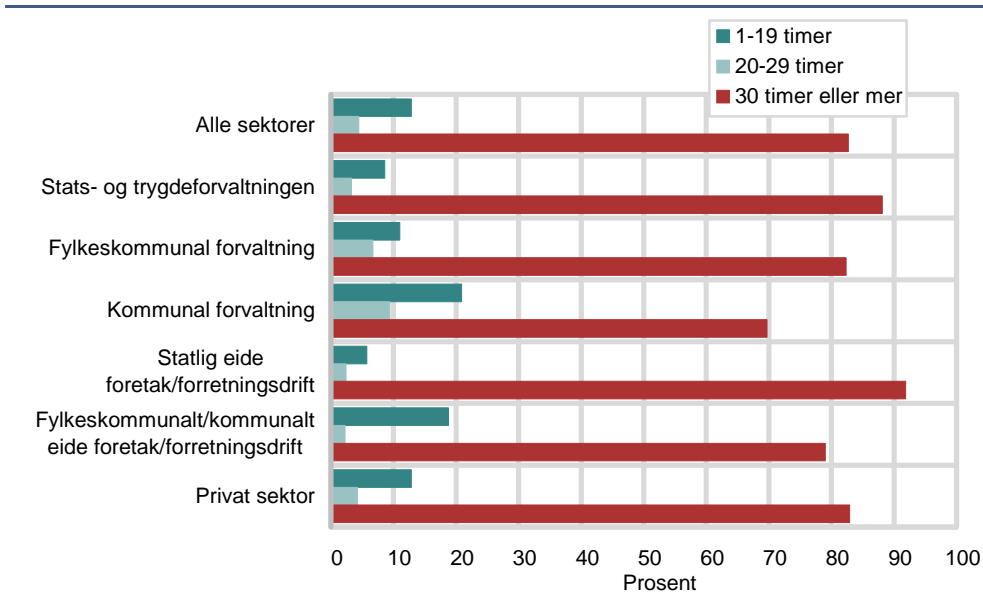
Figur 3.10. Avtalt arbeidstid blant sysselsatte personer i den enkelte sektorgruppe i 2011. Prosent

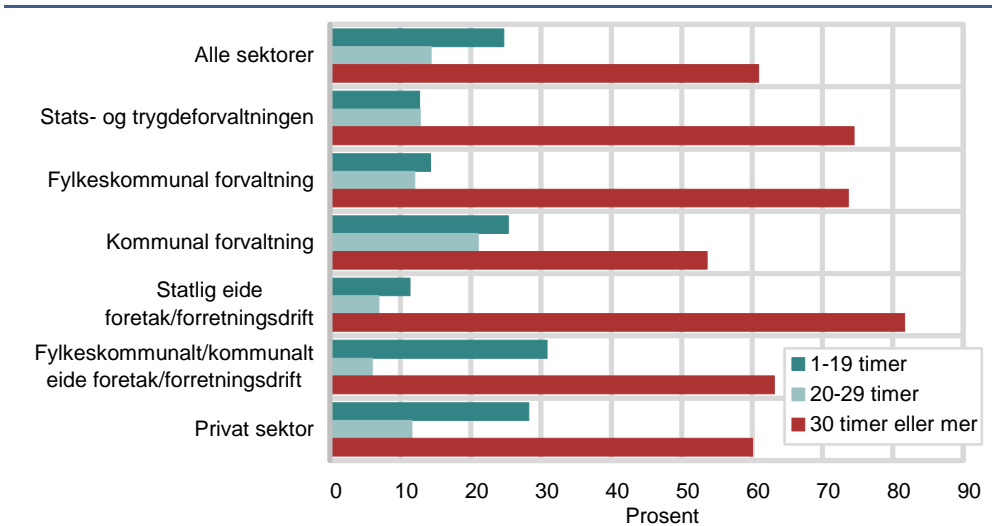
Arbeidstid og kjønn

Figurene 3.11 og 3.12 viser avtalt arbeidstid pr uke for henholdsvis sysselsatte menn og kvinner, mens tabell 3.20 viser kvinneandelen i de ulike sektorene, etter avtalt arbeidstid per uke (2011). Vær oppmerksom på at vi her ikke ser på hvor lang arbeidstid personene har, men arbeidstiden i hovedarbeidsforholdet. Blant ansatte med en avtalt arbeidstid på 30 timer eller mer pr uke i 2011, er kvinneandelen 55 prosent, mot 85 prosent blant de som har en avtalt tid på 20-29 timer, og 68 prosent blant de med kun 1-19 timer. Dette illustrerer at deltidsarbeid er mer vanlig blant kvinner enn blant menn.

Figur 3.11. Avtalt arbeidstid blant sysselsatte MENN i den enkelte sektorgruppe i 2011. Prosent

Figur 3.12. Avtalt arbeidstid blant sysselsatte KVINNER i den enkelte sektorgruppe i 2011. Prosent

Tabell 3.20. Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og avtalt arbeidstid per uke i arbeidsforholdet. 2011. Prosent

Avtalt arbeidstid og sektor	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Alle arbeidsintervall			
Alle sektorer	100	53,7	46,3
Stats- og trygdeforvaltningen	100	41,4	58,6
Fylkeskommunal forvaltning	100	42,2	57,8
Kommunal forvaltning	100	21,6	78,4
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	67,0	33,0
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	68,8	31,2
Privat sektor	100	63,3	36,7
1-19 timer			
Alle sektorer	100	37,6	62,4
Stats- og trygdeforvaltningen	100	32,3	67,7
Fylkeskommunal forvaltning	100	36,0	64,0
Kommunal forvaltning	100	18,5	81,5
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	50,5	49,5
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	57,3	42,7
Privat sektor	100	43,9	56,1
20-29 timer			
Alle sektorer	100	26,3	73,7
Stats- og trygdeforvaltningen	100	15,3	84,7
Fylkeskommunal forvaltning	100	28,8	71,2
Kommunal forvaltning	100	11,0	89,0
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	41,5	58,5
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	45,0	55,0
Privat sektor	100	38,6	61,4
30 timer eller mer			
Alle sektorer	100	61,1	38,9
Stats- og trygdeforvaltningen	100	45,5	54,5
Fylkeskommunal forvaltning	100	45,0	55,0
Kommunal forvaltning	100	26,4	73,6
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	69,6	30,4
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forr.drift	100	73,4	26,6
Privat sektor	100	70,4	29,6

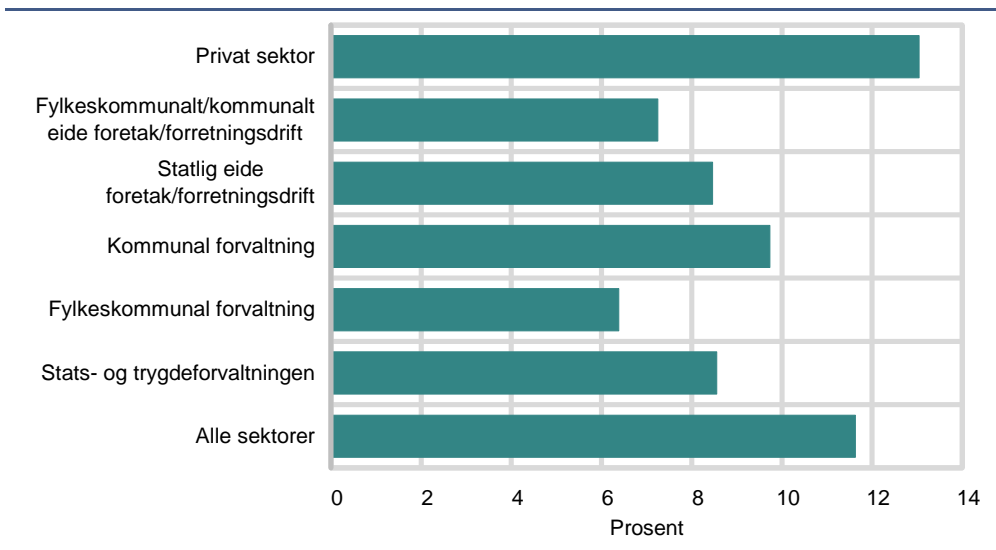
Innvandringskategori og landbakgrunn

Neste dimensjon i denne analysen av sektorfordelte tall, er innvandringskategori og landbakgrunn. Med innvandrere menes personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og som på et tidspunkt har innvandret til Norge. Sysselsatte på korttidsopphold (ikke-bosatte) inngår i befolkningen utenom innvandrere.

Figur 3.13 og tabell 3.21 viser at innvandrерandelen i 2011 er høyest i privat sektor (13,0 prosent), mot 9,7 prosent i kommunal forvaltning, 8,6 prosent i statsforvaltningen og 6,4 prosent i fylkeskommunal forvaltning. Ifølge Olsen (2009) er en hovedforklaring på at innvandrерandelen er lavere i statsforvaltningen enn i privat sektor, at innvandrерgruppen som helhet har et utdanningsnivå og en faglig spesi-

sering som er mindre tilpasset kravene til yrker i staten enn det den øvrige befolkningen har.

Figur 3.13. Sysselsatte innvandrere i prosent av alle sysselsatte i den enkelte sektorgruppe. 2011

Tabell 3.21. Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, innvandringskategori¹ og landbakgrunn for innvandrere. 2011

Sektor	Hele befolkningen	Befolkningen utenom innvandrere	Innvandrere		
			I alt	EU/EØS, Asia, Afrika, Latin-USA, Amerika, Oseania, Canada, Australia og New Zealand	unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS
Absolutte tall					
Alle sektorer	2 643 853	2 336 359	307 494	164 912	142 582
Stats- og trygdeforvaltning	275 322	251 762	23 560	12 059	11 501
Fylkeskommunal forvaltning	44 581	41 737	2 844	1 573	1 271
Kommunal forvaltning	457 144	412 656	44 488	15 168	29 320
Statlig eide foretak/forretningsdrift	90 244	82 608	7 636	3 732	3 904
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	46 235	42 884	3 351	1 345	2 006
Privat sektor	1 730 327	1 504 712	225 615	131 035	94 580
Prosent					
Alle sektorer	100	88,4	11,6	6,2	5,4
Stats- og trygdeforvaltning	100	91,4	8,6	4,4	4,2
Fylkeskommunal forvaltning	100	93,6	6,4	3,5	2,9
Kommunal forvaltning	100	90,3	9,7	3,3	6,4
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	91,5	8,5	4,1	4,3
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	100	92,8	7,2	2,9	4,3
Privat sektor	100	87,0	13,0	7,6	5,5
Prosent					
Alle sektorer	100	100	100	100	100
Stats- og trygdeforvaltning	10,4	10,8	7,7	7,3	8,1
Fylkeskommunal forvaltning	1,7	1,8	0,9	1,0	0,9
Kommunal forvaltning	17,3	17,7	14,5	9,2	20,6
Statlig eide foretak/forretningsdrift	3,4	3,5	2,5	2,3	2,7
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	1,7	1,8	1,1	0,8	1,4
Privat sektor	65,4	64,4	73,4	79,5	66,3

¹ Ikke-bosatte personer inngår i kategorien *Befolkningen utenom innvandrere*.

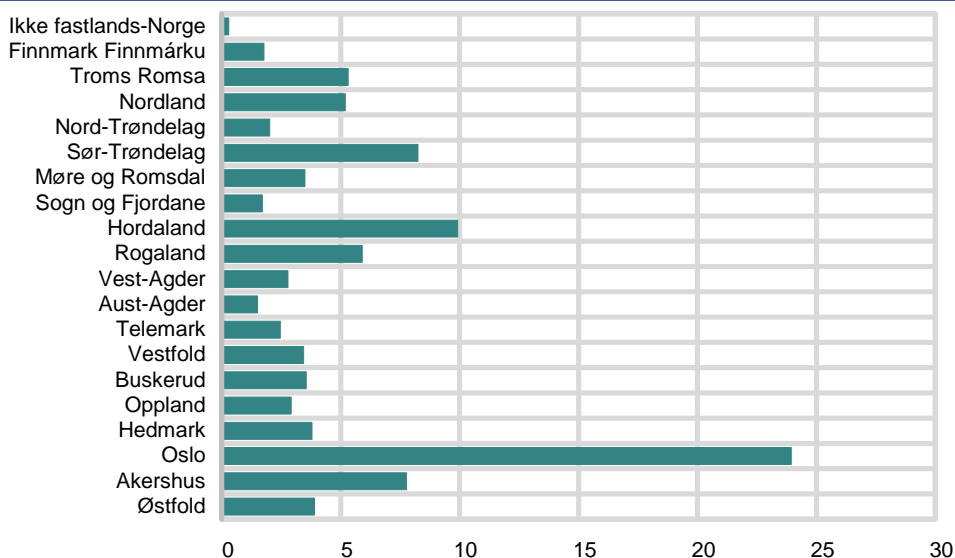
Tabell 3.21 viser også hvordan sysselsatte innvandrerne fordeler seg på etter sektor (kolonneprosenter). 7,7 prosent av de sysselsatte innvandrerne i alt var i statsforvaltningen i 2011. Flesteparten av innvandrerne var sysselsatt i privat sektor med 73,4 prosent, og færrest i fylkeskommunal forvaltning med 0,9 prosent. 14,5 prosent av de sysselsatte innvandrerne var i kommunal forvaltning.

Arbeidsstedsfylke

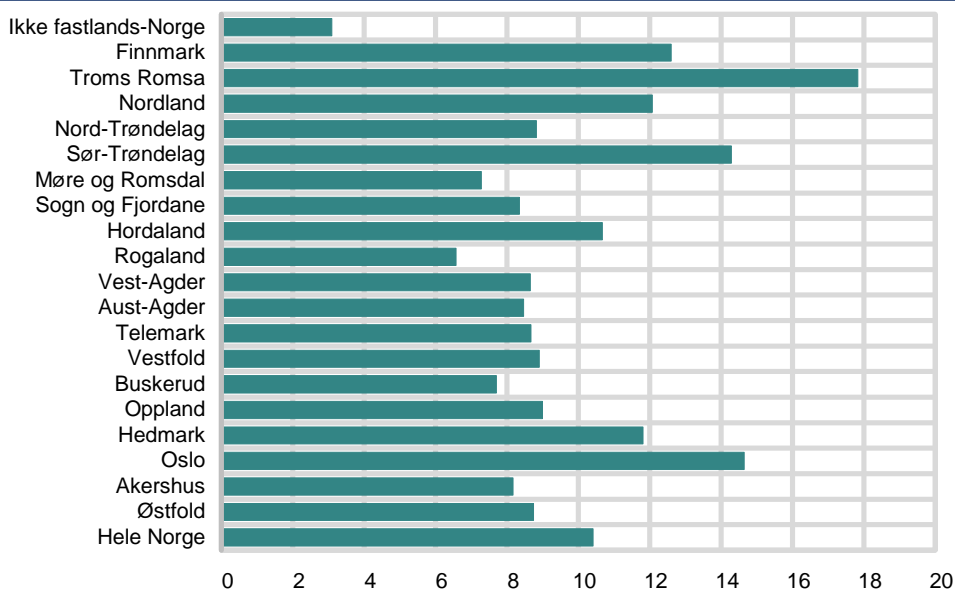
Den siste dimensjonen vi skal se på, er arbeidsstedsfylke. Nedenfor presenteres to måter å beskrive dette på i prosent. Figur 3.14 viser hvordan sysselsatte i statsforvaltningen fordeler seg etter arbeidsstedsfylke, mens figur 3.15 viser sysselsatte i statsforvaltningen i prosent av sysselsatte i alt i det enkelte arbeidsstedsfylke. Tabellene 3.22 og 3.23 viser tilsvarende tall for alle sektorgruppene.

Figur 3.14 viser at 24 prosent av de sysselsatte i statsforvaltningen hadde Oslo som sitt arbeidsstedsfylke i 2011. Innenfor kommunal og fylkeskommunal forvaltning var det til sammenlikning hhv. 10 og 1 prosent som hadde Oslo som arbeidssted. I privat sektor hadde 18 prosent sitt arbeidssted i Oslo.

Figur 3.14. Sysselsatte personer i statsforvaltningen, etter arbeidsstedsfylke. 2011

Figur 3.15. Sysselsatte i statsforvaltningen i prosent av alle sysselsatte i det enkelte arbeidsstedsfylke. 2011

Ser man derimot andelen sysselsatte i statsforvaltningen i forhold til alle sysselsatte i hvert fylke (figur 3.15), var det Troms som hadde høyest andel med 18 prosent. Oslo kom som nummer to med 15 prosent. Rogaland hadde lavest andel statsansatte med 7 prosent.

Tabell 3.22. Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor og arbeidsstedsfylke. 2011. Prosent

Arbeidsfylke	I alt	Stats- for- valtning	Fylkes- kommunal forvaltning	Kommunal forvaltning	Statlig eide foretak/ forretnings- drift	Fylkes- kommunalt/ kommunalt eide foretak/ forretningsdrift	Privat sektor
Alle fylker	100	100	100	100	100	100	100
Østfold	4,6	3,9	5,8	5,4	1,8	3,6	4,7
Akershus	9,9	7,8	10,5	9,5	12,9	4,3	10,3
Oslo ¹	17,0	24,0	1,0	9,8	21,0	13,2	18,1
Hedmark	3,3	3,8	4,6	4,3	2,1	3,9	3,0
Oppland	3,4	2,9	4,6	4,2	1,9	6,1	3,2
Buskerud	4,8	3,6	4,6	5,0	6,5	4,6	4,9
Vestfold	4,0	3,4	4,8	4,5	2,5	2,4	4,1
Telemark	3,0	2,5	3,6	3,9	2,6	3,0	2,8
Aust-Agder	1,9	1,5	2,7	2,3	0,7	2,0	1,8
Vest-Agder	3,4	2,8	4,0	3,7	1,7	4,5	3,4
Rogaland	9,3	5,9	8,7	8,6	10,9	6,6	10,1
Hordaland	9,7	9,9	10,3	9,3	10,0	9,7	9,7
Sogn og Fjordane	2,1	1,7	3,4	2,8	1,0	4,8	2,0
Møre og Romsdal	5,0	3,5	5,8	5,7	3,3	7,6	5,0
Sør-Trøndelag	6,0	8,2	6,2	5,9	6,0	5,0	5,7
Nord-Trøndelag	2,4	2,0	3,9	3,0	2,0	4,0	2,2
Nordland	4,5	5,2	7,8	5,9	3,2	8,2	3,9
Troms Romsa	3,1	5,3	5,0	3,9	2,5	4,3	2,5
Finnmark							
Finnmárku	1,5	1,8	2,6	2,1	1,5	1,9	1,2
Uoppgitt fylke	0,1	0	0	0	0	0	0,1
Ikke fastlands-Norge	1,0	0,3	0	0	6,0	0,1	1,1

¹ Oslo kommune er tillagt både kommunale og fylkeskommunale oppgaver.

Tabell 3.23. Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor og arbeidsstedsfylke. 2011. Prosent

Arbeidsfylke	I alt	Stats- for- valtning	Fylkes- kommunal forvaltning	Kommunal forvaltning	Statlig eide foretak/ forretnings- drift	Fylkes- kommunalt/ kommunalt eide foretak/ forretningsdrift	Privat sektor
Alle fylker	100	10,4	1,7	17,3	3,4	1,7	65,4
Østfold	100	8,7	2,1	20,0	1,3	1,3	66,5
Akershus	100	8,2	1,8	16,5	4,4	0,8	68,3
Oslo ¹	100	14,6	0,1	10,0	4,2	1,4	69,7
Hedmark	100	11,8	2,3	22,0	2,1	2,0	59,6
Oppland	100	9,0	2,3	21,7	1,9	3,2	62,0
Buskerud	100	7,7	1,6	18,1	4,6	1,7	66,3
Vestfold	100	8,9	2,0	19,4	2,1	1,0	66,6
Telemark	100	8,7	2,1	23,0	3,0	1,8	61,4
Aust-Agder	100	8,5	2,4	21,8	1,4	1,9	64,0
Vest-Agder	100	8,7	2,0	19,1	1,7	2,3	66,1
Rogaland	100	6,6	1,6	15,9	4,0	1,2	70,8
Hordaland	100	10,7	1,8	16,7	3,5	1,8	65,6
Sogn og Fjordane	100	8,4	2,7	22,6	1,5	4,0	60,9
Møre og Romsdal	100	7,3	2,0	19,8	2,3	2,7	66,0
Sør-Trøndelag	100	14,3	1,7	17,1	3,4	1,5	62,0
Nord-Trøndelag	100	8,8	2,8	21,7	2,8	3,0	61,0
Nordland	100	12,1	2,9	22,9	2,4	3,2	56,5
Troms Romsa	100	17,8	2,7	21,6	2,7	2,4	52,8
Finnmark							
Finnmárku	100	12,6	3,0	24,4	3,4	2,2	54,4
Uoppgitt fylke	100	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Ikke fastlands-Norge	100	3,1	0,0	0,5	20,8	0,2	75,4

¹ Oslo kommune er tillagt både kommunale og fylkeskommunale oppgaver.

Innvandrerandeler i bedriftene

I flere kapitler foran har vi sett på hvordan antall årsverk eller sysselsatte personer fordeler seg etter innvandringsbakgrunn i ulike sektorer. SSB publiserer årlig en rapport som beskriver en annen type innvandrerandeler, nemlig hvordan innvandrerandelen av arbeidsstokken i bedrifter varierer etter sektor, næring og bedriftsstørrelse (Horgen 2012). Med innvandrere menes her personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og som på et tidspunkt har innvandret til Norge. Rapporten ser på tre ulike mål på innvandrerandeler i bedrifter i den enkelte sektor:

- Gjennomsnittlige innvandrerandeler i bedriftene.
- Fordeling av bedrifter etter størrelsen på innvandrerandeler.
- Innvandrerandelen i bedriften sett i forhold til innvandrerandelen i befolkningen i regionen hvor bedriften ligger.

Den gjennomsnittlige innvandrerdelen i bedrifter med minst 10 ansatte i statlig forvaltning var 4,0 prosent i 2010, mot 8,8 prosent i privat sektor (inkl. offentlig eide foretak/forretningsdrift) og 6,5 prosent i kommunal og fylkeskommunal forvaltning totalt. Ved å se på utdanningsnivået blant ansatte generelt i hver enkelt av disse sektorene, får man et visst bilde av at denne faktoren betyr en god del for variasjoner i bedriftenes innvandrerdeler i de ulike sektorene. Utdanningsnivået er høyest blant ansatte i statlig forvaltning og lavest i privat sektor, og det er færre i innvandrerbefolkningen som har fullført en høyere utdanning enn i resten av befolkningen.

Siden den gjennomsnittlige innvandrerdelen i bedrifter i statsforvaltningen i 2010 (4 prosent) var lavere enn andelen innvandrere blant sysselsatte i statsforvaltningen som vi så i kapitlet foran (8,3 prosent i 2010), indikerer det at innvandrerdelerne er høyest i de største bedriftene, som det er færrest av.

Statsforvaltningen har altså både lavere innvandrerdeler i bedriftene og lavere innvandrerdeler blant de sysselsatte, enn privat sektor. Ifølge Olsen (2009) skyldes dette i hovedsak ulike krav til utdanning. Den lavere andelen innvandrere i staten har sammenheng med at innvandrergruppen som helhet har et utdanningsnivå og en faglig spesialisering som er mindre tilpasset kravene til yrker i staten enn det den øvrige befolkningen har. Arbeidsinnvandringen vi har hatt de siste årene fra nye EU-land til næringer i privat sektor som bygge- og anleggsvirksomhet og industri, har forsterket denne skjevheten.

For flere tall om innvandrerdeler i bedrifter i statsforvaltningen, se Horgen (2012). For flere tall om innvandrerdeler blant sysselsatte, se Olsen (2009).

3.6. Tilganger og avganger

I dette kapitlet ser vi på tilganger og avganger i statsforvaltningen, i stedet for å se på nivå-tall. Vi har koblet sammen data for 2010 og 2011 på individnivå slik at vi kan se på strømmer.

Forsvarsbygg mangler ca. 400 årsverk i 2010 og et tilsvarende antall personer vil feilaktig inngå som tilganger til sektoren fra 2010 til 2011.

Tabell 3.24. Personer som avtjener førstegangstjeneste eller sivilteneste i 2010 og 2011, og tilganger og avganger til/fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011. 4. kvartal

	Antall 2010	Antall 2011	Tilganger til statsforvaltningen 2010-2011	Avganger fra statsforvaltningen 2010-2011
I alt	4 674	4 838	290	62
Førstegangstjeneste	4 576	4 785	284	61
Sivilteneste	98	53	6	1

Personer som avtjener førstegangstjeneste eller sivilteneste, er i dette kapitlet definert som utenfor statsforvaltningen. Det vil si at disse personene ikke teller med når vi ser på nivå-tall på antall ansatte i statsforvaltningen. Hvis de var inkludert, ville det medføre ca. 4 800 tilganger og avganger som ikke er så interessante her, siden dette er forventede strømmer med hovedsakelig unge menn. I tilgangstall for statsforvaltningen derimot, inkluderer vi de få som beveger seg fra førstegangstjeneste eller sivilteneste til jobb i statsforvaltningen, og tilsvarende i avgangstall inkluderer vi de som beveger seg fra jobb i statsforvaltningen til førstegangstjeneste eller sivilteneste.

I den grad det skjer omorganiseringer som innebærer at virksomheter eller grupper av ansatte flyttes til/fra statsforvaltningen, vil dette i analysen her inngå som tilganger/avganger for statsforvaltningen.

Videre i dette kapitlet vil vi redegjøre for hvordan tilgangene og avgangene i statsforvaltningen fordeler seg etter henholdsvis alder, kjønn, utdanningsnivå og

sektor. Vi vil starte med å se på strømmer i sektoren totalt, før vi bryter dette ned på delområdenivå (tjenestoområder).

Statsforvaltningen totalt

Av populasjonen på 269 287 sysselsatte personer (hovedarbeidsforhold) i statsforvaltningen i 2010, hadde 236 686 personer sitt hovedarbeidsforhold i statsforvaltningen også året etter (med begge år), noe som utgjør 88 prosent av populasjonen fra 2010. Det var 33 798 tilganger og 27 927 avganger mellom 2010 og 2011, noe som gir en økning i populasjonen på 5 871 personer, som tilsvarer en økning på 2 prosent i forhold til populasjonen i 2010. 39 prosent av avgangene og 40 prosent av tilgangene var menn, og menn stod for 46 prosent av økningen i populasjonen (tilgang minus avgang).

Tabell 3.25. Tilganger og avganger for statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter kjønn

	Antall				Prosent			
	Med begge år	Av-ganger	Til-ganger	Tilgang minus avgang	Med begge år	Av-ganger	Til-ganger	Tilgang minus avgang
I alt	236 686	27 927	33 798	5 871	100	100	100	100
Menn	95 813	10 864	13 584	2 720	40	39	40	46
Kvinner	140 873	17 063	20 214	3 151	60	61	60	54

Alder og kjønn

Tilganger etter alder og kjønn

Personer under 35 år stod for 56 prosent av tilgangene til statsforvaltningen fra 2010 til 2011. Dette er i stor grad nyutdannede som begynner å arbeide i statsforvaltningen. Tilgangene over 35 år består i hovedsak av personer som kommer fra arbeid i andre sektorer. Vi kommer tilbake til hvilke sektorer tilgangene kommer fra.

Tabell 3.26. Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter alder og kjønn

	Antall			Prosent		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	33 798	13 584	20 214	100	100	100
Under 25 år ...	7 153	3 217	3 936	21	24	19
25-34 år	11 778	4 455	7 323	35	33	36
35-44 år	6 884	2 397	4 487	20	18	22
45-54 år	4 279	1 654	2 625	13	12	13
55-64 år	2 236	1 065	1 171	7	8	6
65 og over	1 468	796	672	4	6	3

Avganger etter alder og kjønn

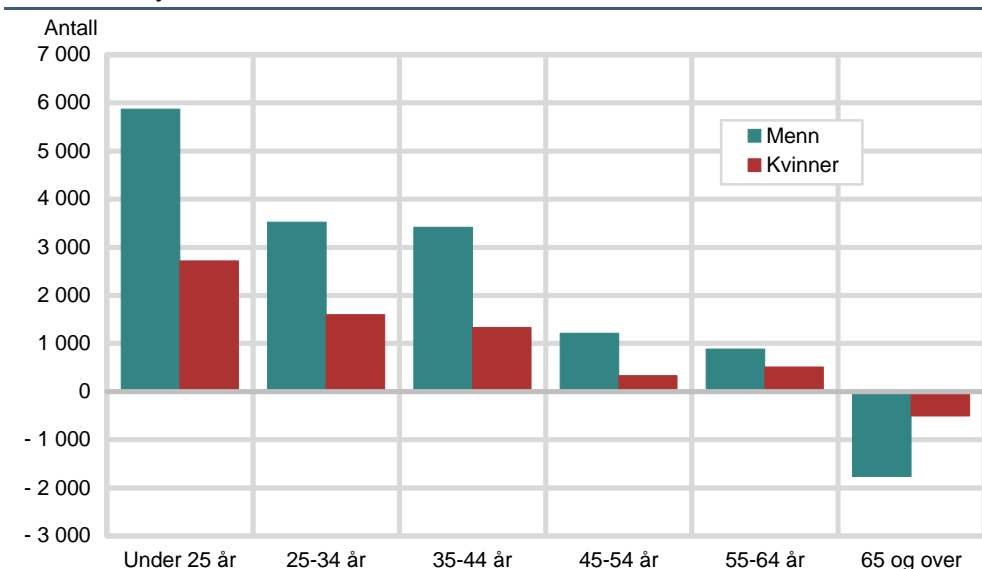
Totalt 27 927 personer som var ansatt i statsforvaltningen i 2010, var ikke ansatt i statsforvaltningen i 2011. 39 prosent av disse avgangene var menn. Avgangene under 35 år utgjorde 43 prosent av avgangene totalt.

Tabell 3.27. Avganger fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter alder og kjønn

	Antall			Prosent		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	27 927	10 864	17 063	100	100	100
Under 25 år ..	3 628	1 619	2 009	13	15	12
25-34 år	8 361	3 119	5 242	30	29	31
35-44 år	5 666	2 068	3 598	20	19	21
45-54 år	3 393	1 141	2 252	12	11	13
55-64 år	4 002	1 569	2 433	14	14	14
65 og over	2 877	1 348	1 529	10	12	9

Figuren nedenfor viser differansen mellom antallet tilganger og avganger for menn og kvinner i ulike aldre. Figuren viser en tilvekst i antallet ansatte under 55 år, og en reduksjon i ansatte 55 år og eldre.

Figur 3.16. Tilganger minus avganger for statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter alder og kjønn¹

¹ Rettet 19. juni 2013.

Utdanningsnivå og kjønn

Tilganger etter utdanningsnivå og kjønn

Personer med kort høyskole- eller universitetsutdanning (1-4 år) utgjør den største utdanningsgruppa blant tilgangene (38 prosent). 55 prosent av tilgangene har en kort eller lang høyere utdanning. Fordelt etter kjønn, utgjør kvinner med kort universitets- eller høyskoleutdanning den største gruppa som blir rekruttert til statsforvaltningen (9 108 personer).

Tabell 3.28. Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter utdanningsnivå og kjønn

Tilganger	Antall			Prosent		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	33 798	13 584	20 214	100	100	100
Uoppgitt	3 351	1 436	1 915	10	11	9
Grunnskole	2 907	1 367	1 540	9	10	8
Videregående skole	8 791	4 406	4 385	26	32	22
Universitet og høyskole, 1-4 år	12 902	3 794	9 108	38	28	45
Universitet og høyskole, 4+ år	5 847	2 581	3 266	17	19	16

Blant tilgangene som hadde videregående skole som høyeste fullførte utdanning, hadde 40 prosent allmenne fag som studieretning.

Tabell 3.29. Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011 med videregående skole som høyeste fullførte utdanning, etter fagfelt og kjønn

Tilganger	Antall			Prosent		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	8 791	4 406	4 385	100	100	100
Allmenne fag	3 474	1 643	1 831	40	37	42
Humanistiske og estetiske fag	300	69	231	3	2	5
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	8	2	6	0	0	0
Økonomiske og administrative fag	1 089	350	739	12	8	17
Naturvitenskapelig fag, håndverksfag og tekniske fag	1 684	1 465	219	19	33	5
Helse-, sosial- og idrettsfag	1 566	437	1 129	18	10	26
Primærnæringsfag	123	71	52	1	2	1
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	429	301	128	5	7	3
Samfunnsfag og juridiske fag	110	65	45	1	1	1
Uoppgitt fagfelt	8	3	5	0	0	0

Blant tilganger med kort universitets- og høyskoleutdanning hadde 49 prosent helse-, sosial- og idrettsfag som fagfelt. Av disse er 85 prosent kvinner.

Tabell 3.30. Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011 med kort universitets- og høyskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning, etter fagfelt og kjønn

Tilganger	Antall			Prosent		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	12 902	3 794	9 108	100	100	100
Allmenne fag	1	0	1	0	0	0
Humanistiske og estetiske fag	1 085	380	705	8	10	8
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	886	271	615	7	7	7
Samfunnsfag og juridiske fag	1 589	544	1 045	12	14	11
Økonomiske og administrative fag	955	379	576	7	10	6
Naturvitenskapelig fag, håndverksfag og tekniske fag	1 538	975	563	12	26	6
Helse-, sosial- og idrettsfag	6 307	922	5 385	49	24	59
Primærnæringsfag	39	18	21	0	0	0
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	398	263	135	3	7	1
Uoppgitt fagfelt	104	42	62	1	1	1

Blant tilganger med lang universitets- og høyskoleutdanning hadde 31 prosent helse- sosial- og idrettsfag som fagfelt. Av disse er 59 prosent kvinner.

Tabell 3.31. Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011 med lang universitets- og høyskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning, etter fagfelt og kjønn

Tilganger	Antall			Prosent		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	5 847	2 581	3 266	100	100	100
Allmenne fag	1	1	0	0	0	0
Humanistiske og estetiske fag	821	389	432	14	15	13
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	165	45	120	3	2	4
Samfunnsfag og juridiske fag	1 606	597	1 009	27	23	31
Økonomiske og administrative fag	283	117	166	5	5	5
Naturvitenskapelig fag, håndverksfag og tekniske fag	933	548	385	16	21	12
Helse-, sosial- og idrettsfag	1 787	727	1 060	31	28	32
Primærnæringsfag	110	55	55	2	2	2
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	79	72	7	1	3	0
Uoppgitt fagfelt	62	30	32	1	1	1

Avganger etter utdanningsnivå og kjønn

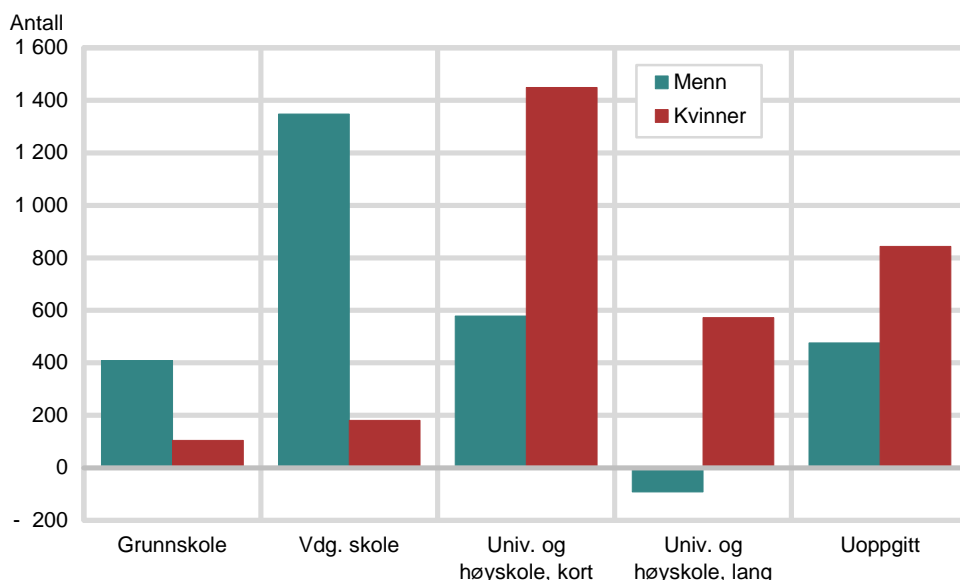
Personer med kort høyskole- eller universitetsutdanning utgjør også den største utdanningsgruppa blant avgangene (39 prosent). 58 prosent av avgangene har en kort eller lang høyskole- eller universitetsutdanning. Kvinner med kort universitets- eller høyskoleutdanning utgjør også den største gruppa blant de som slutter i statsforvaltningen (7 659 personer).

Tabell 3.32. Avganger fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter utdanningsnivå og kjønn

Avganger	Antall			Prosent		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	27 927	10 864	17 063	100	100	100
Uoppgitt	2 031	960	1 071	7	9	6
Grunnskole	2 393	958	1 435	9	9	8
Videregående skole	7 262	3 058	4 204	26	28	25
Universitet og høyskole, 1-4 år	10 875	3 216	7 659	39	30	45
Universitet og høyskole, 4+ år	5 366	2 672	2 694	19	25	16

Differansen mellom tilganger og avganger i figuren nedenfor viser en økning i antall ansatte med kort høyere utdanning, særlig blant kvinner. Figuren viser en svak nedgang i antall menn med lang høyere utdanning. Det var også en vekst i antallet menn med grunnskole eller videregående skole, og blant menn og kvinner med uoppgitt utdanning. Sistnevnte reflekterer en rekruttering av sysselsatte på korttidsopphold i Norge og innvandrere som innvandret til Norge etter 1999 og ikke har tatt utdanning i Norge.

Figur 3.17. Tilganger minus avganger for statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter utdanningsnivå og kjønn¹

¹ Rettet 19. juni 2013.

Sektor

I dette avsnittet skal vi se på hvilke sektorer tilgangene til statsforvaltningen kommer fra, og hvilke sektorer avgangene beveger seg til. For tilgangene gjelder analysen i dette avsnittet bare de som var sysselsatt året før. En del av tilgangene som ble omtalt i avsnittene foran, vil gjelde for eksempel personer som var under utdanning året før, men de kommer ikke med i dette avsnittet, siden de ikke har noen sektorkode året før. Tilsvarende vil en del av avgangene i foregående avsnitt gjelde personer som pensjoneres eller på andre måter beveger seg ut av arbeidslivet. Her beskrives sektorfordeling for avganger kun blant de som er sysselsatt også året etter. Sysselsettingen er målt ved personenes hovedjobb, dvs. at vi ser bort i fra bijobber, slik som ellers i analysen av tilganger og avganger.

Tilganger etter sektor og kjønn

Av totalt 33 798 tilganger til statsforvaltningen i 2011 som vi så tidligere avsnitt, var 49 prosent tilganger til statsforvaltningen som kom fra arbeid i andre sektorer (16 512 personer), hvorav 61 prosent kom fra privat sektor og 30 prosent fra kommunal forvaltning. Tilgangene fra flere av sektorene har en skjev kjønnsfordeling. Blant tilgangene finner vi at 76 prosent av tilgangene fra kommunal forvaltning var kvinner.

Tabell 3.33. Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og kjønn

	Antall			Prosent		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
I alt	16 512	6 335	10 177	100	38	62
Førstegangstjeneste eller sivilteneste ..	290	257	33	100	89	11
Fylkeskommunal forvaltning	386	161	225	100	42	58
Kommunal forvaltning	5 005	1 180	3 825	100	24	76
Statlig eide foretak/forretningsdrift	590	323	267	100	55	45
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	219	115	104	100	53	47
Privat sektor	10 022	4 299	5 723	100	43	57

Differansen mellom tilganger og avganger i figuren nedenfor viser en økning i antall ansatte med kort høyere utdanning, særlig blant kvinner. Det var en nedgang i antallet kvinner med videregående skole som utdanningsnivå, og blant menn med en lang høyere utdanning. Det var også en vekst i antallet menn med grunnskole eller videregående skole, og blant menn og kvinner med uoppgitt utdanning.

Sistnevnte reflekterer en rekruttering sysselsatte på korttidsopphold i Norge og innvandrere som innvandret til Norge etter 1999 og ikke har tatt utdanning i Norge.

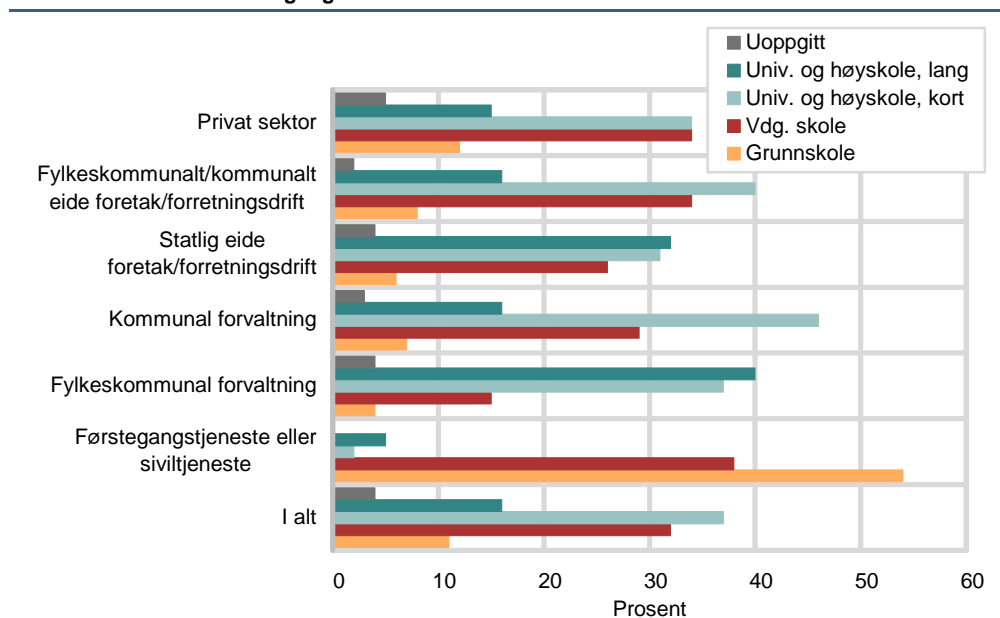
Tilganger etter sektor og utdanningsnivå

Tilgangene fra privat sektor, fylkeskommunale foretak og kommunale foretak, er i hovedsak personer med videregående skole eller en kort høyere utdanning. Majoriteten av tilgangene fra statlig eide foretak, kommunal forvaltning og fylkeskommunal forvaltning, har en høyere utdanning.

Tabell 3.34. Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og utdanningsnivå. Prosent

	I alt	Grunnskole	Videregående skole	Univ. og høyskole, 1-4 år	Univ. og høyskole, 4+ år	Uoppgitt
I alt	100	11	32	37	16	4
Førstegangstjeneste eller siviltjeneste	100	54	38	2	5	0
Fylkeskommunal forvaltning	100	4	15	37	40	4
Kommunal forvaltning	100	7	29	46	16	3
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	6	26	31	32	4
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	100	8	34	40	16	2
Privat sektor	100	12	34	34	15	5

Figur 3.18. Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og utdanningsnivå. Prosent av tilgangene totalt fra den enkelte sektor

Avganger etter sektor og kjønn

Av totalt 27 927 avganger fra 2010 til 2011 som vi så i tidligere avsnitt, skyldtes 14 292 avganger til jobb i andre sektorer, som tilsvarer 41 prosent av det totale antallet avganger. Blant avgangene til andre sektorer, er det privat sektor som skiller seg ut som den største mottakeren, med 58 prosent av avgangene fra statsforvaltningen, fulgt av kommunal forvaltning med 34 prosent. 67 prosent mannlige avganger og 51 prosent av kvinnelige avganger havnet i privat sektor. Kjønnfordelingen i tabellen nedenfor gjenspeiler de skjeve kjønnfordelingene i tilgangene. Det er en overvekt av kvinner blant de som går til statlig eide foretak. Vi understreker igjen at vi her bare ser på sektorfordelingen blant sysselsatte som slutter for å begynne i en annen jobb, dvs. at de har beveget seg fra hovedarbeidsforhold i statsforvaltningen til hovedarbeidsforhold i en annen sektor.

Tabell 3.35. Avganger fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og kjønn

	Antall			Prosent		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
I alt	14 292	5 906	8 386	100	41	59
Førstegangstjeneste eller sivilteneste	62	55	7	100	89	11
Fylkeskommunal forvaltning	445	168	277	100	38	62
Kommunal forvaltning	4 842	1 262	3 580	100	26	74
Statlig eide foretak/forretningsdrift	511	323	188	100	63	37
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	201	119	82	100	59	41
Privat sektor	8 231	3 979	4 252	100	48	52

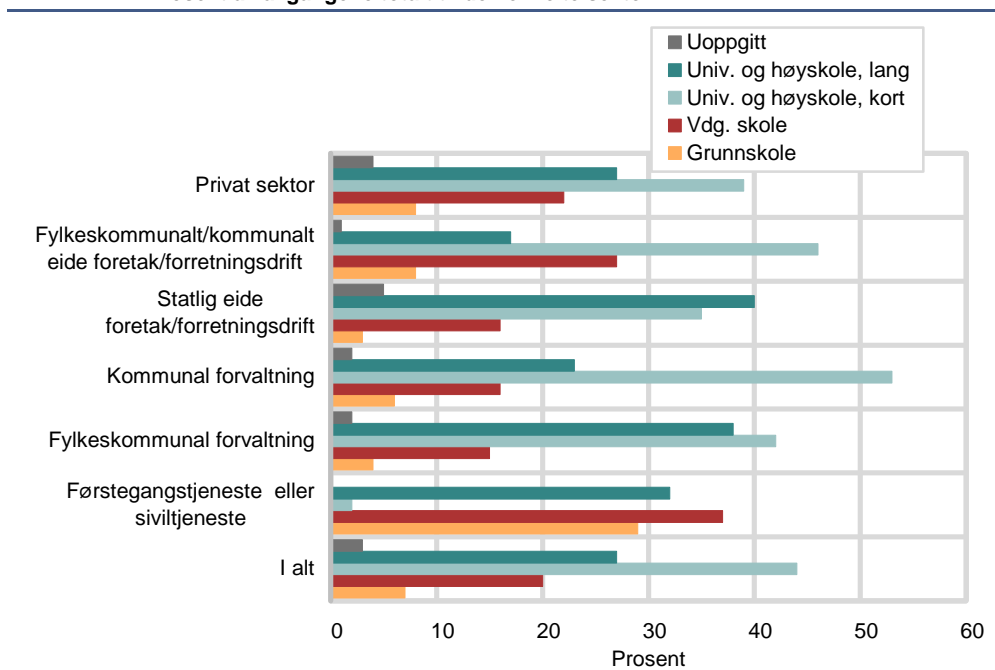
Avganger etter sektor og utdanningsnivå

To tredjedeler av de som slutter i statsforvaltningen og går over i andre sektorer, har en høyere utdanning. Av avgangene til fylkeskommunal forvaltning, hadde 80 prosent en høyere utdanning.

Tabell 3.36. Avganger fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og utdanningsnivå. Prosent

	I alt	Grunnskole	Videregående skole	Universitet og høyskole, 1-4 år	Universitet og høyskole, 4+ år	Uoppgitt
I alt	100	7	20	44	27	3
Førstegangstjeneste eller sivilteneste	100	29	37	2	32	0
Fylkeskommunal forvaltning	100	4	15	42	38	2
Kommunal forvaltning	100	6	16	53	23	2
Statlig eide foretak/forretningsdrift	100	3	16	35	40	5
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	100	8	27	46	17	1
Privat sektor	100	8	22	39	27	4

Figur 3.19. Avganger fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og utdanningsnivå. Prosent av avgangene totalt til den enkelte sektor

Tilganger og avganger på delområdenivå

Mens vi i avsnittene foran så på strømningstall for statsforvaltningen totalt, skal vi i dette avsnittet bryte dette ned på delområdenivå (tjenesteområder). Grupperingen av tjenesteområder tilsvarer det nest laveste publiseringnivået i StatRes-Statsforvaltningen (http://www.ssb.no/stafo_statres/).

I den grad det skjer omorganiseringer som betyr at bedrifter eller grupper av ansatte flyttes til/fra et tjenesteområde, vil dette i analysen her fremstå som tilganger og avganger for tjenesteområdet.

Tabellen nedenfor viser strømmer til og fra delområdene i statsforvaltningen fra 2010 til 2011 (4. kvartal). Tabellen har følgende tallkolonner:

- **Ansatte 2010:** dette er startåret og satt til 100 for alle delområdene.
- **Ansatte 2011:** hvor stor andel de ansatte i 2011 utgjør av antallet ansatte i 2010.
- **Relativ tilgang:** hvor stor andel tilgangene 2010-2011 utgjør av antallet ansatte i 2010.
- **Relativ avgang:** hvor stor andel avgangene 2010-2011 utgjør av antallet ansatte i 2010.
- **Relativ bruttoendring:** hvor stor andel summen av antallet tilganger og avganger 2010-2011 utgjør av antallet ansatte i 2010.
- **Relativ nettoendring:** prosentvis endring i antall ansatte fra 2010-2011, dvs. (Tilganger - Avganger) / Antallet ansatte i 2010.

Statlig barnevern, Universiteter og høyskoler, Offentlig orden og trygghet ellers og Andre kunnskapsinstitusjoner, er delområdene med størst andel nyansatte i perioden 2010-2011 i prosent av antall ansatte i 2010 (relativ tilgang).

Sosiale tjenester ellers, Statlig barnevern og Universiteter og høyskoler, er delområdene med størst avgang i perioden 2010-2011 i prosent av antall ansatte i 2010 (relativ avgang), når vi ser bort i fra Forsvar ellers hvor en feil i tallet på ansatte i 2011 medfører feilaktig store avgangstall 2010-2011.

De relative nettoendringene og bruttoendringene, vil vi illustrere i figurer i de neste avsnittene.

Tabell 3.37. Strømmer av ansatte for delområder i statsforvaltningen fra 2010 til 2011, i prosent av alle ansatte i 2010. 4. kvartal

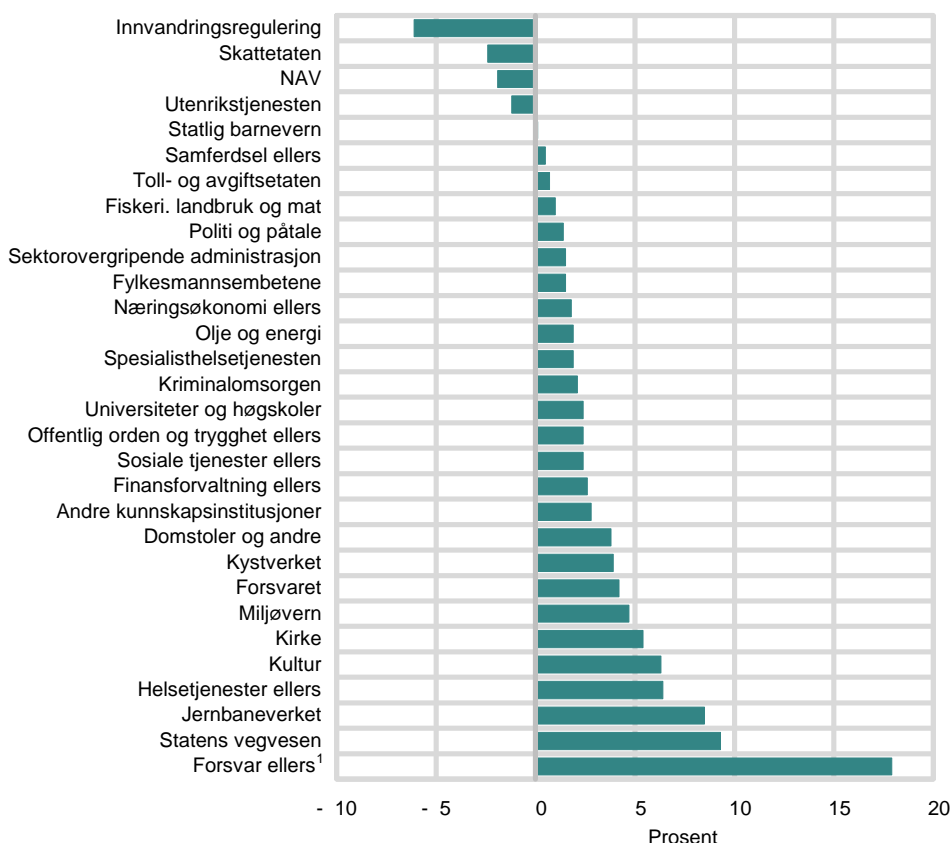
	Ansatte 2010	Ansatte 2011	Relativ tilgang	Relativ avgang	Relativ brutto- endring	Relativ netto- endring
11 Spesialisthelsetjenesten	100,0	101,9	14,1	12,2	26,3	1,9
12 Helsetjenester ellers	100,0	106,4	17,1	10,7	27,8	6,4
13 NAV	100,0	98,1	9,4	11,3	20,6	-1,9
14 Statlig barnevern	100,0	100,1	19,6	19,5	39,1	0,1
15 Innvandringsregulering	100,0	93,9	9,2	15,2	24,4	-6,1
16 Sosiale tjenester ellers	100,0	102,4	15,9	13,5	29,4	2,4
21 Forsvaret	100,0	104,2	11,5	7,3	18,8	4,2
22 Forsvar ellers ¹	100,0	117,9	28,7	10,8	39,4	17,9
23 Politli og påtale	100,0	101,4	8,6	7,1	15,7	1,4
24 Domstoler og andre konfliktløsningsorganer	100,0	103,8	19,3	15,6	34,9	3,8
25 Kriminalomsorgen	100,0	102,1	14,7	12,6	27,2	2,1
26 Offentlig orden og trygghet ellers	100,0	102,4	17,5	15,1	32,5	2,4
31 Universiteter og høyskoler	100,0	102,4	19,7	17,2	36,9	2,4
32 Andre kunnskapsinstitusjoner	100,0	102,8	14,6	11,9	26,5	2,8
33 Kultur	100,0	106,3	17,3	11,0	28,3	6,3
34 Kirke	100,0	105,4	15,9	10,5	26,4	5,4
35 Miljøvern	100,0	104,7	16,0	11,3	27,3	4,7
41 Statens vegvesen	100,0	109,3	15,4	6,0	21,4	9,3
42 Jernbanelverket	100,0	108,5	14,0	5,5	19,5	8,5
43 Kystverket	100,0	103,9	13,8	10,0	23,8	3,9
44 Samferdsel ellers	100,0	100,5	10,6	10,1	20,6	0,5
45 Olje og energi	100,0	101,9	9,9	8,0	17,9	1,9
46 Fiskeri, landbruk og mat	100,0	101,0	9,9	8,9	18,8	1,0
47 Næringsøkonomi ellers	100,0	101,8	12,6	10,8	23,4	1,8
51 Skattetaten	100,0	97,6	4,8	7,2	12,0	-2,4
52 Toll- og avgiftsetaten	100,0	100,7	6,6	5,8	12,4	0,7
53 Finansforvaltning ellers	100,0	102,6	12,3	9,7	22,0	2,6
54 Utenrikstjenesten	100,0	98,8	10,3	11,6	21,9	-1,2
55 Fylkesmannsembetene	100,0	101,5	16,3	14,9	31,2	1,5
56 Sektorovergripende administrasjon ..	100,0	101,5	12,6	11,1	23,7	1,5

¹ "Forsvar ellers" mangler ca. 400 ansatte i 2010, og et tilsvarende antall vil feilaktig inngå som tilganger inn i "Forsvar ellers" fra 2010 til 2011

Relativ nettoendring

Kolonnen for relativ nettoendring i tabell 3.34 ovenfor, tilsvarer tilganger minus avganger 2010-2011 delt på antall ansatte i 2010. Kolonnen viser altså prosentvis endring i antallet ansatte i perioden 2010-2011. I figuren nedenfor er delområdene sortert etter hvor stor nettoendringen var i perioden 2010-2011.

Figur 3.20. Relativ nettoendring i antall ansatte fra 2010 til 2011 for delområder i statsforvaltningen. 4. kvartal

¹ "Forsvar ellers" mangler ca. 400 ansatte i 2010, og et tilsvarende antall inngår feilaktig som tilgang til "Forsvar ellers" fra 2010 til 2011.

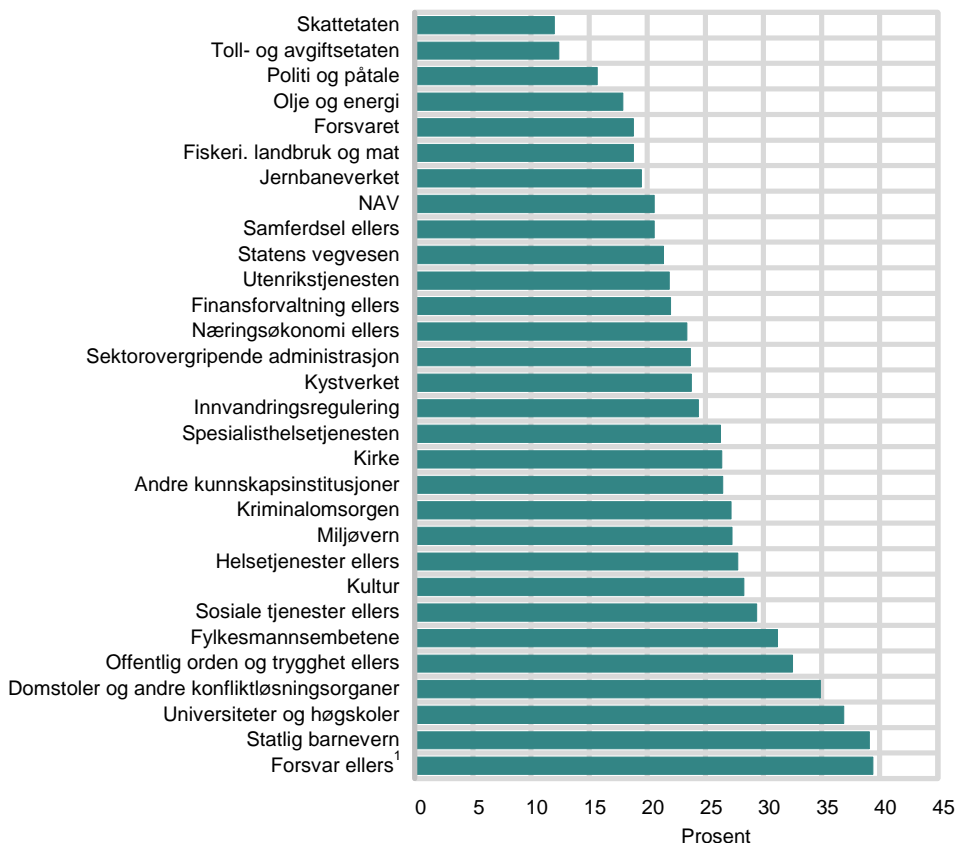
Relativ bruttoendring

Hvis antallet nyansatte samsvarer med antallet som har sluttet, kan et delområde ha en stor brutto endring i antallet ansatte og likevel ha en liten nettoendring. Antallet ansatte innenfor delområdet vil da holde seg konstant, men det vil være en stor utskiftning av arbeidskraften innenfor området.

Hvorvidt bruttoendringer er problematisk for en arbeidsgiver, avhenger av størrelsen på endringene, men også av hvem som slutter og hvem som begynner. Hvis ansatte med lav kompetanse erstattes av ansatte med høy kompetanse, kan endringene være positive for kunnskapsnivået. Store bruttoendringer vil uansett stille store krav til systemer for kunnskapsoverføring innad i organisasjonene for at kritiske situasjoner ikke skal oppstå når nøkkelpersonell slutter. En mulig følge av stor gjennomstrømming av ansatte i organisasjonen, er manglende kompetanseoverføring. Store bruttoendringer kan også tyde på at underliggende faktorer som dårlig arbeidsmiljø, lite ressurser eller dårlige karrieremuligheter fører til at folk raskt søker seg videre over i andre jobber.

Sett bort fra Forsvar ellers, er Statlig barnevern delområdet med størst bruttoendring. Ansatte som begynte eller sluttet i perioden 2010-2011 tilsvarer 39,1 prosent av de ansatte i 2010. Netto økning var på kun 0,1 prosent. I delområdet universiteter og høyskoler tilsvarte de ansatte som begynte eller sluttet i perioden 2010-2011 36,9 prosent av de ansatte i 2010.

Figur 3.21. Relativ bruttoendring i antall ansatte 2010 til 2011 for delområder i statsforvaltningen. 4. kvartal

¹ "Forsvar ellers" mangler ca. 400 ansatte i 2010, og et tilsvarende antall inngår feilaktig som avgang ut av "Forsvar ellers" fra 2010 til 2011.

4. Sammenheng med annen statistikk i SSB

I dette kapitlet redegjøres det nærmere for sammenhenger mellom tallene i denne rapporten og andre statistikker i og utenfor SSB om sysselsetting i statsforvaltningen.

4.1. Ulike populasjoner og begreper i registerbasert sysselsettingsstatistikk

Ulike typer populasjoner

Avgrensning av sysselsettingsstatistikk kan sees fra to hovedsynsvinkler. Definisjonen av sysselsetting er lik i de to perspektivene, men de har noe ulike anbefalinger om hva som skal være populasjonen. Det ene perspektivet er å beskrive befolkningens tilpasninger til arbeidsmarkedet. Da er det vanlig å avgrense populasjonen til personer 15-74 år som er *bosatt* i Norge (*den hjemmehørende folkemengde i yrkesaktiv alder*). Det gjelder bl.a. for Arbeidskraftundersøkelsen (<http://www.ssb.no/aku/>) og Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken (<http://www.ssb.no/regsys/>) i SSB, men det finnes også en egen registerbasert statistikk om Sysselsatte på korttidsopphold i Norge (<http://www.ssb.no/kortsys/>).

Det andre perspektivet er foretakenes bruk av arbeidskraft i produksjonen av varer og tjenester. Da er det vanlig å inkludere *alle sysselsatte som har sitt arbeidssted i statsforvaltningen*, dvs. også sysselsatte på korttidsopphold i Norge (ikke-bosatte)⁸, og sysselsatte som er 75 år eller eldre. Denne tilnærmingen ligger til

⁸ Personer som kommer fra land utenfor Norden og forventer å oppholde seg i minst seks måneder i Norge, skal registreres som bosatt i Det sentrale folkeregisteret. Personer som oppholder seg i Norge

grunn for bl.a. statistikkene i StatRes (<http://www.ssb.no/statres/>), KOSTRA (<http://www.ssb.no/kostra/>) og Nasjonalregnskapet (<http://www.ssb.no/regnskap/>) i SSB.

Med det førstnevnte perspektivet, avgrenses gjerne analysene til de sysselsattes **hovedarbeidsforhold**, siden det er tilstrekkelig for å beskrive befolkningens tilpasninger til arbeidsmarkedet (sysselsatt eller ikke). Da er gjerne datafilene individfiler med én rad per person. Ut i fra det andre perspektivet derimot, hvor man skal beskrive foretakenes bruk av arbeidskraft, er det vanlig å inkludere også *bijobber* personene har (**alle arbeidsforhold**). Da er datafilene gjerne jobbfiler med én rad per jobb.

Dette innebærer altså tre hoveddimensjoner ved avgrensning av populasjoner i sysselsettingsstatistikk:

1. Alder: personer 15-74 år, eller alle som er 15 år eller eldre? I denne rapporten inngår alle sysselsatte som er 15 år eller eldre.⁹
2. Bostingsstatus: kun bosatte i Norge eller også ikke-bosatte som har sitt arbeidssted i statsforvaltningen? I denne rapporten inngår både bosatte og ikke-bosatte sysselsatte.¹⁰
3. Typer arbeidsforhold: kun hovedarbeidsforhold eller også *bijobber*? I årsverkstallene i denne rapporten inngår alle arbeidsforhold, men i noen av analysene som sammenlikner sektorer, gis det i stedet tall over antal

Selv etter å ha avgrenset langs disse dimensjonene, og til sektoren statsforvaltningen, finnes det to ulike perspektiver på hva som skal inngå av arbeidskraftsinnsett. Sysselsettingstall i StatRes og denne rapporten beskriver arbeidskraftsinnsett fra et "**produsentperspektiv**", dvs. målt i sysselsatte eller årsverk blant virksomhetenes *egne ansatte*. Regnskapstall i StatRes viser derimot både lønnskostnader knyttet til egne ansatte og utgifter til kjøp av varer og tjenester, samt overføringer og investeringer

Det er i prinsippet mulig å utvide avgrensningen av sysselsettingsstatistikk for å få med noe av den arbeidskraftsinnsett som kommer fra kjøp av varer og tjenester i form av "*sluttprodukter*" (f.eks. pasientbehandling). Et slikt perspektiv på avgrensningen kalles et "**sørge-for-perspektiv**", men på de fleste områder vil dette være svært arbeidskrevende og vanskelig å få til på en god måte. I kildene for registerbasert sysselsettingsstatistikk finnes det i utgangspunktet ikke opplysninger om hvilke enheter utenfor sektoren som produserer "*sluttprodukter*" (og hvor mye) på vegne av statsforvaltningen.

"Sørge-for-perspektivet" på personelldata gjelder som nevnt kjøp av "*sluttprodukter*". En annen problemstilling er kjøp av "*støttefunksjoner*". Virksomheter i statsforvaltningen kan ha foretatt ulike valg i forhold til om de vil bruke egne ansatte til å utføre støttefunksjoner eller kjøpe slike tjenester av andre, eksempelvis renhold og kantine. Ut i fra produsentperspektivet vil støttefunksjoner som utføres av en statlig virksomhets egne ansatte, komme med i årsverkstallet for denne virksomheten, men ikke i årsverkstallet for en statlig virksomhet som kjøper inn støttefunksjonen. I begge tilfeller vil årsverkene for den statlige virksomheten slik sett være konsistent med lønnskostnadene til egenproduksjon.

Dersom en statlig virksomhet *kjøper tjenester fra andre virksomheter i statsforvaltningen* vil dette komme med i sysselsettingstallene i StatRes, også ut i fra produsentperspektivet, hvis man summerer opp årsverk i statsforvaltningen i alt.

under seks måneder, eller reiser jevnlig inn i landet for å arbeide, skal registreres ikke-bosatt (korttidsopphold).

⁹ Ikke-bosatte lønnstakere inngår kun i aldersgruppen 15 – 74 år, som følge av dårlig datakvalitet om eldre grupper enn dette.

¹⁰ Ikke-bosatte lønnstakere inngår kun i aldersgruppen 15 – 74 år, som følge av dårlig datakvalitet om eldre grupper enn dette.

Dette fordi de årsverkene som en statlig enhet kjøper av en annen statlig enhet, vil inngå i årsverkene (og lønnskostnadene) til den statlige enheten som leverer tjenesten.

Ulike begreper for sysselsetting

Det finnes ulike begreper om sysselsetting på det teoretiske plan (definisjoner) og operasjonelle plan (måling). Et viktig begrep er *sysselsatte personer*, som er sentralt for å avgjøre hvem som er sysselsatt. SSB følger en internasjonal definisjon fra ILO (International Labour Organization) hvor sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militær- eller sivil tjeneste regnes som sysselsatte. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte.

Med begrepet sysselsatte personer tar man gjerne utgangspunkt i de sysselsattes *hovedarbeidsforhold*, dels fordi hovedjobben er tilstrekkelig for å avgjøre om personen er sysselsatt eller ikke, og dels fordi det blir mest dekkende å bruke kjennetegn ved hovedarbeidsforholdet i fordelinger etter f.eks. sektor og næring. I noen statistikker inkluderer man også bijobber. Da følger man et litt annet begrep som kan kalles *alle arbeidsforhold*. Man kan i noen sammenhenger også være interessert i å telle *personer* i ulike grupper uavhengig av om det er hoved- eller bijobb (dvs. telle personer en gang i hver gruppe). Et eksempel er dersom man er interessert i telle antall personer (hoder) i statsforvaltningen så kan man være interessert å telle med ikke bare de som har et hovedarbeidsforhold i statsforvaltningen, men også de som bare har en bijobb i statsforvaltningen. Et annet eksempel er hvis en person arbeider både ved Oslo Universitetssykehus HF og Helse Innlandet HF, så kan man velge å telle personen bare en gang ved beregning av antall ansatte personer (hoder) i regionen Helse Sør-Øst RHF.

Ved bruk av slike begreper som sysselsatte i "hovedarbeidsforhold", "alle arbeidsforhold" eller "personer i hver publiseringsgruppe", er enheten jobber og man tar ikke hensyn til hvor lang arbeidstid personene har i arbeidsforholdet, og det er heller ikke vanlig å trekke fra lange fravær.

Ved bruk av årsverksbegreper derimot, tar man hensyn til arbeidstiden. Teoretisk kan man skille mellom to hovedtyper årsverksbegreper: 1) *avtalte årsverk*, og 2) faktisk utførte årsverk. Førstnevnte begrep er relevant hvis man ønsker å kartlegge behovet for arbeidskraft, siden det tar høyde for at ansatte vil kunne ha ulike typer fravær. *Faktisk utførte årsverk* derimot, gir den beste beskrivelsen av hvor mange årsverk som er blitt utført. I de fleste næringer er antallet utførte årsverk lavere enn antallet avtalte årsverk, fordi fravær er mer utbredt enn ekstratid utover det avtalte. Hvis man er ute etter kostnaden ved årsverksinnsatsen, vil regnskapsdata over lønnskostnader være den beste kilden.

Arbeidskraftundersøkelsen i SSB (AKU) har bedre data om faktisk utførte årsverk enn det registerdata kan gi, siden AKU spør om både avtalt og utført arbeidstid, og hvorfor disse størrelsene eventuelt avviker. AKU er i utgangspunktet ikke egnet for å gi tall for enkeltsektorer som statsforvaltningen.

I Nasjonalregnskapet i SSB (NR) publiseres begrepet *normalårsverk*. Det er definisjonsmessig svært likt begrepet avtalte årsverk, og tallene for statsforvaltningen er nokså like de man finner i registerbasert personellstatistikk om avtalte årsverk, men beregningen/målingen i NR er ulik og basert på andre kilder. I NR publiseres også tall for *utførte timeverk* basert på et større beregningsopplegg. NR publiseres kun på høyt aggregerte nivåer, men gir noen tall for statsforvaltningen totalt.

Årsverksbegrepet i StatRes og i denne rapporten, *avtalte årsverk eksklusive lange fravær*, er korrigerert for årsverk tapt på grunn av foreldrepermisjoner og legemeldt sykefravær. Dette er de to mest utbredte typene av lange fravær og representerer lønnsutgifter som i hovedsak blir refundert fra NAV. Det at andre typer fravær ikke trekkes fra her (ferie, avspasering av fleksitid, egenmeldt sykefravær og andre typer permisjoner), skaper ikke konsistensproblemer mot lønnskostnadene i StatRes, siden slike fravær enten er ulønnede eller representerer lønnsutgifter for arbeidsgiver.

Når det gjelder arbeidstid utover den avtalte, kunne man i en måling av utførte årsverk ønske å inkludere både betalt og ubetalt ekstratid. Ubetalt ekstratid finnes det ikke registertall for, herunder fleksitid som tas ut i avspasering. For betalt ekstratid, som er mer relevant for å få konsistens mellom årsverksdata og regnskapsdata om lønnskostnader, må det skilles mellom to typer betalt ekstratid. For det første ekstravakter som de ansatte tar på seg til vanlig lønnsats, timelønn eller lignende, som særlig er utbredt blant deltidsansatte og timelønnte, eksempelvis når en deltidsansatt jobber ekstra på en ukedag hvor han eller hun egentlig har fri. For det andre overtidstimer med overtidstillegg (jf. Hovedtariffavtalen) som er vanlig på ukedager hvor ansatte i utgangspunktet har en avtalt arbeidstid som tilsvarer en hel arbeidsdag og så får overtidstillegg utover det.

Vedlegg A gir en nærmere diskusjon av årsverksbegreper på det teoretiske plan og hvordan dette kan måles ved hjelp av data. Dette vedlegget er ment for de som er spesielt interesserte i årsverksstatistikk.

4.2. Arbeidskraftundersøkelsen

Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) i SSB er en utvalgsundersøkelse basert på telefonintervju med et representativt utvalg av befolkningen 15 – 74 år som er bosatt i Norge (ca. 24 000). Innsamlingen foregår løpende, dvs. at det gjennomføres intervjuer om situasjonen i referanseuken gjennom alle årets uker. Intervjuobjektene deltar i alt åtte ganger i løpet av åtte påfølgende kvartaler. Svarprosenten ligger normalt på ca. 85 prosent. AKU gir kvartalstall, årsgjennomsnitt og sesongjusterte månedstall.

Til forskjell fra analysene i denne rapporten, inkluderer altså AKU bare bosatte 15-74 år. I forhold til populasjonen av jobber, stiller AKU flest spørsmål om hovedarbeidsforhold, samt noe om alle jobber.

Nivåtallene på landsnivå når det gjelder sysselsatte personer samt fordelingen på lønnstakere og selvstendige, vil være likt i AKU og registerbasert sysselsettingsstatistikk for bosatte 15 – 74 år, som følge av at produksjonen av registerbasert sysselsettingsstatistikk tilpasser seg nivået i AKU. Brutt ned på kjennetegn som sektor, kjønn og alder, vil det forekomme nivåforskjeller på grunn av ulike data.

AKU er i utgangspunktet ikke egnet til å gi tall for enkeltsektorer som statsforvaltningen. Det skyldes at AKU er en utvalgsundersøkelse som ikke uten videre kan brytes ned (utvalgsusikkerhet). Derfor finnes det ikke tall for statsforvaltningen i de løpende publiseringene fra AKU i dag. I den årlige tilleggsundersøkelsen til AKU om funksjonshemmede, gis det i to av tabellene en fordeling av ansatte 15-66 år med/uten funksjonshemming og med/uten IA-avtale, etter noen sektorgrupper som bl.a. statsforvaltningen (se tabell C2a og C2b i http://www.ssb.no/emner/06/01/rapp_funksjonshemmede/).

4.3. Nasjonalregnskapet

Formålet med nasjonalregnskapet (NR) er å gi et avstemt og helhetlig bilde av samfunnsøkonomien. NR gir både en sammenfattet beskrivelse av økonomien under ett, og en detaljert beskrivelse av transaksjoner mellom de ulike delene av

den norske økonomien, og mellom Norge og utlandet. NR gir dessuten informasjon om kapital og sysselsetting (<http://www.ssb.no/regnskap/>).

Når det gjelder populasjon, følger NR i hovedsak samme sektorstandard som brukes i registerbasert sysselsettingsstatistikk, dvs. at statsforvaltningen er avgrenset til virksomheter med sektorkode 110 i Enhetsregisteret i Brønnøysund og Virksomhets- og foretaksregisteret i SSB. Noen avvik i forhold til NR har skyltes uenighet om sektorangivelsen. For eksempel har Jernbaneverket vært klassifisert som markedsrettet virksomhet i NR, mens denne etaten er sektorkodet som statsforvaltning i BoF og i registerbasert sysselsettingsstatistikk/StatRes. Det har også forekommet avvikende sektorplasseringer som ikke skyldes uenighet om sektorangivelsen, men ulike tidspunkt for implementering av endringer. Det forekommer også at NR (og regnskapsdata i StatRes) opererer med flere enheter i sin populasjon enn i registerbasert sysselsettingsstatistikk. Dette fordi noen statlige fond ikke ligger i BoF eller mangler orgnr i BoF. Slike enheter har gjerne nokså beskjedne inntekter og utgifter, og ingen ansatte.

Når det gjelder sysselsettingsbegreper, publiserer NR tre hovedtyper begreper:

- **Sysselsatte personer:**
Definisjonsmessig samsvarer dette med samme begrep i registerbasert sysselsettingsstatistikk. Begge statistikkene følger ILO-definisjonen (se kapittel 2.2). Tallene i NR over sysselsatte vil imidlertid avvike noe fra registerbasert sysselsettingsstatistikk som følge av ulike datakilder og måling, og NR-tallene kan ikke uten videre brytes ned på publiseringsnivåene i StatRes.
- **Normalårsverk:**
Definisjonsmessig samsvarer dette begrepet med avtalte årsverk (uten fratrukk for lange fravær) i registerbasert sysselsettingsstatistikk/StatRes. Begge statistikkene definerer det som summen av antall heltidsjobber (arbeidsforhold) og deltidsjobber omregnet til heltidsjobber. Årsverkstall i NR vil avvike noe fra registerbasert sysselsettingsstatistikk/StatRes som følge av ulike datakilder og måling, og NR kan ikke uten videre brytes ned på områder i StatRes.
- **Utførte timeverk:**
Publiseres ikke i registerbasert sysselsettingsstatistikk. NR definerer dette som antall timeverk utført av alle sysselsatte personer (lønnstakere og selvstendige) i løpet av et år i innenlandsk produksjonsaktivitet. Timeverkene gjelder arbeid utført innenfor effektiv normalarbeidstid, med tillegg for utført overtid og fradrag for fravær pga. sykdom, permisjon, ferie og eventuelle arbeidskonflikter. Antall utførte timeverk er også påvirket av kalendermessige forhold (bevegelige helligdager og skuddår). Antall arbeidsdager vil kunne variere med inntil 3 dager fra ett år til det neste (<http://www.ssb.no/metadata/definisjoner/variabler/main.html#U>). NR lager tallene basert på en rekke kilder og et større beregningsopplegg, og publiserer dette kun på høyt aggregerte nivå som ikke uten videre kan brytes ned på publiseringsnivåene i StatRes.

Vedlegg A gir en nærmere diskusjon av årsverksbegreper og måling av dette i NR og registerbasert sysselsettingsstatistikk. Dette vedlegget er ment for de som er spesielt interesserte i årsverksstatistikk.

5. Sammenheng med statistikk utenfor SSB

5.1. Statens sentrale tjenestemannsregister

To statistikker utenfor SSB baserer seg på Statens sentrale tjenestemannsregister (SST). For det første har Stortingsproposisjon 1 hvert år et vedlegg med oversikt over ansatte i det statlige tariffområdet per 1. mars, etter etat/virksomhet. For det andre har Norsk Samfunnsvitenskapelig datatjeneste utviklet en Forvaltningsdatabase (<http://www.nsd.uib.no/polsys/forvaltning/>) som gir oversikt over ansatte i departementer og ytre etater etter 1947. Begge disse statistikkene baserer seg på SST-registeret.

SST er et lønnsregister som omfatter *arbeidstakere i det statlige tariffområdet*, dvs. det meste av statsforvaltningen (sektor 110) pluss noen få virksomheter med en annen sektorkode enn statsforvaltning (f.eks. Statens lånekasse for utdanning og Husbanken). Helseforetakene inngår ikke i SST, men i et eget lønnsregister. Det er også noen andre virksomheter i statsforvaltningen som faller utenfor det statlige tariffområdet/SST (f.eks. Stortinget og Norges forskningsråd).

Det er Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk i SSB som samler inn og kvalitets-sikrer SST på oppdrag fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet (FAD). Innrapporteringen skjer i de fleste tilfeller ved filuttrekk fra virksomhetenes egne lønns- og personalsystemer fra lønnskjøringer nærmest mulig 1. mars og 1. oktober. Alle ansatte som får lønn på tellingstidspunktet skal rapporteres inn.

SST er en av flere kilder for registerbasert sysselsettingsstatistikk i SSB, men brukes primært for å hente opplysninger som f.eks. stillingskode for arbeidsforhold som mangler dette i NAVs Aa-register. Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken baserer seg i stor grad på filuttrekk fra de samme lønns- og personalsystemene som SST får data fra, men henter i stedet dette inn via Aa-registeret. I tillegg til de nevnte populasjonsforskjellene når det gjelder hvilke av statsforvaltningens virksomheter som inngår, har registerbasert sysselsettingsstatistikk en litt annen referanseperiode, nemlig tredje uke i november. Registerbasert sysselsettingsstatistikk får også med en del flere jobber og andre opplysninger som følge av sammenstilling av flere kilder enn SST. Når det gjelder årsverksbegrep, er det *avtalte årsverk* som publiseres i Stortingsproposisjon 1 og i NSDs Forvaltningsdatabase, mens denne rapporten gir tall for *avtalte årsverk eksklusive lange fravær*. Det er også noen små forskjeller i måten årsverk måles på.

5.2. Årsmeldinger og statistikker i den enkelte etat

Den enkelte etat/virksomhet i statsforvaltningen har gjerne egne statistikker over antall ansatte og årsverk i virksomhetene. De fleste etatene oppgir sine egne tall for dette i årsmeldingen, og noen etater har også egne statistiksider på nettet. Arbeidet med StatRes har vist at det ofte kan se ut som det er konsistensproblemer mellom etatenes egne tall og StatRes-tall (registerbasert sysselsettingsstatistikk). I de tilfeller hvor man har sett nærmere på bakgrunnen, har man funnet at forskjellene skyldes ulike referanseperioder, avvikende populasjonsavgrensninger eller avvikende årsverksbegreper og måling.

I tilretteleggingen av ny årgang av registerbasert sysselsettingsstatistikk til StatRes, er det en fast rutine for at man ved publiseringsenheter som har store endringstall, forsøker å finne sammenliknbare tall eller forklaringer i etatenes egne årsmeldinger eller på deres nettsider. Eksempelvis kan omorganisering av virksomheter gi store endringstall fra et år til det neste, og i slike tilfeller kan ulike referanseperioder bety mer. Typisk finner man også at etatenes egne årsverkstall gjelder begrepet *avtalte årsverk*, mens tallene i denne rapporten gjelder *avtalte årsverk eksklusive lange fravær*.

6. Oppsummering

I dette kapittelet gis det en fylldigere oppsummering av analysen enn det var plass til i sammendraget helt foran.

6.1. Nivå tall for statsforvaltningen

I 2011 var det om lag 234 000 *avtalte årsverk eksklusive lange fravær* i statsforvaltningen. Det er om lag 5 100 flere årsverk enn året før. Sett bort i fra personer i førstegangstjeneste og sivilarbeidere, har antallet årsverk i denne sektoren økt med om lag 19 800 fra 2006 til 2011. Målt i *sysselsatte personer*, utgjorde statsforvaltningen 10 prosent av sysselsatte i alt, og 30 prosent av offentlig sektor i 2011.

Tjenesteområder

Det klart største tjenesteområdet i statsforvaltningen er Spesialisthelsetjenesten, med 39 prosent av årsverkene i 2011. Deretter følger Universiteter og høyskoler med 14 prosent, Forsvaret med 8 prosent (10 prosent hvis man inkluderer førstegangstjeneste), Politi og påtale med 6 prosent, og NAV med 5 prosent. Fordelingen av årsverkene mellom tjenesteområdene har vært svært stabil 2006-2011.

Kjønn

Kvinner stod for 55 prosent av årsverkene i statsforvaltningen i 2011. Kvinneandelen var lavest i Forsvaret inkl. førstegangstjeneste og Kystverket med henholdsvis 14 og 15 prosent. Høyest kvinneandel var det i Spesialisthelsetjenesten med 74 prosent.

Alder

50 prosent av årsverkene i 2011 var personer i alderen 30-49 år, mens 28 prosent var 50-61 år, 14 prosent 15-29 år, og 8 prosent 62 år eller eldre. Høyest andel i gruppen som nærmer seg pensjonsalder (50-61 år) var det i Kirken med 41 prosent, Kystverket med 40 prosent, og Jernbaneverket med 39 prosent, mens andelen i denne aldersgruppen var lavest innen Innvandringsregulering og Forsvaret inkl. førstegangstjeneste hvor 16 prosent av årsverkene var i alderen 50-61 år.

Utdanningsnivå og kjønn

Ansatte med 1-4 års universitets- eller høyskoleutdanning stod for 38 prosent av årsverkene i 2011. Mange av de vanligste yrkene innenfor helse- og sosial inngår i denne gruppen, og kvinneandelen innenfor gruppen var 65 prosent. Ansatte med over fire års universitets- eller høyskoleutdanning stod for 25 prosent av årsverkene, og andelen med så lang utdanning var høyere blant mennene (30 prosent) enn kvinnene (22 prosent). For begge kjønn samlet, var andelen med over fire års universitets- eller høyskoleutdanning, høyest innen Kirken (78 prosent), Miljøvern (61 prosent) og Innvandringsregulering (60 prosent), mens andelen med så lang utdanning var lavest innen Kriminalomsorgen (4 prosent), Statlig barnevern (6 prosent) og Toll- og avgiftsetaten (7 prosent). Ansatte med kun grunnskoleutdanning stod for 7 prosent av årsverkene. Høyest var denne andelen i Jernbaneverket og Forsvaret inkl. førstegangstjeneste med 18 prosent. Lavest andel med grunnskoleutdanning hadde Kirken (1 prosent) og Miljøvern (2 prosent).

Arbeidsstedsfylke

25 prosent av årsverkene i statsforvaltningen hadde sitt arbeidssted i Oslo i 2011, fulgt av Hordaland med 10 prosent og Sør-Trøndelag med 8 prosent. Målt i sysselsatte i statsforvaltningen i prosent av sysselsatte i alt i det enkelte fylke, hadde derimot Troms høyest andel statsansatte med 18 prosent, fulgt av Oslo med 15 prosent.

Innvandringsbakgrunn

Innvandrere stod for 8,7 prosent av årsverkene i 2011, mot 8,4 prosent året før. Med innvandrere menes personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og som på et tidspunkt har innvandret til Norge. Sysselsatte på korttidsopphold (ikke-bosatte personer) inngår i befolkningen utenom innvandrere.

Om lag halvparten av innvandrerårsverkene i statsforvaltningen har i 2011 landbakgrunn fra *Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS* (48 prosent), mens den andre halvparten kommer fra *EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand*.

Målt i sysselsatte personer (hovedarbeidsforhold) hadde privat sektor en innvandrerandel på 13 prosent, mot 8,6 prosent i statsforvaltningen.

En annen type innvandrerandeler enn andelen av årsverkene eller de sysselsatte som er innvandrere, er hvor stor andel av arbeidsstokken i bedriftene som er innvandrere. Den gjennomsnittlige innvandrerandelen i bedrifter i statlig forvaltning med minst 10 ansatte var 4,0 prosent i 2010, mot 8,8 prosent i privat sektor (inkl. offentlig eide foretak/forretningsdrift) og 6,5 prosent i kommunal og fylkeskommunal forvaltning totalt. Siden den gjennomsnittlige innvandrerandelen i bedrifter i statsforvaltningen i 2010 (4 prosent) var lavere enn andelen innvandrere blant sysselsatte i statsforvaltningen som vi så i avsnittet foran (8,3 prosent i 2010), indikerer det at innvandrerandelene er høyest i de største bedriftene i statsforvaltningen, som det er færrest av.

Statsforvaltningen har altså både en lavere innvandrerandel i bedriftene og en lavere innvandrerandel blant de sysselsatte, enn privat sektor. Ifølge Olsen (2009) skyldes dette i hovedsak ulike krav til utdanning. Den lavere andelen innvandrere i staten har sammenheng med at innvandrergruppen som helhet har et utdanningsnivå og en faglig spesialisering som er mindre tilpasset kravene til yrker i staten enn det den øvrige befolkningen har. Arbeidsinnvandringen de siste årene fra nye EU-land til næringer i privat sektor som bygge- og anleggsvirksomhet og industri, har forsterket denne skjevheten.

Sykefraværprosent

Sykefraværprosenten for departementsområdene i alt er på 4,4 prosent i 4. kvartal 2011, og den er betydelig høyere blant kvinner (6,1 prosent) enn blant menn (2,9 prosent). Til sammenlikning var sykefraværprosenten for alle arbeidstakere 5,4 prosent for begge kjønn, 4,1 prosent for menn og 7,1 for kvinner. Sykefraværprosenten i departementsområdene totalt er altså om lag ett prosentpoeng lavere enn sykefraværprosenten for arbeidstakere totalt i 4. kvartal 2011, og det gjelder begge kjønn.

Høyest sykefraværprosent av departementsområdene hadde kvinner i departementsområdet for Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (8,2 prosent), og det er også departementsområdet med høyest sykefraværprosent for menn (6,4 prosent) og begge kjønn (7,6 prosent). Lavest sykefravær for begge kjønn samlet, var det i Regjeringsadvokatsemetet (2,5 prosent).

6.2. Strømningstall for statsforvaltningen

En av nyutviklingene i denne rapporten er analysen av strømningstall for sektoren totalt og for de underliggende tjenesteområdene. Av de sysselsatte personene i statsforvaltningen i 2010 sett bort i fra førstegangstjeneste og sivilarbeidere, hadde 88 prosent sitt hovedarbeidsforhold i sektoren også året etter. Det var 33 800 tilganger og 27 900 avganger, som gir en økning i nivåtallet på 5 900 personer.

Kjønn og alder

Personer under 35 år stod for 56 prosent av tilgangene og 43 prosent av avgangene. Både blant kvinner og menn var det en netto tilvekst i antallet ansatte under 55 år, og en reduksjon i ansatte 55 år og eldre.

Utdanningsnivå og kjønn

Personer med en kort høyere utdanning (1-4 år) utgjør den største utdanningsgruppen blant tilgangene med 38 prosent, mens 55 prosent av tilgangene har en kort eller lang høyere utdanning. Av avgangene har 39 prosent en kort høyere utdanning, mens 58 prosent har en lang eller kort høyere utdanning. Fordelt etter kjønn, utgjør kvinner med kort høyere utdanning den største gruppa både blant tilgangene og avgangene, noe som må sees i lys av at dette er den største gruppen også når vi ser på nivåtallene. Differansen mellom antallet tilganger og avganger viser en netto økning i alle utdanningsgrupper bortsett fra blant kvinner med lang universitets- eller høyskoleutdanning. Det var også netto vekst av kvinner og menn med uoppgitt utdanning. Sistnevnte reflekterer en rekruttering av sysselsatte på korttidsopphold og innvandrere som ikke har tatt utdanning i Norge.

Sektor

Når vi ser på tilgangene fra arbeid i en annen sektor, kom 61 prosent fra privat sektor og 30 prosent fra kommunal forvaltning. Tilgangene fra privat sektor er i hovedsak personer med videregående skole (34 prosent) eller kort høyere utdanning (34 prosent) som utdanningsnivå. Blant tilgangene fra kommunal forvaltning, har 46 prosent kort høyere utdanning, mens 29 prosent bare har videregående.

Når vi ser på avgangene som fortsatte å arbeide i en annen sektor, beveget 58 prosent seg til privat sektor og 34 prosent til kommunal forvaltning. 67 prosent av avgangene blant menn havnet i privat sektor, mot 51 prosent av avgangene blant kvinnene. To tredjedeler av de som slutter i statsforvaltningen og går over til jobb i andre sektorer, har en høyere utdanning.

Tjenesteområder

Målt ved *relativ nettoendring* (prosentvis endring i antallet ansatte), er Statens vegvesen og Jernbaneverket tjenesteområdene med størst netto vekst fra 2010 til 2011, på henholdsvis 9 prosent hver. Innvandringsregulering og Skatteetaten er tjenesteområdene med størst nedgang, med henholdsvis 6 prosent og 2 prosent.

Målt ved *relativ bruttoendring* (summen av antallet tilganger og avganger fra 2010 til 2011, i prosent av antallet ansatte i 2010), er Statlig barnevern området med relativt sett størst bevegelse, med 39 prosent. deretter kom Universitets- og høyskolene med 37 prosent. Minst endring i arbeidsstokken hadde Skatte- og Tolletaten, begge med rundt 12 prosent

Referanser

Aukrust, Inge, Per Svein Aurdal, Magne Bråthen og Tonje Köber (2010): Aukrust, Inge, Per Svein Aurdal, Magne Bråthen og Tonje Köber (2010): Registerbasert sysselsettingsstatistikk. Dokumentasjon. Notat 8/2010. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/06/90/notat_201008/notat_201008.pdf

Horgen, Erik Herstad (2012): *Innvandrerandeler blant ansatte i bedrifter*. Rapport 2012/5. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/06/01/rapp_201205/rapp_201205.pdf

OECD (2011): *Government at a glance 2011*. Organisation for Economic Co-operation and Development. http://www.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance-2011_gov_glance-2011-en

Olsen, Bjørn (2009): *Innvandrere ansatt i staten – Hvorfor høyere andel enn i privat sektor?* Rapport 2009/8. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/06/01/rapp_200908/rapp_200908.pdf

StatRes – Statistikk om statlig ressursbruk og resultater. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/statres/>

Vedlegg A. Mer om årsverksbegreper og måling

Dette vedlegget gir en mer inngående drøftning av ulike årsverksbegreper på det teoretiske plan og hvordan dette kan måles på det operasjonelle plan med data. Dette vedlegget er ment for de som er spesielt interesserte i årsverksstatistikk, og diskusjonen tar utgangspunkt i følgende problemstillinger:

- Valg av målstørrelser
- Om årsverk som mål på innsats av arbeidskraft
- Ulike arbeidstidsbegreper
- Nærmere om definisjonen av årsverk
- Nærmere om måling av årsverk
- Praksis i ulike statistikker

Valg av målstørrelser

Når man skal angi volumet av arbeidskraft i produksjonen av varer og tjenester over tid og mellom områder, er generelt sett "utførte timer" det mest direkte og beste målet. Om man er ute etter kostnader ved bruk av arbeidskraften, vil regnskapstall over lønnskostnader være den best egnede datakilden. Når man i StatRes har valgt å bruke et årsverksbegrep basert på avtalt arbeidstid i stedet for utførte timer, skyldes det i hovedsak at de fleste primærstatistikker og registre ikke gir data om utførte timer. I Nasjonalregnskapet (NR) gjøres beregninger av *utførte timer* på aggregerte nivåer, men dette lar seg ikke enkelt bryte ned på det detaljerte nivået som etterspørres i StatRes. Også KOSTRA har valgt å bruke registertall for årsverk basert på avtalt arbeidstid som mål på arbeidskraftsinnsatsen. Det er også dette som tradisjonelt er brukt i skjemafangst i KOSTRA og i skjemafangst for statlige virksomheter.

Svakhetene ved å ta utgangspunkt i avtalt arbeidstid er særlig knyttet til analyser av utviklingen over år som dekker perioder hvor det skjer allmenne forkortelser i arbeidstiden. Slike forkortelser, f.eks. lenger ferie eller kortere arbeidstid pr uke, vil isolert sett ikke påvirke avtalte årsverk (eller normalårsverk fra NR) selv om antallet timer som ligger bak hvert årsverk går ned. I stedet vil man tvert imot kunne få en vekst i årsverkstallene fordi det i en del typer virksomheter, som f.eks. sykehus, ofte må ansettes flere personer for å kunne dekke opp vaktordninger og lignende.

Om årsverk som mål på innsats av arbeidskraft

Innsats av arbeidskraft i produksjonen kan beskrives i form av antall sysselsatte personer, antall jobber eller antall timeverk. På grunn av at noen arbeider deltid, er timeverk et bedre mål på volumet av arbeidsinnsats enn personer og jobber. Siden svært få brukere har et forhold til tallstørrelsen timeverk, anvendes ofte en omregning av dette til årsverk. *Et årsverk defineres da som det antall timer som svarer til en heltidsjobb som varer hele kalenderåret.* Heltidsjobb refererer til den avtalte arbeidstiden i et arbeidsforhold. Jamført med å bruke et tall for timeverk, er imidlertid dette ikke uproblematisk som mål på innsats av arbeidskraft dersom man vil se på utviklingen i denne over tid og mellom grupper. Det skyldes at det timetall som ligger i en "heltidsjobb" varierer over tid og mellom grupper.

Nedenfor drøfter vi ulike valg man kan gjøre ved definisjon av årsverk og måling, men først noen ord om ulike typer arbeidstidsbegreper som er aktuelle å uttrykke i form av et slikt normtall for årsverk.

Ulike arbeidstidsbegrep

I arbeidsmarkedsstatistikk skiller man gjerne mellom om arbeidstiden gjelder utførte/faktisk arbeidede timer, betalte timer, avtalte timer eller vanlig arbeidstid. I tillegg anvendes begrepet normalarbeidstid:

- *Avtalte timer* er det timetall som en lønnstaker forventes å arbeide i følge sin arbeidskontrakt.

- *Vanlig arbeidstid* er gjennomsnittlig faktisk arbeidstid uten fratrukk for fravær. Dette anvendes bl.a. for sysselsatte som ikke har noen avtalt arbeidstid, f.eks. selvstendige.
- *Utførte timer* er de timer som faktisk blir arbeidet dvs. at man trekker fra fraværstimer og legger til overtidstimer.
- *Betalte timer* er de timer man får lønn for. Dette kan både være timer som utføres og timer man er fraværende (f.eks. på grunn av ferie). Videre kan utførte timer også være *ubetalte*, f.eks. i form av ubetalt overtid eller fleksitid til avspasering.

Mens arbeidstidsbegrepene nevnt ovenfor er knyttet til og kan observeres på mikronivå (jobbnivå), er ”normalarbeidstid” mer et makrobegrep. Normalarbeidstid defineres i lover/forskrifter eller kollektive avtaler, og uttrykker det antallet timer som defineres som heltid. Dette defineres oftest i forhold til daglig eller ukentlig arbeidstid og kan betegnes om et dagsverk/ukeverk. Om man i tillegg ser på en jobb som ”varer hele året”, får man dermed begrepet ”årsverk”.

Dette normtallet, ”årsverk”, kan anvendes i forhold til alle arbeidstidsmålene ovenfor. F.eks. vil en person med en avtalt arbeidstid pr uke som er likt timetallet for normalarbeidstid pr. uke og som har jobb hele året, ha et timetall for avtalt arbeidstid som er likt ett årsverk. Fordi mange som arbeider hele året har en ukentlig arbeidstid som er lavere enn normalarbeidstid (deltidssysselsatte), vil antall avtalte timer for disse utgjøre mindre enn ett årsverk. Siden de fleste i tillegg vil ha mer fravær enn overtid i løpet av et år, vil personenes utførte årsverk være ytterligere en del lavere. Det er derfor viktig å angi presist hvilket arbeidstidsbegrep som anvendes når man måler dette i forhold til normtallet ”årsverk”.

I registerstatistikken, som er kilden for sysselsettingsdata i StatRes, har man bare data for avtalte timer og dermed avtalte årsverk. Det vil si, man har i tillegg også gjort fratrukk for to typer av lange fravær på mikronivå. Det gjelder foreldrepermisjoner og legemeldt sykefravær. Ved å trekke fra slike fravær kommer man nærmere begrepet utførte årsverk, og årsverkstallene blir også mer konsistente med lønnskostnadene i StatRes siden lønnsutgiftene knyttet til slike fravær i hovedsak refunderes av NAV.

Nærmere om definisjonen av årsverk

Det er to elementer man må ta standpunkt til når man skal implementere definisjonen av årsverk til et tall for timer i året. Det ene elementet er definisjonen av hva som skal være en ”heltidsjobb”. Det andre er hva som skal ligge i det ”å være sysselsatt hele året”.

Heltidsjobb

For et gitt år kan et slikt normtall defineres mer eller mindre sofistikert i den forstand at man kan basere seg på bare ett normtall for hva som er heltid, eller man kan ta hensyn til at antallet timer som svarer til heltid (normalarbeidstiden) kan variere mellom grupper. Anvender man bare ett tall/en definisjon, vil dette i dag typisk være 37,5 timer pr uke. Om man skal ta hensyn til at timetallet for heltid varierer mellom grupper, vil f.eks. skift- og turnusarbeidere ha et lavere timetall for heltid. Å gå helt ut langs den linjen er vanskelig fordi det krever mye informasjon om hva som er ”normal heltid” for ulike grupper, og for en del grupper er det ikke noe som kan sies å være heltid (f.eks. avisbud).

Skal man se på bruk av arbeidskraft over tid, kan man la en heltidsjobb være definert ut fra hva som er heltidsjobb hvert av årene, eller å la ett av årene bestemme det antall timer som svarer til heltidsjobb. Det er det første alternativet som brukes i dagens registerstatistikker om avtalte årsverk, og også i NR (normalårsverk). Det betyr at når den ukentlige arbeidstiden for en heltidsjobb reduseres, slår ikke dette ut i tallet på avtalte årsverk isolert sett (dvs. om man ser bort fra at den reduserte arbeidstiden i en heltidsjobb kan bli kompensert ved at

flere arbeider overtid og/eller ved at flere ansettes). Om man i stedet ser på *antall timer*, utført eller avtalt, som mål på arbeidskraftinnsatsen, får man utslaget direkte.

Arbeid hele året

Ved siden av å se på heltid i forhold til ukentlig arbeidstid, må man også ta standpunkt til hvordan man skal forholde seg til hva det vil si "å jobbe hele året" for en helårsarbeidende person. Skal man f.eks. ta hensyn til feriefravær, dvs. trekke fra det normale antall uker man har ferie. Hvis man trekker fra slike uker vil det også her kunne være snakk om å bruke ett standardtall – f.eks. 5 uker – eller å ta hensyn til at det antall uker/dager ferie man har krav på vil variere med alder og andre særavtaler. Når man skal sammenligne over tid oppstår tilsvarende problemstilling som omtalt over for ukentlig arbeidstid. Det vil si om man skal la antall feriedager i ett år være normalen eller om man skal la antallet feriedager kunne variere mellom år uten at det påvirker størrelsen "arbeidet hele året". Tilsvarende problemstilling oppstår også i forhold til om man skal la antall arbeidsdager i et år påvirkes av at dette varierer med ulike kalendereffekter knyttet til bevegelige helligdager o.l.. Det vanligste er at man ikke tar hensyn til at "arbeidet hele året" faktisk impliserer at antall arbeidsdager varierer over tid. Dette gjelder f.eks. i NRs tall over normalårsverk og i registerstatistikk over avtalte årsverk. I NR blir variasjoner i antall arbeidsdager fra år til år tatt hensyn til ved beregning av antall utførte timer.

Nærmere om måling av årsverk

Svært få kilder gir et direkte mål på årlig arbeidstid for hver person som er sysselsatt i løpet av et år. Alle tall som lages baseres derfor på ulike former for beregninger. Det vanligste er man har en direkte måling av ukentlig arbeidstid (avtalt eller utført) eller stillingsprosent for alle sysselsatte som inngår i statistikken på et eller flere tidspunkt i løpet av året. Når man har bestemt hva heltid skal sies å være i en uke, kan summen av de observerte timene for alle sysselsatte i en referanseuke divideres med dette normtallet (eventuelt ulike normtall dersom man har valgt å ha ulike timetall for heltid for ulike grupper). Har man observasjoner for flere tidspunkt i løpet av året, kan man så regne gjennomsnittet av disse. Hvis man hadde hatt en måling av alle uker i løpet av året, ville dette gjennomsnittet gitt tilnærmet samme tall som om man hadde målt arbeidstiden for hver sysselsatt i løpet av året.

Praksis i ulike statistikker

I *Arbeidskraftundersøkelsen (AKU)* brukes ikke betegnelsen årsverk, men i stedet ukeverk, som har samme funksjon som årsverk, dvs. et normtall for heltid som man måler arbeidstidsvariable i forhold til. AKU dekker flere arbeidstidsvariable, men ukeverk publiseres i dag bare for utførte timer. Vi anvender da betegnelsen "utførte ukeverk". Et ukeverk er i AKU satt til 37,5 timer for alle. Siden vi i AKU også spør om hva de sysselsattes avtalte arbeidstid er og om dette svarer til heltid, kunne vi valgt en løsning hvor antall timer i et ukeverk (heltidsjobb) kunne variere. Fordi AKU-utvalget er spredt utover alle ukene i et kvartal, er tallet et presist mål på gjennomsnittet for kvartalet. Tar man gjennomsnittet for alle kvartal i et år får man dermed også et presist mål for utførte årsverk, når heltid defineres som jobber med 37,5 timer pr uke. Varigheten i arbeidsforholdene blir tatt hensyn til ved den variasjon AKU gir i tallet på sysselsatte fra uke til uke.

Fra *registerbasert sysselsettingsstatistikk* publiseres årsverkstall i StatRes, KOSTRA og i statistikken for helse- og sosialpersonell. I registerkildene for disse statistikkene er det data for avtalt arbeidstid pr uke på jobbnivå for de fleste jobbene. I publiseringen anvendes derfor begrepet "avtalte årsverk". Det finnes i tillegg data på jobbnivå for to typer lange fravær; legemeldt sykefravær og foreldrepermisjon. Derfor lages tall hvor timene disse fraværene representerer, er trukket fra de avtalte årsverkene. Da brukes begrepet "avtalte årsverk eksklusive lange fravær". Denne størrelsen nærmer seg begrepet "utførte årsverk". Vi har likevel valgt ikke å anvende denne betegnelsen siden tallet fortsatt ligger nærmere

betegnelsen avtalte årsverk, og fordi den uttrykker klarere hva som er innholdet. Bl.a. mangler vi data om overtid, egenmeldt sykefravær, ubetalt ekstratid, andre typer permisjoner, ferie o.a.

Begrepet ”avtalte årsverk eksklusive lange fravær” er i metadata i SSB (VarDok osv.) definert som summen av antall heltidsjobber (arbeidsforhold) og deltidsjobber omregnet til heltidsjobber eksklusive årsverk tapt på grunn av legemeldt sykefravær og foreldrepermisjon.

Siden tallene for avtalte årsverk publiseres også for områder hvor mange av heltidsjobbene har et timetall som er lavere enn 37,5 timer pr. uke, har vi forsøkt å ta hensyn til dette ved beregning av avtalte årsverk. Det gjøres ved å anta at for alle ansatte med helseutdanninger som arbeider i helsenæringer, svarer en avtalt arbeidstid på 33-40 timer til heltid dvs. til ett årsverk.

De avtalte årsverkene beregnes ut fra avtalt ukentlig arbeidstid i tredje uke i november. I dagens opplegg antas så denne uken å være representativ for hele året. Det vil si at man måler årsverk ut fra hvor stor andel av et ukeverk de sysselsattes avtalte arbeidstid i referanseuken tilsvarende. Dette vil selvsagt ikke være helt korrekt, men svarer til det man har gjort i skjemaundersøkelser for offentlig sektor. For de fleste deler av statsforvaltningen vil det være lite sesongmessige svingninger gjennom året bortsett fra ferieperioder. Men for deler av statlig sektor som har en vekst eller nedgang gjennom året, f.eks. som følge av omorganisering, vil tallene for avtalte årsverk bli over- eller undervurdert.

Den viktigste kilden for registerstatistikkene, NAVs Aa-register, er blant de svært få kjente datakilder som gir mulighet for et direkte mål på avtalte timer i året for alle sysselsatte personer (arbeidstakere) i løpet av et år. Det skal utredes om og i tilfelle hvordan dette kan utnyttes. Poenget med å få fram et årstall for arbeidskraftsinnsatsen er for å gjøre tallene jamførbare med regnskapsdataene som presenteres som aggregerte data over året. I flere av indikatorene i StatRes brukes imidlertid også en del tjenestedata som refererer seg til et bestemt tidspunkt. I slike tilfeller vil også årsverksdata som i realiteten gjelder for et spesielt tidspunkt være relevante (helst da for samme tidspunkt).

Gjennom prosjektet E-dag (Elektronisk Dialog med ArbeidsGiver) som er et samarbeidsprosjekt mellom Skattedirektoratet, SSB, NAVs Aa-register og Brønnøysundregistrene, vil SSB fra 2015/2016 få bedre datakvalitet om sysselsetting og arbeidstid som følge av at flere kilder da skal bli samordnet i en og samme rapportering fra arbeidsgiver og for samme referanseperiode (mer konsistente data), og det vil også bli en hyppigere rapportering av de aktuelle opplysningene (hver lønnskjøring). Dette gjelder bl.a. NAVs Aa-register og Skattedirektoratets Lønns- og trekkoppgaveregister (LTO-registeret) som er to av de viktigste kildene for registerbasert sysselsettingsstatistikk. LTO er i dag bare en årsfil. E-dag vil dermed gjøre det mer aktuelt å publisere også kvartalstall fra registerbasert sysselsettingsstatistikk (for lønntakere).

I *Nasjonalregnskapet (NR)* er normalårsverk definert som summen av antall heltidsjobber (arbeidsforhold) og deltidsjobber omregnet til heltidsjobber. Begrepsmessig er dette likt begrepet avtalte årsverk i registerbasert sysselsettingsstatistikk, men målingen er ulik. Informasjon om deltidsandelene tas fra data om avtalt arbeidstid i AKU. I AKU spørres personer med avtalt ukentlig arbeidstid mellom 32 og 37 timer, om det er heltid. NRs normalårsverk fanger dermed opp det at antall timer pr uke som utgjør en heltidsjobb, kan variere mellom grupper. Videre måles antall jobber og deltidsandeler som gjennomsnitt over året.

Vedlegg B. Vedleggstabeller

B1. Hovedtjenesteområder i statsforvaltningen

Tabell B1. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter hovedområde. 2006 – 2011. Absolutte tall og prosent

Hovedtjenesteområde	Utenom førstegangstjeneste og sivilarbeidere						Inkl. førstegangstjeneste og sivilarbeidere ¹		
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	Absolutte tall								
Statsforvaltningen i alt	206 647	209 570	211 590	218 157	220 870	226 426	223 368	225 393	231 118
1. Helse og sosiale tjenester	102 760	103 293	103 984	107 366	107 917	110 305			
2. Forsvar, offentlig orden og trygghet ²	38 250	39 225	39 558	41 180	41 387	42 674	46 391	45 910	47 366
3. Kunnskap, kultur, kirke og miljøvern	33 495	34 468	35 178	35 428	36 293	37 179			
4. Samferdsel og næringsøkonomi	16 315	16 561	16 983	17 605	18 435	19 371			
5. Finansforvaltning, utenriksjeneste og administrasjon ³	15 827	16 023	15 887	16 578	16 838	16 898			
	Prosent								
Statsforvaltningen i alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1. Helse og sosiale tjenester	49,7	49,3	49,1	49,2	48,9	48,7			
2. Forsvar, offentlig orden og trygghet	18,5	18,7	18,7	18,9	18,7	18,8	20,8	20,4	20,5
3. Kunnskap, kultur, kirke og miljøvern	16,2	16,4	16,6	16,2	16,4	16,4			
4. Samferdsel og næringsøkonomi	7,9	7,9	8,0	8,1	8,3	8,6			
5. Finansforvaltning, utenriksjeneste og administrasjon	7,7	7,6	7,5	7,6	7,6	7,5			

¹ Årsverkstallet på førstegangstjeneste (Forsvaret) er 2 - 3 000 for lavt i årene 2009-2011 (se tabell 3.1).

² Forsvarsbygg mangler ca. 400 årsverk i 2010.

³ Lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner er det mangelfulle data om i hele tidsserien. I følge Utenriksdepartementets nettside, er det ca. 900 lokalt ansatte.

B2. Forskjeller mellom tjenesteområdene i statsforvaltningen

Vi vil innledningsvis minne om to mangler ved data i den årgangen som skal analyseres her (2011):

- For Utenriksdepartementet mangler data om lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner i hele tidsserien, og dette berører også de tilhørende gruppene "Utenriksjenesten", "Finansforvaltning, utenriksjeneste og administrasjon" og sektoren totalt. I følge Utenriksdepartementets nettside, er det ca. 900 lokalt ansatte.
- Årsverkstallet på førstegangstjeneste (Forsvaret) er 2-3 000 for lavt 2009-2011 (se tabell 3.1).

Tabell B2. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og alder. 2011

Tjenesteområde	Alder i alt			15-29 år			30-49 år			50-61 år			62 år eller eldre		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
Statsforvaltningen i alt	231 118	103 306	127 812	33 371	17 713	15 658	114 404	48 983	65 421	65 538	27 722	37 816	17 805	8 887	8 918
Spesialisthelse-															
tjenesten	88 144	23 299	64 845	11 479	2 651	8 828	44 858	12 767	32 091	26 239	6 206	20 033	5 569	1 677	3 892
Helsetjenester ellers	3 041	977	2 064	182	51	131	1 715	528	1 187	875	282	593	269	116	153
NAV	11 931	3 836	8 095	724	183	542	6 121	1 899	4 222	3 968	1 297	2 670	1 118	458	661
Statlig barnevern	4 264	1 431	2 833	353	121	231	2 532	877	1 655	1 218	381	837	161	52	109
Innvandring	1 284	440	844	196	53	143	847	296	551	202	77	125	37	13	24
Sosiale tjenester ellers	1 641	603	1 038	110	35	74	889	337	552	461	150	312	181	81	100
Forsvaret	23 359	20 136	3 223	10 458	9 311	1 147	8 510	7 262	1 248	3 675	3 041	634	715	521	194
Forsvar ellers	2 485	1 674	810	166	95	70	1 307	884	423	788	528	260	225	168	57
Politi og Påtale	13 681	8 202	5 479	1 459	843	616	8 206	4 836	3 369	3 546	2 293	1 254	470	230	240
Domstoler og andre															
konfliktløsnings.	2 048	826	1 221	118	49	70	884	295	589	688	275	413	357	208	150
Kriminalomsorgen	4 368	2 532	1 836	839	449	389	2 473	1 400	1 073	913	600	313	143	82	62
Offentlig orden og															
trygghet ellers	1 426	741	684	176	90	85	692	314	378	425	252	173	133	85	48
Universiteter og															
høgskoler	30 652	15 426	15 226	3 892	2 091	1 801	14 302	6 821	7 481	8 446	4 179	4 267	4 012	2 335	1 677
Andre kunnskaps-															
institusjoner	2 205	765	1 439	132	46	86	1 076	365	711	732	251	481	265	103	162
Kultur	1 546	719	827	100	53	47	768	342	426	490	230	260	187	93	94
Kirke	1 698	1 168	530	55	26	28	653	385	268	701	513	188	289	243	46
Miljøvern	1 078	550	529	78	26	52	582	271	311	321	190	131	97	62	35
Statens Vegvesen	5 900	3 816	2 084	456	260	197	2 725	1 608	1 117	1 953	1 314	639	766	635	131
Jernbaneverket	3 555	2 865	690	543	431	112	1 407	1 016	390	1 423	1 255	168	183	163	20
Kystverket	1 033	875	158	39	29	9	504	414	90	407	360	47	83	71	12
Samferdsel ellers	695	434	261	41	20	21	375	210	165	201	140	61	78	63	15
Olje og Energi	1 034	614	420	102	47	55	486	254	232	331	225	106	115	87	28
Fiskeri, landbruk og															
mat	4 023	1 980	2 043	236	89	147	2 132	899	1 233	1 283	735	548	372	257	115
Næringsøkonomi ellers	3 130	1 611	1 519	252	115	138	1 738	850	888	853	456	397	287	191	97
Skatteetaten	5 621	2 256	3 364	240	94	146	2 859	1 104	1 755	1 956	789	1 167	566	270	296
Toll- og avgiftsetaten	1 742	955	786	215	115	100	950	482	467	509	321	188	69	38	31
Finansforvaltning ellers	1 964	903	1 060	173	78	96	1 023	494	530	590	242	348	176	90	87
Utenriktjenesten	1 813	875	938	92	42	50	934	443	491	533	249	284	255	143	112
Fylkesmannsembetene	2 232	924	1 308	151	51	100	1 013	378	635	764	334	431	304	162	142
Sektorovergripende															
administrasjon	3 526	1 871	1 655	316	168	148	1 843	952	891	1 048	559	488	319	192	128

Tabell B3. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og utdanningsnivå. 2011

Tjenesteområde	Alle utdanningsnivå			Grunnskolenivå			Videregående skole- nivå			Univ.- og høgsk.nivå, 1-4 år			Univ.- høgsk.nivå over 4 år			Uoppgitt		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
Statsforvaltningen i alt	231 118	103 306	127 812	15 832	7 966	7 865	60 037	29 559	30 478	87 545	30 339	57 206	58 475	30 890	27 585	9 230	4 552	4 678
Spesialisthelse- tjenesten	88 144	23 299	64 845	5 306	1 452	3 855	18 775	5 173	13 602	44 843	7 924	36 919	16 025	7 535	8 490	3 195	1 216	1 979
Helsetjenester ellers	3 041	977	2 064	117	25	92	469	94	375	880	251	629	1 462	563	900	112	44	68
NAV	11 931	3 836	8 095	675	181	494	4 003	1 179	2 824	5 153	1 683	3 471	1 812	707	1 106	287	87	200
Statlig barnevern .	4 264	1 431	2 833	391	138	253	985	332	653	2 517	822	1 695	265	90	176	105	49	56
Innvandring	1 284	440	844	44	14	31	136	36	100	271	114	156	774	258	516	59	18	40
Sosiale tjenester ellers	1 641	603	1 038	65	18	47	255	57	198	541	205	336	732	303	429	48	20	28
Forsvaret	23 359	20 136	3 223	4 282	3 744	539	11 093	9 576	1 517	5 033	4 221	811	2 783	2 464	318	168	130	38
Forsvar ellers	2 485	1 674	810	246	113	133	879	545	334	483	344	139	828	643	185	48	29	19
Politi og Påtale ...	13 681	8 202	5 479	803	370	433	4 601	2 593	2 008	6 699	4 456	2 243	1 431	716	716	147	68	79
Domstoler o.a. konfliktløs.	2 048	826	1 221	95	14	80	657	99	558	336	130	206	938	571	367	21	11	10
Kriminalomsorgen Off. orden & trygghet ellers	4 368	2 532	1 836	391	224	167	2 636	1 663	972	1 100	532	568	187	84	103	55	28	26
Universiteter og høgskoler	30 652	15 426	15 226	958	387	571	3 420	1 423	1 997	6 433	2 789	3 644	16 124	8 613	7 511	3 718	2 215	1 503
Andre kunnskapsinst. ...	2 205	765	1 439	67	19	48	250	68	181	711	230	481	1 110	419	691	68	29	39
Kultur	1 546	719	827	98	51	47	280	137	144	573	239	334	537	269	269	57	24	34
Kirke	1 698	1 168	530	13	4	9	100	45	56	197	102	94	1 330	981	349	58	36	22
Miljøvern	1 078	550	529	18	10	8	125	65	60	209	116	92	662	331	331	65	27	38
Statens Vegvesen	5 900	3 816	2 084	287	134	153	2 178	1 394	784	2 023	1 380	643	1 277	828	450	135	81	54
Jernbanelinjen ...	3 555	2 865	690	648	567	80	1 892	1 602	290	588	404	184	393	265	128	35	27	8
Kystverket	1 033	875	158	57	46	11	582	529	53	267	218	49	114	75	39	13	7	6
Samferdsel ellers	695	434	261	22	9	13	201	128	74	214	139	75	237	146	91	19	12	8
Olje og Energi	1 034	614	420	42	19	23	144	72	72	254	147	107	567	362	205	27	13	14
Fiskeri, landbruk og mat	4 023	1 980	2 043	170	82	88	891	426	465	768	351	417	1 994	1 013	981	201	109	92
Næringsøkonomi ellers	3 130	1 611	1 519	150	55	95	645	256	389	902	478	424	1 284	735	549	149	87	63
Skatteetaten	5 621	2 256	3 364	233	26	207	1 195	270	925	2 966	1 364	1 603	1 132	573	559	93	23	70
Toll- og avgiftsetaten	1 742	955	786	82	24	57	1 135	660	475	377	205	173	121	54	68	27	13	14
Finansforvaltning ellers	1 964	903	1 060	78	14	64	518	151	367	627	296	330	686	417	269	55	25	30
Utenriksstjenesten	1 813	875	938	43	16	27	252	98	154	477	207	270	962	522	440	80	33	47
Fylkesmannsemb etene	2 232	924	1 308	79	15	64	362	80	282	689	264	425	1 060	549	511	42	17	26
Sektorovergripen de adm.	3 526	1 871	1 655	281	141	139	1 011	608	403	1 109	560	548	1 008	500	508	118	62	56

Tabell B4. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og avtalt arbeidstid i arbeidsforholdet. 2011

Tjenesteområde	Alle arbeidsintervaller			1-19 timer			20-29 timer			30 timer eller mer		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Statsforvaltningen i alt	231 118	103 306	127 812	13 207	4 631	8 577	15 178	2 433	12 745	202 733	96 242	106 491
Spesialisthelsetjenesten	88 144	23 299	64 845	6 588	1 426	5 162	11 875	1 241	10 635	69 681	20 633	49 048
Helsetjenester ellers	3 041	977	2 064	100	36	64	76	20	56	2 865	921	1 944
NAV	11 931	3 836	8 095	404	112	292	337	61	276	11 191	3 663	7 527
Statlig barnevern	4 264	1 431	2 833	430	185	245	409	167	242	3 425	1 079	2 346
Innvandring	1 284	440	844	23	6	17	21	4	16	1 240	429	810
Sosiale tjenester ellers	1 641	603	1 038	61	16	45	33	7	26	1 547	580	967
Forsvaret	23 359	20 136	3 223	436	344	93	162	121	41	22 760	19 671	3 089
Forsvar ellers	2 485	1 674	810	60	25	36	42	16	25	2 383	1 634	749
Politi og Påtale	13 681	8 202	5 479	321	107	214	217	56	161	13 143	8 039	5 104
Domstoler og andre konfliktløsnings	2 048	826	1 221	100	48	52	54	25	30	1 893	754	1 139
Kriminalomsorgen	4 368	2 532	1 836	215	113	102	161	68	92	3 993	2 351	1 642
Offentlig orden og trygghet ellers	1 426	741	684	54	21	32	32	13	19	1 340	707	633
Universiteter og høyskoler ..	30 652	15 426	15 226	3 357	1 732	1 625	915	358	557	26 380	13 336	13 044
Andre kunnskapsinstitusjoner	2 205	765	1 439	97	28	69	66	10	56	2 042	727	1 314
Kultur	1 546	719	827	61	22	39	38	15	23	1 447	682	765
Kirke	1 698	1 168	530	82	45	37	30	17	12	1 586	1 106	481
Miljøvern	1 078	550	529	22	14	8	19	9	9	1 038	527	511
Statens Vegvesen	5 900	3 816	2 084	116	62	54	100	48	52	5 685	3 705	1 979
Jernbaneverket	3 555	2 865	690	34	25	9	36	14	21	3 486	2 826	660
Kystverket	1 033	875	158	24	17	7	8	4	4	1 001	854	147
Samferdsel ellers	695	434	261	8	5	3	4	2	2	683	427	256
Olje og Energi	1 034	614	420	18	11	7	19	7	13	998	597	401
Fiskeri, landbruk og mat	4 023	1 980	2 043	123	57	66	92	30	61	3 808	1 893	1 915
Næringsøkonomi ellers	3 130	1 611	1 519	76	38	38	62	18	44	2 993	1 556	1 437
Skatteetaten	5 621	2 256	3 364	100	15	85	144	28	116	5 376	2 213	3 163
Toll- og avgiftsetaten	1 742	955	786	22	5	17	26	9	17	1 694	942	753
Finansforvaltning ellers	1 964	903	1 060	77	32	45	47	16	30	1 840	855	984
Utenriktjenesten	1 813	875	938	27	9	19	36	12	25	1 750	855	895
Fylkesmannsembetene	2 232	924	1 308	96	43	53	62	18	43	2 074	863	1 211
Sektorovergripende administrasjon	3 526	1 871	1 655	76	35	40	58	19	38	3 393	1 817	1 576

Tabell B5. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, innvandringskategori¹ og landbakgrunn for innvandrere. 2011

Innvandringskategori og landbakgr.	Statsforvaltningen i alt	Helse og sosiale tjenester	Forsvaret, offentlig orden og trygghet	Kunnskap, kultur, kirke og miljøvern	Samferdsel og næringsøkonomi	Finansforvaltning, utenriksstjeneste og administrasjon
Hele befolkningen						
I alt	231 118	110 305	47 366	37 179	19 371	16 898
Innvandrere						
I alt	20 068	11 190	977	5 870	1 125	905
EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	10 348	5 583	367	3 371	666	361
Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS	9 720	5 607	611	2 499	459	543
Den øvrige befolkning						
I alt	211 051	99 115	46 389	31 309	18 246	15 993

¹ Sysselsatte på korttidsopphold i Norge (ikke-bosatte) inngår her i gruppen *Befolkningen utenom innvandrere*.

B3. Sektorfordelte tall om arbeidsforhold

Vi vil innledningsvis minne om to mangler ved data i den årgangen som skal analyseres her (2011):

- For Utenriksdepartementet (statsforvaltningen) mangler data om lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner. I følge Utenriksdepartementets nettside, er det ca. 900 lokalt ansatte.
- Tallet på førstegangstjeneste (statsforvaltningen) er 2-3 000 for lavt 2009-2011 (se tabell 3.1).

Tabell B6. Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og alder. 2011

Alder/Sektor	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Alle aldre			
Alle sektorer	2 643 853	1 418 759	1 225 094
Stats- og trygdeforvaltningen	275 322	113 847	161 475
Fylkeskommuner	44 581	18 831	25 750
Kommuner	457 144	98 877	358 267
Statlig eide foretak/forretningsdrift	90 244	60 477	29 767
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	46 235	31 828	14 407
Privat sektor	1 730 327	1 094 899	635 428
15-24 år			
Alle sektorer	358 742	183 353	175 389
Stats- og trygdeforvaltningen	18 331	11 135	7 196
Fylkeskommuner	1 407	793	614
Kommuner	41 531	9 554	31 977
Statlig eide foretak/forretningsdrift	5 746	3 754	1 992
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	4 629	3 077	1 552
Privat sektor	287 098	155 040	132 058
25-39 år			
Alle sektorer	843 077	455 158	387 919
Stats- og trygdeforvaltningen	87 852	34 464	53 388
Fylkeskommuner	9 594	3 469	6 125
Kommuner	133 494	27 444	106 050
Statlig eide foretak/forretningsdrift	26 359	17 299	9 060
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	12 274	7 866	4 408
Privat sektor	573 504	364 616	208 888
40-54 år			
Alle sektorer	896 564	477 882	418 682
Stats- og trygdeforvaltningen	103 106	40 580	62 526
Fylkeskommuner	17 668	6 784	10 884
Kommuner	167 931	33 866	134 065
Statlig eide foretak/forretningsdrift	38 890	25 568	13 322
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	18 112	12 363	5 749
Privat sektor	550 857	358 721	192 136
55-66 år			
Alle sektorer	472 063	255 080	216 983
Stats- og trygdeforvaltningen	59 801	24 372	35 429
Fylkeskommuner	14 386	6 997	7 389
Kommuner	103 825	24 880	78 945
Statlig eide foretak/forretningsdrift	18 425	13 229	5 196
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	10 276	7 743	2 533
Privat sektor	265 350	177 859	87 491
67 år eller eldre			
Alle sektorer	73 407	47 286	26 121
Stats- og trygdeforvaltningen	6 232	3 296	2 936
Fylkeskommuner	1 526	788	738
Kommuner	10 363	3 133	7 230
Statlig eide foretak/forretningsdrift	824	627	197
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	944	779	165
Privat sektor	53 518	38 663	14 855

Tabell B7. Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og utdanningsnivå. 2011

Utdanningsnivå/Sektor	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Alle utdanningsnivå			
Alle sektorer	2 643 853	1 418 759	1 225 094
Stats- og trygdeforvaltningen	275 322	113 847	161 475
Fylkeskommuner	44 581	18 831	25 750
Kommuner	457 144	98 877	358 267
Statlig eide foretak/forretningsdrift	90 244	60 477	29 767
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	46 235	31 828	14 407
Privat sektor	1 730 327	1 094 899	635 428
Grunnskolenivå			
Alle sektorer	515 567	284 337	231 230
Stats- og trygdeforvaltningen	19 794	9 135	10 659
Fylkeskommuner	3 351	1 083	2 268
Kommuner	72 749	15 415	57 334
Statlig eide foretak/forretningsdrift	12 922	8 304	4 618
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	12 454	8 231	4 223
Privat sektor	394 297	242 169	152 128
Videregående skole-nivå			
Alle sektorer	1 039 804	586 208	453 596
Stats- og trygdeforvaltningen	72 837	33 323	39 514
Fylkeskommuner	9 817	3 360	6 457
Kommuner	165 889	33 238	132 651
Statlig eide foretak/forretningsdrift	37 795	25 788	12 007
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	21 242	15 760	5 482
Privat sektor	732 224	474 739	257 485
Universitets- og høgskolenivå, 1-4 år			
Alle sektorer	611 051	248 587	362 464
Stats- og trygdeforvaltningen	106 704	33 530	73 174
Fylkeskommuner	20 150	9 176	10 974
Kommuner	179 874	38 193	141 681
Statlig eide foretak/forretningsdrift	21 123	13 810	7 313
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	8 169	4 785	3 384
Privat sektor	275 031	149 093	125 938
Universitets- og høgskolenivå, over 4 år			
Alle sektorer	208 601	122 764	85 837
Stats- og trygdeforvaltningen	64 352	32 518	31 834
Fylkeskommuner	9 930	4 785	5 145
Kommuner	18 803	7 580	11 223
Statlig eide foretak/forretningsdrift	13 446	9 150	4 296
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	2 037	1 445	592
Privat sektor	100 033	67 286	32 747
Uoppgitt			
Alle sektorer	268 830	176 863	91 967
Stats- og trygdeforvaltningen	11 635	5 341	6 294
Fylkeskommuner	1 333	427	906
Kommuner	19 829	4 451	15 378
Statlig eide foretak/forretningsdrift	4 958	3 425	1 533
Fylkesk./komm. eide foretak/forr.drift	2 333	1 607	726
Privat sektor	228 742	161 612	67 130

Tabell B8. Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og avtalt arbeidstid per uke i arbeidsforholdet. 2011

Avtalt arbeidstid/Sektor	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Alle arbeidsintervaller			
Alle sektorer	2 643 853	1 418 759	1 225 094
Stats- og trygdeforvaltningen	275 322	113 847	161 475
Fylkeskommuner	44 581	18 831	25 750
Kommuner	457 144	98 877	358 267
Statlig eide foretak/forretningsdrift	90 244	60 477	29 767
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	46 235	31 828	14 407
Privat sektor	1 730 327	1 094 899	635 428
1-19 timer			
Alle sektorer	484 964	182 454	302 510
Stats- og trygdeforvaltningen	30 357	9 812	20 545
Fylkeskommuner	5 746	2 070	3 676
Kommuner	111 532	20 670	90 862
Statlig eide foretak/forretningsdrift	6 835	3 452	3 383
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	10 416	5 973	4 443
Privat sektor	320 078	140 477	179 601
20-29 timer			
Alle sektorer	239 246	62 982	176 264
Stats- og trygdeforvaltningen	24 427	3 734	20 693
Fylkeskommuner	4 367	1 259	3 108
Kommuner	84 716	9 300	75 416
Statlig eide foretak/forretningsdrift	3 541	1 470	2 071
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	1 574	709	865
Privat sektor	120 621	46 510	74 111
30 timer eller mer			
Alle sektorer	1 919 643	1 173 323	746 320
Stats- og trygdeforvaltningen	220 538	100 301	120 237
Fylkeskommuner	34 468	15 502	18 966
Kommuner	260 896	68 907	191 989
Statlig eide foretak/forretningsdrift	79 868	55 555	24 313
Fylkeskommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	34 245	25 146	9 099
Privat sektor	1 289 628	907 912	381 716

Tabell B9. Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor og arbeidsstedsfylke. 2011

Arbeidssted	Alle sektorer	Stats- og trygde-sektorer forvaltning	Fylkes-kommunal forvaltning	Kommunal forvaltning	Statlig eide foretak/forretningsdrift	Fylkes-kommunalt/kommunalt eide foretak/forretningsdrift	Privat sektor
Hele Norge	2 643 853	275 322	44 581	457 144	90 244	46 235	1 730 327
Østfold	122 854	10 747	2 580	24 577	1 624	1 650	81 676
Akershus	261 858	21 398	4 696	43 212	11 605	2 005	178 942
Oslo	450 134	65 940	466	44 938	18 937	6 114	313 739
Hedmark	88 422	10 448	2 058	19 497	1 895	1 797	52 727
Oppland	89 402	8 042	2 035	19 367	1 721	2 841	55 396
Buskerud	126 896	9 777	2 035	22 983	5 878	2 142	84 081
Vestfold	106 665	9 497	2 157	20 680	2 254	1 089	70 988
Telemark	78 266	6 791	1 613	18 033	2 359	1 403	48 067
Aust-Agder	49 205	4 167	1 205	10 715	668	942	31 508
Vest-Agder	88 649	7 676	1 774	16 975	1 537	2 072	58 615
Rogaland	247 186	16 252	3 886	39 215	9 878	3 064	174 891
Hordaland	255 868	27 318	4 611	42 658	9 038	4 480	167 763
Sogn og Fjordane	56 356	4 707	1 508	12 731	858	2 227	34 325
Møre og Romsdal	132 144	9 627	2 583	26 180	2 983	3 515	87 256
Sør-Trøndelag	158 910	22 704	2 766	27 187	5 442	2 314	98 497
Nord-Trøndelag	63 146	5 570	1 750	13 672	1 768	1 864	38 522
Nordland	118 605	14 320	3 483	27 186	2 843	3 799	66 974
Troms Romsa ...	82 094	14 634	2 214	17 694	2 215	2 005	43 332
Finnmark							
Finnmárku	38 915	4 904	1 161	9 502	1 339	857	21 152
Uoppgitt fylke	2 298	0	0	0	0	0	2 298
Ikke fastlands-Norge	25 980	803	0	142	5 402	55	19 578

Figurregister

3.1. Avtalte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og alder. 2011	11
3.2. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og utdanningsnivå. 2011	12
3.3. Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og avtalt arbeidstid pr uke i arbeidsforholdet. 2011	13
3.4. Avtalte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt utenom førstegangstjeneste og sivilarbeid, etter hovedtjenesteområde. 2006-2011.....	16
3.5. Innvanderandel av alle årsverk i det enkelte hovedtjenesteområde i statsforvaltningen 2011	25
3.6. Sysselsatte personer, etter sektor. 2011	27
3.7. Sysselsatte kvinner i prosent av alle sysselsatte i den enkelte sektorgruppe. 2011	28
3.8. Aldersfordeling blant sysselsatte personer i den enkelte sektorgruppe i 2011. Prosent	28
3.9. Utdanningsnivå blant sysselsatte personer i den enkelte sektorgruppe i 2011. Prosent	30
3.10. Avtalt arbeidstid blant sysselsatte personer i den enkelte sektorgruppe i 2011. Prosent	32
3.11. Avtalt arbeidstid blant sysselsatte MENN i den enkelte sektorgruppe i 2011. Prosent	32
3.12. Avtalt arbeidstid blant sysselsatte KVINNER i den enkelte sektorgruppe i 2011. Prosent	33
3.13. Sysselsatte innvandrere i prosent av alle sysselsatte i den enkelte sektorgruppe. 2011	34
3.14. Sysselsatte personer i statsforvaltningen, etter arbeidsstedsfylke. 2011	35
3.15. Sysselsatte i statsforvaltningen i prosent av alle sysselsatte i det enkelte arbeidsstedsfylke. 2011.....	35
3.16. Tilganger minus avganger for statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter alder og kjønn	39
3.17. Tilganger minus avganger for statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter utdanningsnivå og kjønn.....	41
3.18. Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og utdanningsnivå. Prosent av tilgangene totalt fra den enkelte sektor.....	42
3.19. Avganger fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og utdanningsnivå. Prosent av avgangene totalt til den enkelte sektor	43
3.20. Relativ nettoendring i antall ansatte fra 2010 til 2011 for delområder i statsforvaltningen. 4. kvartal.....	45
3.21. Relativ bruttoendring i antall ansatte 2010 til 2011 for delområder i statsforvaltningen. 4. kvartal.....	46

Tabellregister

3.1.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær for statsforvaltningen totalt. 2006-2011	10
3.2.	Avtalte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og alder. 2010 – 2011	11
3.3.	Avtalte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og utdanningsnivå. 2010 – 2011	12
3.4.	Avtalte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter kjønn og avtalt arbeidstid pr uke i arbeidsforholdet. 2010 – 2011	13
3.5.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter innvandringskategori ¹ og landbakgrunn for innvandrere. 2010 – 2011	14
3.6.	Avtalte årsverk ekskl. lange fravær i statsforvaltningen totalt, etter arbeidsstedsfylke. 2009 – 2011	15
3.7.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter delområde. 2006 – 2011. Prosent	17
3.8.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i hovedtjenesteområdet "Helse og sosiale tjenester", etter delområde og virksomheter. 2006 – 2011	18
3.9.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i hovedtjenesteområdet "Forsvar, offentlig orden og trygghet", etter delområde og virksomheter. 2006 – 2011	19
3.10.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i hovedtjenesteområdet "Kunnskap, kultur, kirke og miljøvern", etter delområde og virksomheter. 2006 – 2011	20
3.11.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i hovedtjenesteområdet "Samferdsel og næringsøkonomi", etter delområde og virksomheter. 2006 – 2011	21
3.12.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i hovedtjenesteområdet "Finansforvaltning, utenriksjeneste og administrasjon", etter delområde og virksomheter. 2006 – 2011	22
3.13.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og alder. 2011. Prosent	23
3.14.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og utdanningsnivå. 2011. Prosent	23
3.15.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og avtalt arbeidstid i arbeidsforholdet. 2011. Prosent	25
3.16.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, innvandringskategori ¹ og landbakgrunn for innvandrere. 2011. Prosent	26
3.17.	Sykefraværprosent*, etter departementsområde og kjønn. 4. kvartal 2011	27
3.18.	Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og alder. 2011. Prosent	29
3.19.	Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og utdanningsnivå. 2011. Prosent	31
3.20.	Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og avtalt arbeidstid per uke i arbeidsforholdet. 2011. Prosent	33
3.21.	Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, innvandringskategori* og landbakgrunn for innvandrere. 2011	34
3.22.	Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor og arbeidsstedsfylke. 2011. Prosent	36
3.23.	Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor og arbeidsstedsfylke. 2011. Prosent	36
3.24.	Personer som avtjener førstegangstjeneste eller siviltjeneste i 2010 og 2011, og tilganger og avganger til/fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011. 4. kvartal	37
3.25.	Tilganger og avganger for statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter kjønn	38
3.26.	Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter alder og kjønn	38
3.27.	Avganger fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter alder og kjønn	38
3.28.	Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter utdanningsnivå og kjønn	39
3.29.	Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011 med videregående skole som høyeste fullførte utdanning, etter fagfelt og kjønn	39
3.30.	Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011 med kort universitets- og høyskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning, etter fagfelt og kjønn	40
3.31.	Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011 med lang universitets- og høyskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning, etter fagfelt og kjønn	40
3.32.	Avganger fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter utdanningsnivå og kjønn	40
3.33.	Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og kjønn	41
3.34.	Tilganger til statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og utdanningsnivå. Prosent	42
3.35.	Avganger fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og kjønn	43
3.36.	Avganger fra statsforvaltningen fra 2010 til 2011, etter sektor og utdanningsnivå. Prosent	43
3.37.	Strømmer av ansatte for delområder i statsforvaltningen fra 2010 til 2011, i prosent av alle ansatte i 2010. 4. kvartal	44
Vedlegg		
B1.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter hovedområde. 2006 – 2011. Absolutte tall og prosent	60
B2.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og alder. 2011	61
B3.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og utdanningsnivå. 2011	62

B4.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, kjønn og avtalt arbeidstid i arbeidsforholdet. 2011	63
B5.	Avtalte årsverk eksklusive lange fravær i statsforvaltningen, etter tjenesteområde, innvandringskategori ¹ og landbakgrunn for innvandrere. 2011	63
B6.	Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og alder. 2011	64
B7.	Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og utdanningsnivå. 2011	65
B8.	Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor, kjønn og avtalt arbeidstid per uke i arbeidsforholdet. 2011.....	66
B9.	Sysselsatte i hovedarbeidsforhold, etter sektor og arbeidsstedsfylke. 2011.....	66

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Statistisk sentralbyrå

20/2013

Syssetting i statsforvaltningen

Avsender:
Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Kongens gate 6, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-8661-2 (trykt)
ISBN 978-82-537-8662-9 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Pris kr 180,00 inkl. mva

ISBN 978-82-537-8661-2

9 788253 786612

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Design: Siri Boquist